

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 11.2.2014
COM(2014) 5 final

2014/0032 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ning nende liitu importimise
suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Liidu zootehnika-alaste õigusaktide eesmärk on edendada aretusloomade ja nende geneetilise materjali vabakaubandust, võttes arvesse vajadust tagada aretusprogrammide jätkusuutlikkus ja säilitada geneetilisi ressursse.

Praegu kuulub liidu zootehnika-alaste õigusaktide hulka neli liigipõhist (vertikaalset) alusakti, milles on sätestatud aretusveiste, -sigade, -lammaste, -kitsede ja -hobuslaste puhul kehtivad aluspõhimõtted. Need nõukogu direktiivid moodustavad õigusliku aluse, millele toetudes komisjon võtab vastu üksikasjalikud meetmed järgmise kohta:

- aretusettevõtete, aretajate ühenduste ja eraõiguslike isikute heakskiitmine või tunnustamine ja loetelusse lisamine,
- loomade tõuraamatus registreerimine ja seal klassifitseerimine ning ristandaretussigade aretusregistris registreerimine,
- jõudluskontrolli tegemine ja geneetiline hindamine ning
- aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote põlvnemistunnistuste sisu ja vorm.

Ühesuguseid tehnilisi nõudeid, mis on kehtestatud aretusloomade aretamise jaoks heakskiitmise suhtes, reguleeritakse praegu siiski kolme nõukogu direktiivi ja ühe komisjoni otsusega.

Peale selle ei ole vastu võetud rakendusmeetmeid nõukogu direktiivi 91/174/EMÜ jaoks, milles on sätestatud muudesse loomaliikidesse kuuluvate tõupuhaste loomade turustamise põhimõtted.

Horisontaalse direktiiviga, mida täiendavad rakendusmeetmed, on ette nähtud kolmandatest riikidest aretusloomade ja aretusmaterjali importimise eeskirjad.

Lisaks on ühe nõukogu otsusega ette nähtud veel veiste aretamise referentkeskuste määramise eeskirjad.

Käesolev ettepanek koosneb kaheteistkümnest peatükist ja viiest tehnilisest lisast.

Ettepaneku I–VIII peatükis on ühendatud nõukogu direktiivide 2009/157/EÜ (veised), 88/661/EMÜ (tõupuhtad ja ristandaretussead), 89/361/EMÜ (lambad ja kitsed), 90/427/EMÜ (hobuslased), 91/174/EMÜ (muud loomad) ja 94/28/EÜ (import) sätted ja see on märgitud vastavustabelisse.

III peatükk sisaldab eelkõige sätteid, mis kirjeldavad tõuaretajate ja aretusühingute vahelisi suhteid ja vaidluste lahendamise korda, võttes arvesse praegu komisjoni otsuses 92/354/EMÜ sätestatud menetlusi.

IV peatükk sisaldab eelkõige sätteid, mis käsitlevad aretusloomade aretamise ja kunstliku seemenduse jaoks heakskiitmist ja mis on praegu kehtestatud nõukogu

direktiivides 87/328/EMÜ (veised), 90/118/EMÜ (tõupuhtad sead) ja 90/119/EMÜ (ristandaretussead) (vt vastavustabelit), aga ka komisjoni otsuses 90/257/EMÜ (lambad ja kitsed).

Jõudluskontrolli käsitlev V peatükk sisaldab eelkõige sätteid nõukogu otsusest 96/463/EÜ, millega määratakse referentasutus, mis vastutab tõupuhaste aretusveiste kontrollimeetodite eest.

Ettepaneku IX ja X peatükkidega kehtestatakse zootehnika valdkonna ametlike kontrollide ja pädevate asutuste vahelise koostöö õiguslik alus, võttes arvesse selliste kontrollide suhtes kohaldatavaid üldpõhimõtteid. Need sätteid viidi sisse lähtuvalt uuest loomaterviseõigusest ning ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid käsitlevast määruse ettepanekust. Nimetatud õiguslike algatuste tõttu ei kehti zootehniliste aspektide suhtes enam õigusakt loomade ja aretusmaterjali kontrollimise kohta liidusiseses kaubanduses (nõukogu direktiiv 90/425/EMÜ), õigusakt kolmandatest riikidest pärit impordi kohta (nõukogu direktiiv 91/496/EMÜ) ja õigusakt pädevate asutuste vahelise koostöö kohta (nõukogu direktiiv 89/608/EMÜ). Ettepaneku tekst järgib eelkõige ametlikku kontrolli käsitlevas II jaos, haldusabi käsitlevas IV jaos, komisjoni tehtavat kontrolli käsitlevas VI jaos ja õigusnormide järgimise tagamist käsitlevas VII jaos rangelt uut määruse ettepanekut ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute kohta.

XI peatüki aluseks on Lissaboni lepingu jõustumine, sest sellega nähakse ette, et liidu zootehnika-alaste alusõigusaktide õigusi andvad sätted on vaja viia kooskõlla Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklitega 290 ja 291. Selleks on vaja kindlaks teha iga alusõigusakti kohaselt vastuvõetava meetme puhul vajalikud ELTLi artikli 290 kohased delegeeritud volitused ja artikli 291 kohased rakendamisevolitused.

XII peatükis kehtestatakse lõppsätted kehtetuks tunnistamise ning jõustumis- ja kohaldamiskuupäevade kohta.

I lisa, mis käsitleb üksikasjalikke aretusühingute tunnustamise ja aretusprogrammide heakskiitmise kriteeriume, sisaldab sätteid, mis on praegu kehtestatud järgmiste komisjoni otsuste lisades: 84/247/EMÜ (veised), 89/501/EMÜ (tõupuhtad aretussead) 89/504/EMÜ (ristandaretussead), 90/257/EMÜ (lambad ja kitsed) ja 92/353/EMÜ (hobuslased).

II lisa, mis käsitleb üksikasjalikke aretusloomade tõuraamatusse kandmise kriteeriume, sisaldab sätteid, mis on praegu kehtestatud komisjoni otsustes 84/419/EMÜ (veised), 89/502/EMÜ (tõupuhtad aretussead), 89/505/EMÜ (ristandaretussead) 90/255/EMÜ (lambad ja kitsed) ja 96/78/EÜ (hobuslased)

III lisas, mis käsitleb üksikasjalikke jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise kriteeriume, sisaldab sätteid, mis on praegu kehtestatud komisjoni otsustes 2006/427/EÜ (veised), 89/507/EMÜ (tõupuhtad ja ristandaretussead) ja 90/256/EMÜ (lambad ja kitsed).

IV lisa, mis käsitleb ELi referentkeskuste ülesandeid, kajastab nõukogu otsuse 96/463/EÜ lisa.

V lisa, mis käsitleb põlvnemistunnistusi, sisaldab peamisi teabenõudeid, mis on praegu kehtestatud järgmiste komisjoni otsuste lisades: 2005/379/EÜ (veised) 89/503/EMÜ (tõupuhtad aretussead), 89/506/EMÜ (ristandaretussead), 90/258/EMÜ (lambad ja kitsed), 96/79/EÜ (hobuslased), 96/509/EÜ (tõupuhaste aretusveiste, -sigade, -lammaste ja -kitsede sperma importimine) ja 96/510/EÜ (aretusloomade, sperma, munarakkude ja embrüote importimine).

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Liidu zootehnika õigusaktide aluspõhimõtted ja põhieeskirjad on osutunud pädevaks ja tõuaretamise valdkonna tehnika arenguga piisavalt kooskõlas olevaks ning on seepärast ettepanekus alles jäetud. Kuna liidu kehtivad zootehnika õigusaktid on korraldatud vertikaalselt liigipõhiselt, on peaaegu ühesuguseid sätteid ühtlustatud, nende sõnastust on muudetud täpsemaks ja järjepidevamaks ning need on vormistatud määrusena, et vältida riikides direktiivi ülevõtmisest tulenevaid kaubandustõkkeid.

Viimase kahekümne aasta jooksul on komisjon pidanud liikmesriikidega korrapäraselt koosolekuid, et arutada alalises zootehnikakomitees zootehnika küsimusi, ning käesolev ettepanek on selle koostöö tulemus. Tunnustatud aretusühingute piiriülene tegevus on jäänud vaidlusteemaks, sest mõned liikmesriigid on juhtinud tähelepanu erinevustele seoses alusdirektiivide ülevõtmisega liikmesriikides. See olukord ei muutunud kuni zootehnika töörühma viimase 2012. aasta veebruaris toimunud koosolekuni, kus tutvustati ja arutati ettepaneku põhisisu, struktuuri ja uusi elemente.

Lisaks on komisjon tegelenud arvukate probleemidega, mille on tõstatanud tõuaretajad, aretusühingud ja pädevad asutused, sest liikmesriikide pädevad asutused on kehtivaid sätteid erinevalt tõlgendanud. Komisjon on seega tõuaretussektori ja järelevalvet teostavate pädevate asutuste vajadustest täiesti teadlik.

Zootehnika valdkonna ametlikku kontrolli käsitlevad kavandatavad sätted (mida on vajalikul määral kohandatud) on täielikult kooskõlas nende sätetega, mis on pärast põhjalikku konsulteerimist sidusrühmadega esitatud komisjoni määruse ettepanekus, mis käsitleb veterinaarvaldkonna ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Määruse ettepanek sisaldab ühtse õigusraamistikuna põhimõtteid aretusettevõtete, aretajate ühenduste ja eraõiguslike isikute tunnustamise ja loetelusse kandmise kohta, nende aretusprogrammide heakskiitmise kohta, aretusloomade tõuraamatusse kandmise ja seal väärtuse põhjal klassifitseerimise kohta, ristandaretussigade registreerimise kohta, jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise kohta ning aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote põlvnemistunnistuste sisu kohta.

Lisaks on selles sätestatud eeskirjad aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote kolmandatest riikidest importimise kohta ja loomade aretamise referentkeskuste määramise kohta.

Käesolev määrus sisaldab sätteid ametliku ja zootehnilise kontrolli ning vaidluste lahendamise kohta, kui zootehnilise kontrolli käigus ilmneb zootehniliste nõuete rikkumine.

Kavandatavad meetmed peegeldavad siiski meetmeid, mis on sätestatud komisjoni ettepanekus uue ametliku kontrolli määrase kohta, mida praegu arutatakse Euroopa Parlamendis ja nõukogus. Selleks et hoida ära ebakõla nende kahe teksti vahel ja et tagada kontrollivaldkonnas ühtlustatud lähenemisviisi järgimine, jälgib komisjon tähelepanelikult neid kahte teksti käsitlevat arutelu ja teeb sobival ajal vajalikud ettepanekud, et zootehnikavaldkonna ametliku kontrolli sätted lisatakse uude ametliku kontrolli määrulesse.

Määruse ettepanekuga nähakse ette õiguslik alus delegeeritud ja rakendusaktide vastuvõtmiseks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 290 ja 291.

4. MÕJU EELARVELE

Puudub.

5. TÄIENDAV TEAVE

Puudub.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ning nende liitu importimise
suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42 ja artikli 43 lõiget 2,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut¹,
pärast õigusakti eelnõu esitamist riikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,
võttes arvesse Regioonide Komitee seisukohta³,
tegutsedes seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Koduloomaliikidesse kuuluvate veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuslaste ning vähemal määral muudesse liikidesse kuuluvate loomade aretamine on liidu põllumajanduses olulisel kohal ja on põllumajandusvaldkonnas tegutsejatele sissetulekuallikas. Kõnealustesse liikidesse kuuluvate loomade aretamise jaoks on kõige parem kasutada registreeritud geneetilise väärtusega tõupuhtaid aretusloomi või ristandaretussigu.
- (2) Liikmesriigid on seetõttu osana oma põllumajanduspoliitikast teinud järjepidevalt tööd selle nimel, et edendada teatavate geneetiliste omadustega eluskarja tootmist, mis vastab kindlaksmääratud jõudlusstandarditele, kasutades selleks mõnikord ka avaliku sektori investeeringuid. Erinevused kõnealuste standardite vahel võivad luua tehnilisi tõkkeid aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemisel ja nende liitu importimisel.

¹ ELT C [...], pp/kk/aaaa, lk [...].

² ELT C [...], pp/kk/aaaa, lk [...].

³ ELT C [...], pp/kk/aaaa, lk [...].

- (3) Tõupuhaste aretusveiste, -sigade, -lammaste, -kitsede ja -hobuslaste ja ristanaretussigade aretamist käsitlevate liidu õigusaktide õigusraamistik koosneb järgmistest direktiividest: nõukogu 19. detsembri 1988. aasta direktiiv 88/661/EMÜ aretussigade suhtes kohaldatavate zootehniliste standardite kohta,⁴ nõukogu 30. mai 1989. aasta direktiiv 89/361/EMÜ tõupuhaste aretuslammaste ja -kitsede kohta,⁵ nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/427/EMÜ zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta ühendusesisesel kauplemisel hobuslastega,⁶ nõukogu 25. märtsi 1991. aasta direktiiv 91/174/EMÜ, milles sätestatakse põlvnemis- ja zootehnilised nõuded tõupuhaste loomade turustamiseks ja millega muudetakse direktiive 77/504/EMÜ ja 90/425/EMÜ,⁷ nõukogu 23. juuni 1994. aasta direktiiv 94/28/EÜ, millega nähakse ette põhimõtted seoses zootehniliste ja genealoogiliste nõuetega, mida kohaldatakse loomade, nende sperma, munarakkude ja embrüote impordi suhtes kolmandatest riikidest, ning muudetakse direktiivi 77/504/EMÜ tõupuhaste aretusveiste kohta⁸ ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/157/EÜ tõupuhaste aretusveiste kohta⁹. Nende direktiivide eesmärk on arendada liidus eluskarja aretamist ja reguleerida samal ajal liidus aretusloomade ja aretusmaterjaliga kauplemist ja nende liitu importimist ning säilitada seega aretusloomade ja aretusmaterjali sektori konkurentsivõime liidus.
- (4) Nõukogu 18. juuni 1987. aasta direktiiv 87/328/EMÜ tõupuhaste aretusveiste tõuaretuses vastuvõetavaks tunnistamise kohta,¹⁰ nõukogu 5. märtsi 1990. aasta direktiiv 90/118/EMÜ tõupuhaste tõusigade tõuaretuseks heakskiitmise kohta¹¹ ja nõukogu 5. märtsi 1990. aasta direktiiv 90/119/EMÜ tõuaretuses kasutatavate ristanõusigade kohta¹² võeti vastu vältimaks seda, et aretusveiste ja -sigade aretamisel heakskiitmise suhtes ja nende sperma, munarakkude ja embrüote tootmise ja kasutamise suhtes kehtivad siseriiklikud eeskirjad ei kujutaks endast keeldusid või piiranguid liidusisesese kaubanduse puhul või selle takistusi kas seoses loomuliku või kunstliku seemendamise või sperma, munarakkude ja embrüote kogumisega.
- (5) Olles konsulteerinud liikmesriikidega alalise zootehnikakomitee raames, mis on loodud kooskõlas nõukogu 25. juuli 1977. aasta otsusega 77/505/EMÜ, millega moodustatakse alaline zootehnikakomitee,¹³ võttis komisjon põhjenduses 3 osutatud direktiivide põhjal vastu mitu otsust, mis käsitlevad aretajate organisatsioonide ja ühenduste (edaspidi „aretusühingud”) heakskiitmise või tunnustamise suhtes kehtivaid liigipõhiseid kriteeriume, aretusloomade kandmist tõuraamatutesse, tõupuhaste aretuslammaste ja -kitsede heakskiitmist aretamise ja kunstliku seemendamise jaoks, aretusveiste, -sigade, -lammaste ja -kitsede heakskiitmist jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise jaoks ning aretusloomade ja aretusmaterjali kaubanduses kasutatavate põlvnemistunnistuste kehtestamist.

⁴ EÜT L 382, 31.12.1988, lk 36.

⁵ EÜT L 153, 6.6.1989, lk 30.

⁶ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 55.

⁷ EÜT L 85, 5.4.1991, lk 37.

⁸ EÜT L 178, 12.7.1994, lk 66.

⁹ ELT L 323, 10.12.2009, lk 1.

¹⁰ EÜT L 167, 26.6.1987, lk 54.

¹¹ EÜT L 71, 17.3.1990, lk 34.

¹² EÜT L 71, 17.3.1990, lk 36.

¹³ EÜT L 206, 12.8.1977, lk 11.

- (6) Komisjon on loonud ka kolmandate riikide aretusasutuste loetelu ja liitu imporditavate aretusloomade, nende sperma, munaraku ja embrüo põlvnemistunnistuste näidisvormid.
- (7) Loomade aretamist käsitlevad Liidu õigusaktid on kaasa aidanud ka loomade geneetiliste ressursside säilitamisele, geneetilise mitmekesisuse kaitsmisele ja selliste kvaliteetsete piirkondlike toodete tootmisele, mida iseloomustavad koduloomade kohalike tõugude pärilikud tunnused.
- (8) Nõukogu direktiivide 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 90/427/EMÜ, 91/174/EMÜ, 94/28/EÜ ja 2009/157/EÜ ülesehitus ja sisu on üldjoontes sarnane. Mitut neist direktiividest on aja jooksul muudetud. Liidu õigusaktide lihtsuse ja järjepidevuse huvides on asjakohane ühtlustada neis sätestatud liidu eeskirjad.
- (9) Viimase kahekümne aasta jooksul on komisjon pidanud tihti vastama tõuaretajate ja aretusettevõtete kaebustele, mis on seotud loomade aretamist käsitlevate liidu õigusaktide ülevõtmise ja tõlgendamisega liikmesriikides. Selleks et tagada loomade aretamist käsitlevate liidu eeskirjade ühetaoline kohaldamine ja et hoida ära aretusloomade ja nende aretusmaterjali kaubandustõkked, mis tulenevad erinevustest direktiivide ülevõtmises, tuleks aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ja nende liitu importimise suhtes kehtivad zootehnilised ja geneoloogilised tingimused sätestada määruses.
- (10) Lisaks on kogemused näidanud, et nimetatud direktiivides sätestatud eeskirjade kohaldamise hõlbustamiseks on mitme sätte sõnastust vaja muuta täpsemaks ja terminoloogiat järjepidevamaks. Liidu õigusaktide selguse ja järjepidevuse huvides on asjakohane kehtestada rohkem määratlusi.
- (11) Termin „tõug” peaks siiski jääma määratlemata õigusmõisteks, mis võimaldab aretusühingutel kirjeldada piisavate ühetaoliste geneetiliste tunnustega loomade rühma, keda nad peavad teistest sama liigi loomadest eristuvaks, ja kanda nad koos teadaolevate eellaste andmetega tõuraamatusse, et taastoota nende pärilikke tunnuseid aretusprogrammi raames paljundamise, vahetamise ja selekteerimise teel.
- (12) Käesolevas määruses tuleks sätestada eeskirjad aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ja nende liitu importimise kohta, et edendada tõugude parandamiseks ja koduloomade geneetilise mitmekesisuse säilitamiseks toimivaid aretusprogramme.
- (13) Seega peaks käesolevas määruses tõupuhaste aretusloomade kohta sätestatud eeskirjade eesmärk olema anda kauplemiseks luba kokkulepitud tingimuste alusel, mida kohaldatakse aretamisega tegelevate aretusühingute tunnustamiseks ja nende aretusprogrammide heakskiitmiseks. Käesolevas määruses tuleks ka sätestada tõupuhaste aretusloomade tõuraamatu põhiosa eri klassidesse kandmise kriteeriumid, jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise eeskirjad ning aretusloomade aretamiseks heakskiitmise kriteeriumid, aga ka põlvnemistunnistuste sisu.
- (14) Käesolevas määruses ristandaretussigade suhtes kehtestatud eeskirjade eesmärk peaks samuti olema anda kauplemiseks luba kokkulepitud tingimuste alusel, mida kohaldatakse ristandaretussigade eri ristandeid haldavate aretusettevõtete tunnustamise ja nende aretusprogrammide heakskiitmise suhtes. Käesolevas määruses tuleks kehtestada ka ristandaretussigade aretusregistri põhiosasse kandmise kriteeriumid,

jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise eeskirjad, ristandaretussigade aretamiseks heakskiitmise kriteeriumid ning põlvnemistunnistuste sisu.

- (15) Kuna liikmesriigid ise ei saa käesoleva määruse eesmärki, milleks on ühtlustatud lähenemise tagamine aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ja liitu importimise suhtes ning aretusühingute ja aretusettevõtete täidetavate aretusprogrammide ametliku kontrolli tegemise suhtes, täielikult täita ning seda saaks selle mõju, keerukuse ning piiriülese ja rahvusvahelise olemuse tõttu paremini täita liidu tasandil, võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Kuna käesoleva määruse reguleerimisala piirdub seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikuga, on määrus kooskõlas kõnealuse lepingu artikli 5 lõikes 4 osutatud proportsionaalsuse põhimõttega.
- (16) Aretusühingute ja aretusettevõtete osutavate teenuste kvaliteet ja see, kuidas nad loomi hindavad ja klassifitseerivad, mõjutab turul olevate aretusloomade väärtust. Seega tuleks sätestada eeskirjad aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamiseks ühtlustatud liidu kriteeriumide ja liikmesriigi pädeva asutuse tehtud järelevalve alusel tagamaks, et nende poolt kehtestatud eeskirjad ei tekita erinevusi aretusprogrammide ja aretusstandardite vahel, mis omakorda tekitaks tehnilisi takistusi liidusisesele kaubandusele.
- (17) Käesoleva määrusega tuleks ette näha menetlused, mis on sarnased direktiivides 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 90/427/EMÜ, 91/174/EMÜ, 94/28/EÜ ja 2009/157/EÜ tunnustatud aretusühingute ja aretusettevõtete loeteludesse lisamise suhtes, sealhulgas loetelude ajakohastamise, edastamise ja avaldamise menetlused.
- (18) Kindlaksmääratud kriteeriumidele vastava aretusühingu või aretusettevõtte õigus saada tunnustatud on liidu zootehnika-alaste õigusaktide aluspõhimõte. Pädeval asutusel ei tohiks edaspidi olla õigust esitada juba tunnustatud aretusühingu majandustegevuse kaitset põhjendusena teise aretusühingu sama tõu jaoks tunnustamisest keeldumisele. Sama põhimõte kehtib ka sellise aretusprogrammi geograafilise ulatuse laiendamise heakskiitmise puhul, mida täidetakse sama tõu või samade aretusloomade suhtes, keda saab aretusprogrammi kaasata olemasoleva aretusühingu aretuspopulatsioonist. Pädeval asutusel peaks siiski olema õigus tunnustamisest või heakskiitmisest keelduda, kui on olemas põhjendatud risk, et selline tunnustamine või heakskiitmine kahjustaks haruldase tõu säilitamist või geneetilise mitmekesisuse kaitset.
- (19) Kuna haruldaste tõugude säilitamise jaoks on vaja luua ja tunnustada aretusühing, kellel on tõuraamatus piiratud arv aretusloomi, ei tohiks tõuraamatusse kantud aretusloomade arv olla üldiselt aretusühingu tunnustamise ja selle aretusprogrammi heakskiitmise põhitingimus, seda enam, et tunnustamine võib olla toimunud ühes riigis, samas kui sobivad aretusloomad võivad olla kantud tõuraamatutesse muudes liikmesriikides või kolmandates riikides.
- (20) Ühes liikmesriigis tunnustatud aretusühingutel ja aretusettevõtetel peaks olema võimalik viia oma heakskiidetud aretusprogrammi ellu ühes või enamas muus liikmesriigis, et tagada geneetiliselt väärtuslike aretusloomade kui liidu olulise tootmisteguri kasutamine parimal võimalikul viisil. Sel eesmärgil peaks lihtne teavitamismenetlus tagama, et muu riigi pädev asutus on kavandatavast tegevusest teadlik.

- (21) Selleks et vältida edasisi arusaamatusi aretusühingute vahel, kes soovivad osutada oma teenuseid tõuaretajatele, ja seda, et pädevad asutused keelduvad tunnustamast uut konkureerivat aretusühingut, oli vaja kehtestada eraldi menetlus aretusühingu või aretusettevõtte ametliku tunnustamise ja kavandatava aretusprogrammi heakskiitmiseks.
- (22) Viimaste aastate jooksul komisjonile esitatud mitmesuguste kaebuste põhjal tundub, et käesoleva määrusega tuleks ette näha selged eeskirjad, mis käsitlevad suhteid aretusühingute vahel, kes soovivad asutada teatavasse tõugu kuuluvate tõupuhaste aretushobuslaste paralleeltõuraamatut ja aretusühingute vahel, kes on teatanud, et nad on asutanud asjaomase tõu originaaltõuraamatu.
- (23) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisa, et kohandada aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamise ja aretusprogrammide heakskiitmise suhtes kehtivaid kriteeriume vastavalt arengule tõuaretussektoris.
- (24) On vaja selgitada tõuaretajate ning aretusühingute ja aretusettevõtete vahelist suhet, eelkõige selleks, et tagada tõuaretajate õigus saada aretusühingu või aretusettevõtte liikmeks ja õigus osaleda aretusprogrammis selle geograafilise ala piires, kus programmi ellu viiakse. Aretusühingud peaksid kehtestama eeskirjad, mis takistavad tõuaretajate diskrimineerimist nende päritolu alusel ja peavad neile tagama vähemalt põhiteenused.
- (25) Eelkõige direktiivi 90/427/EMÜ ja vähemal määral direktiivide 89/361/EMÜ ja 2009/157/EÜ kohaldamisel saadud kogemused näitavad, et vaidluste lahendamiseks tõuaretajate ja aretusühingute vahel on vaja kehtestada täpsemad eeskirjad, mille aluseks on selge töökord ning liikmete kindlaksmääratud õigused ja kohustused. Seda on kõige parem saavutada nii, et vaidlus lahendatakse selle liikmesriigi õigusnormide kohaselt, kus vaidlus on tekkinud. Komisjon peaks olema vaidluse lahendamisse kaasatud ainult sel juhul, kui vaidlus tekib eri liikmesriikides asuvate osapoolte vahel ja kui seda ei saa edukalt lahendada nende liikmesriikide õigusnormide kohaselt, kelle vahel vaidlus on tekkinud.
- (26) Aretusühingud, kes asutavad ja peavad tõupuhaste aretusveiste, -sigade, -lammaste, -kitsede ja -hobuslaste tõuraamatuid, ja aretusettevõtted, kes asutavad ja peavad ristandaretussigade aretusregistreid, peaksid aretusloomi tõuraamatutesse ja aretusregistritesse kandma sõltumata sellest, kust liikmesriigist loomad või nende omanikud pärit on, ja kui see on aretusprogrammiga ette nähtud, klassifitseerima need loomad vastavalt nende väärtusele.
- (27) Samuti peaks aretusühingutel olema lubatud asutada tõuraamatu lisaosasid, et liigitada neisse oma aretusprogrammi raames neid loomi, kes ei vasta asjaomase tõu tõupuhaste aretusloomade kriteeriumidele.
- (28) Teatavate tõupuhaste aretushobuslaste tõuraamatuid pidavatel aretusühingutel peaks siiski olema lubatud kehtestada tingimusi, mille alusel tõupuhtaid aretushobuslasi nendesse tõuraamatutesse kantakse, sõltuvalt vajadusest reguleerida kõnealuste hobuslaste tõuraamatutesse kandmist, kui nad on saadud kunstliku seemenduse teel.
- (29) Tõuraamatutesse kantud tõupuhtad aretusloomad, välja arvatud hobuslased, tuleb identifitseerida kooskõlas identifitseerimist käsitlevate liidu loomatervishoiualaste

õigusaktidega. Tõupuhaste aretushobuslaste puhul identifitseerivad aretusühingud ka hobused ja eeslid, kelle nad kannavad tõuraamatusse või registreerivad sissekandmiseks ja annavad välja identifitseerimisdokumendi (passi). Seega pakuvad nad lisaks tõuaretajatele teenust ka pädevale asutusele, kes vastutab põllumajandusloomade identifitseerimise ja registreerimise eest. Selline süsteem on aga viinud selleni, et passe välja andvaid asutusi on väga palju, ja see on muutnud keeruliseks ametliku kontrolli liidu toiduhügieeni ja veterinaarravimite alaste õigusaktide järgimise üle sellistel puhkudel, kui põhiteave ei olnud pädevale veterinaarasutusele kergesti kättesaadav, näiteks puudus keskne andmebaas, ei järgitud identifitseerimisdokumentide suhtes kohaldatavaid ühiseid kvaliteedinorme ja ametlik järelevalve oli puudulik. Seega on vaja nõuda, et ka tõupuhtad aretushobuslased kantakse asjaomastesse tõuraamatutesse vastavalt nende tervislikku seisundit kinnitavatele dokumentidele, ja anda samas pädevale veterinaarasutusele võimalus delegeerida tunnustatud aretusühingutele teatavatel tingimustel õigus anda välja tõupuhaste aretushobuslaste ametlikke identifitseerimisdokumente.

- (30) Selleks et tõupuhaste aretusloomade tõuraamatutesse kandmise ja ristandaretussigade aretusregistritesse kandmise suhtes kohaldatavaid tingimusi saaks kohandada vastavalt tõuaretussektori arengule, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et II lisa vastavalt muuta.
- (31) Aretusloomade heakskiitmist aretamise, loomuliku seemenduse või kunstliku seemenduse jaoks tuleks liidu tasandil reguleerida, et vältida kaubandustõkete tekkimist, eelkõige juhul, kui aretusloomad on läbinud jõudluskontrolli või geneetilise hindamise kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega, eelkõige III lisas esitatud eeskirjadega.
- (32) Kuigi liidu tasandil on kehtestatud eeskirjad aretusveiste, -sigade, -lammaste ja -kitsede jõudluskontrolli tegemiseks ja geneetiliseks hindamiseks piiratud arvu näitajate põhjal, siis mitmesugused tõupuhaste aretushobuslaste puhul kehtivad tõugude, kasutusviiside ja selekteerimisega seotud nõuded on seni nende ühtlustamist takistanud. Selle asemel on praegu originaaltõuraamatus kehtestatud jõudluskontrolli tegemine ja geneetiline hindamine tõuspetsiifiliste eeskirjade alusel.
- (33) Komisjonil peaks olema õigus sätestada ka tõupuhaste aretushobuslaste jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tingimused ja muuta III lisas esitatud tingimusi, et võtta arvesse tehnika ja teaduse arengut või muudatusi õigusnormides, mis mõjutavad kontrollimist, eelkõige nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus),¹⁴ või lisada liikmesriigi taotluse korral tõupuhaste aretushobuslaste jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise tingimusi.
- (34) Jõudluskontrolli ja geneetilist hindamist võivad teha aretusühingute või aretusettevõtete poolt määratud asutused. Kõnealused määratud asutused teevad koostööd komisjoni poolt määratud Euroopa Liidu referentkeskustega. Seepärast peaks komisjonil olema õigus rakendusaktidega määrata Euroopa Liidu

¹⁴ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

referentkeskused ja võtta vastu delegeeritud õigusaktid, millega nähakse ette keskuste ülesanded ja vajaduse korral muudetakse IV lisa. Kõnealustel referentkeskustel on õigus saada liidu toetust kooskõlas nõukogu 25. mai 2009. aasta otsusega 2009/470/EÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas¹⁵. Tõupuhaste aretusveiste puhul abistab aretusühingut jõudluskontrolli tegemisel ja geneetilisel hindamisel Interbull Centre, mis on nõukogu 23. juuli 1996. aasta otsusega 96/463/EÜ, millega määratakse asutus, mis vastutab koostöö eest tõupuhaste aretusveiste kontrollimeetodite ja tulemuste hindamise ühtlustamise eest,¹⁶ määratud Euroopa Liidu referentasutus.

- (35) Kuna käesoleva määrusega on ette nähtud üksikasjalikud sätted, mida kohaldatakse ainult veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuslaste aretamise suhtes, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad aretusühingute tunnustamist, aretusprogrammide heakskiitmist, aretusloomade kandmist tõuraamatutesse, jõudluskontrolli ja geneetilist hindamist ning aretamise jaoks heakskiitmist, aga ka võtta vastu rakendusakte põlvnemistunnistuste kohta, mida kasutatakse muudesse liikidesse kuuluvate aretusloomade ja nende aretusmaterjaliga liidus kauplemise ja nende liitu importimise puhul, kui seda on vaja kaubandustõkete kõrvaldamiseks.
- (36) Aretusloomade ja aretusmaterjali import on Euroopa põllumajanduse jaoks väga oluline. Aretusloomade ja aretusmaterjali impordi suhtes tuleks seega kohaldada tingimusi, mis on rangelt kooskõlas liikmesriikide vahelise kaubanduse puhul kohaldatavate eeskirjadega. Aretusloomad ja aretusmaterjal tuleks liidus tõuraamatu või aretusregistri põhiosasse kanda siiski ainult siis, kui ekspordivas kolmandas riigis tehtav ametlik kontroll tagab sama usaldusväärsed põlvnemisandmed ning jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tulemused nagu liidus. Lisaks peaksid kolmanda riigi aretusasutused võtma vastastikkuse põhimõttel vastu liidus tunnustatud vastava aretusühingu või aretusettevõtte aretusloomi ja aretusmaterjali.
- (37) Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrusega (EMÜ) nr 2658/87 (tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta)¹⁷ on ette nähtud, et komisjon kehtestab kaupade nomenklatuuri, nimelt koondnomenklatuuri (CN), mis vastab samal ajal nii ühise tollitariifistiku kui ka ühenduse väliskaubanduse statistika ja kaupade impordi või ekspordiga seotud liidu poliitika nõuetele. Kõnealuse määruse I lisas on loetletud tõupuhaste aretusveiste, -sigade, -lammaste, -kitsede ja -hobuslaste ning veiste sperma CN-koodid ja on märgitud, et need kaubad on vabastatud tavapärasest tollimaksumäärast. Selleks peaks kõnealuste loomade ja aretusmaterjaliga kaasas olema asjakohased põlvnemistunnistused, et tagada nende klassifitseerimine tõupuhaste aretusloomade või aretusmaterjalina.
- (38) Liitu sisenemisel läbivad aretusloomad ja aretusmaterjal veterinaarkontrolli kooskõlas nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiviga 91/496/EMÜ, millega nähakse ette ühendusse kolmandatest riikidest saabuvate loomade veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted ning muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ¹⁸

¹⁵ ELT L 155, 18.6.2009, lk 30.

¹⁶ EÜT L 192, 2.8.1996, lk 19.

¹⁷ EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1.

¹⁸ EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56.

ja nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiviga 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted¹⁹. Lisaks sellele kontrollile peaksid kõnealused kaubad läbima ka käesoleva määrusega ette nähtud vajaliku zootehnilise kontrolli.

- (39) Komisjon on võtnud vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise, taimse paljundusmaterjali ja taimekaitsevahendite eeskirjade kohaldamine ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 999/2001, 1829/2003, 1831/2003, 1/2005, 396/2005, 834/2007, 1099/2009, 1069/2009, 1107/2009, määruseid (EL) nr 1151/2012, [...] /2013 ja direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ, 2008/120/EÜ ja 2009/128/EÜ (ametliku kontrolli määrus)²⁰. Kõnealuse määruse eesmärk on tunnistada kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks,²¹ nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrole,²² ning direktiivid 91/496/EMÜ ja 97/78/EÜ ja lisada teatavad nimetatud õigusaktides sätestatud eeskirjad sellesse uude määrusesse, olles teinud vajalikud kohandused. Kõnealuse määruse reguleerimisalasse aga ei ole kavas lisada aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ja nende liitu importimise suhtes kehtivaid zootehnilisi ja genealoogilisi tingimusi. Seega on vaja sätestada aretusloomade ja aretusmaterjali ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid käsitlevad eeskirjad käesolevas määruses.
- (40) Selleks et tõhusalt kohaldada käesolevas määruses sätestatud aretusloomi ja aretusmaterjali käsitlevaid eeskirju, on vaja, et liikmesriikide pädevad asutused teeksid koostööd ja annaksid vajaduse korral haldusabi. Seega tuleks käesolevas määruses sätestada haldusabi ja koostöö üldeeskirjad, mis on sarnased praegu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 882/2004 IV jaotises sätestatud eeskirjadele, tehes neisse vajalikud kohandused.
- (41) Kui liikmesriikides tehtud ametliku kontrolli või aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise kontrollimisel on selgunud käesolevas määruses asjaomase impordi suhtes sätestatud zootehniliste ja genealoogiliste nõuete rikkumine, mis võib tõenäoliselt põhjustada takistusi aretusloomade ja aretusmaterjali liidusiseses kaubanduses, peaks komisjonil olema käesoleva määrusega antud õigus võtta vastu erimeetmeid, et piirata sellise rikkumise tagajärgi.
- (42) Ka liikmesriigi pädeval asutusel peaksid olema vajalikud õigused, et tagada käesolevas määruses aretusloomade suhtes kehtestatud zootehniliste ja genealoogiliste liidu eeskirjade täitmine, sealhulgas õigus peatada aretusprogrammi heakskiitmine või

¹⁹ EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9.

²⁰ COM(2013) 0265 (final) - 2013/0140 (COD).

²¹ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

²² EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.

võtta tagasi aretusühingu või aretusettevõtte tunnustamine juhul, kui on rikutud käesolevas määruses sätestatud zootehnilisi ja genealoogilisi eeskirju.

- (43) Komisjon peaks tegema liikmesriikides asjakohaseid kontrolle, eelkõige sõltuvalt liikmesriigi tehtud ametliku kontrolli tulemustest, et tagada käesolevas määruses sätestatud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmine kõikides liikmesriikides.
- (44) Selleks et koostada loetelud kolmandatest riikidest, kust tuleks lubada liitu importida aretusloomi ja nende spermat, munarakke ja embrüoid, et kehtestada sellise impordi suhtes kehtivad tingimused ja et saada teavet kahepoolsete lepingute toimimise kohta, ning kui kõnealuse impordi suhtes käesolevas määruses sätestatud nõuete tõsine rikkumine seda õigustab, peaks komisjonil olema õigus teha vajaduse korral liidu nimel kontrolli kolmandates riikides.
- (45) Kuna käesoleva määrusega tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse direktiivid 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 90/427/EMÜ, 94/28/EÜ ja 2009/157/EÜ, on vaja tunnistada kehtetuks ka nende direktiivide alusel vastu võetud komisjoni õigusaktid ja asendada need kas käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide või rakendusaktidega. Seega peaks komisjonil olema õigus võtta vastu kõnealuseid delegeeritud õigusakte ja rakendusakte.
- (46) Selleks et tagada käesoleva määruse nõuetekohane kohaldamine ja et seda täiendada või et muuta I–V lisa, tuleks komisjonile delegeerida Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt õigus võtta vastu õigusakte, mis käsitlevad menetlusi, kriteeriume ja tingimusi, mida kohaldatakse aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamise suhtes, aretusprogrammide heakskiitmise suhtes, loomade tõuraamatutesse ja aretusregistritesse kandmise suhtes, aretusloomade aretamise ja loomuliku ja kunstliku seemenduse jaoks heakskiitmise suhtes, jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise suhtes, aretusloomade ja aretusmaterjali liidusisese kaubanduse ja liitu importimise zootehniliste ja genealoogiliste nõuete määramise suhtes ja referentkeskuste ülesannete kirjeldamise suhtes.
- (47) Komisjonile tuleks delegeerida õigus võtta vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt õigusakte, mis käsitlevad muudesse liikidesse kui veised, sead, lambad, kitsed ja hobuslased kuuluvate tõupuhaste aretusloomade liidusisest kaubandust ja liitu importimist, et anda liikmesriikidele võimalus reageerida kaubandushäiretele ning, mis veelgi olulisem, võtta meetmeid juhul kui on tegemist väljasuremisohus haruldase tõuga või geneetilise mitmekesisuse kaitset ohustava asjaoluga.
- (48) On eriti oluline, et komisjon viiks ettevalmistava töö käigus läbi asjakohased konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (49) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse selliste sätete kohaldamiseks, mis käsitlevad aretusühingute ja aretusettevõtete loeteludesse kandmist, aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodite ühetaolise kohaldamise tagamiseks referentkeskuste määramist, põlvnemistunnistusi, mis peavad kaasas olema aretusloomade ja aretusmaterjaliga, ja ametliku kontrolli tegemise suhtes kehtivaid teatavaid eeskirju, tuleks komisjonile anda

rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbi viidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes²³.

- (50) Nõukogu direktiivides 87/328/EMÜ, 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 90/118/EMÜ, 90/119/EMÜ, 90/427/EMÜ, 91/174/EMÜ, 94/28/EÜ ja 2009/157/EÜ ning nõukogu otsuses 96/463/EÜ kehtestatud eeskirjad tuleb asendada käesolevas määruses ja käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud eeskirjadega. Seetõttu tuleks nimetatud õigusaktid kehtetuks tunnistada.
- (51) Komisjoni 27. aprilli 1984. aasta otsus 84/247/EMÜ, millega sätestatakse tõupuhaste aretusveiste tõuraamatuid pidavate või asutavate tõuaretusorganisatsioonide ja -ühingute tunnustamise kriteeriumid,²⁴ komisjoni 19. juuli 1984. aasta otsus 84/419/EMÜ, milles sätestatakse kariloomade tõuraamatutesse kandmise kriteeriumid,²⁵ komisjoni 20. juuni 2006. aasta otsus 2006/427/EÜ, milles sätestatakse tõupuhaste aretusveiste jõudluse kontrollimise ja geneetilise hindamise meetodid,²⁶ komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/501/EMÜ, milles sätestatakse puhtatõuliste tõusigade tõuraamatuid asutavate või pidavate tõuaretusühingute ja -organisatsioonide tunnustamise ja järelevalve kriteeriumid,²⁷ komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/502/EMÜ, milles sätestatakse puhtatõuliste tõusigade tõuraamatutesse kandmise kriteeriumid,²⁸ komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/504/EMÜ, milles sätestatakse ristandaretussigade registreid asutavate või pidavate tõuaretusühingute, -organisatsioonide ja eraõiguslike isikute tunnustamise ja järelevalve kriteeriumid,²⁹ komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/505/EMÜ, milles sätestatakse ristandsigade registritesse kandmise kriteeriumid,³⁰ komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/507/EMÜ, milles sätestatakse puhtatõuliste tõusigade ja ristandsigade jõudluse kontrollimise ja geneetilise hindamise meetodid,³¹ komisjoni 10. mai 1990. aasta otsus 90/254/EMÜ, milles sätestatakse tõupuhaste aretuslammaste ja -kitsede tõuraamatuid asutavate või pidavate tõuaretusorganisatsioonide ja -ühingute tunnustamise kriteeriumid,³² komisjoni 10. mai 1990. aasta otsus 90/255/EMÜ, milles sätestatakse puhtatõuliste tõulammaste ja -kitsede tõuraamatusse kandmise kriteeriumid,³³ komisjoni 10. mai 1990. aasta otsus 90/256/EMÜ, milles sätestatakse puhtatõuliste tõulammaste ja -kitsede jõudluse kontrollimise ja geneetilise hindamise meetodid,³⁴ komisjoni 10. mai 1990. aasta otsus 90/257/EMÜ, milles sätestatakse puhtatõuliste tõulammaste ja -kitsede tõuaretuseks heakskiitmise ning nende sperma, munarakkude ja embrüote kasutamise kriteeriumid,³⁵ komisjoni 11. juuni 1992. aasta otsus

²³ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

²⁴ EÜT L 125, 12.5.1984, lk 58.

²⁵ EÜT L 237, 5.9.1984, lk 11.

²⁶ ELT L 169, 22.6.2006, lk 56.

²⁷ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 19.

²⁸ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 21.

²⁹ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 31.

³⁰ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 33.

³¹ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 43.

³² EÜT L 145, 8.6.1990, lk 30.

³³ EÜT L 145, 8.6.1990, lk 32.

³⁴ EÜT L 145, 8.6.1990, lk 35.

³⁵ EÜT L 145, 8.6.1990, lk 38.

92/353/EMÜ, milles sätestatakse registreeritud hobuslaste tõuraamatuid pidavate või asutavate organisatsioonide ja ühingute tunnustamise kriteeriumid,³⁶ komisjoni 10. jaanuari 1996. aasta otsus 96/78/EÜ, milles sätestatakse tõuaretuseks ettenähtud hobuslaste tõuraamatusse kandmise kriteeriumid,³⁷ on vastu võetud põhjenduses 46 osutatud alusaktide kohaselt ja nendega on ette nähtud liigipõhised kriteeriumid aretusühingute ja aretusettevõtete heakskiitmiseks või tunnustamiseks, aretusloomade tõuraamatutesse kandmiseks, aretamise ja kunstliku seemenduse ning jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise heakskiitmiseks. Käesoleva määrusega nähakse ette eeskirjad, mis asendavad nimetatud komisjoni õigusaktides sätestatud eeskirjad.

- (52) Käesolevas määruks on sätestatud eeskirjad, mis on sarnased neile, mis on ette nähtud komisjoni 11. juuni 1992. aasta otsusega 92/354/EMÜ, milles sätestatakse teatavad registreeritud hobuslaste tõuraamatuid pidavate või asutavate organisatsioonide ja ühingute vahelise kooskõlastamise tagamise eeskirjad³⁸.
- (53) Komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/503/EMÜ, milles sätestatakse tõupuhaste tõusigade, nende sperma, munarakkude ja embrüote tunnistused,³⁹ komisjoni 18. juuli 1989. aasta otsus 89/506/EMÜ, milles sätestatakse ristsigade, nende sperma, munarakkude ja embrüote tunnistused,⁴⁰ komisjoni 10. mai 1990. aasta otsus 90/258/EMÜ, milles sätestatakse tõupuhaste tõulammaste ja -kitsede, nende sperma, munarakkude ja embrüote tunnistused,⁴¹ komisjoni 12. jaanuari 1996. aasta otsus 96/79/EÜ, milles sätestatakse registreeritud hobuslaste sperma, munarakkude ja embrüote tõutunnistused,⁴² komisjoni 17. mai 2005. aasta otsus 2005/379/EÜ tõupuhaste aretusveiste, nende sperma, munarakkude ja embrüote põlvnemistunnistuste ja kõnealustele tunnistustele märgitavate andmete kohta,⁴³ komisjoni 6. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 504/2008, millega rakendatakse nõukogu direktiivid 90/426/EMÜ ja 90/427/EMÜ hobuslaste identifitseerimise meetoditega seose,⁴⁴ komisjoni 18. juuli 1996. aasta otsus 96/509/EÜ, milles sätestatakse põlvnemis- ja zootehnilised nõuded teatavate loomade sperma importimiseks,⁴⁵ on vastu võetud põhjenduses 45 osutatud alusaktide kohaselt.
- (54) Õiguskindluse tagamiseks ja dubleerimise ärahoidmiseks peaks kõnealuste nõukogu õigusaktide kehtetuks tunnistamine jõustuma alles siis, kui komisjoni otsused, millega nähakse ette käesolevas otsuses sisalduvad liigipõhised kriteeriumid aretusühingute ja aretusettevõtete heakskiitmise ja tunnustamise puhul, aretusloomade tõuraamatutesse kandmise puhul, aretamise, kunstliku seemenduse ning jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise jaoks heakskiitmise puhul, on kehtetuks tunnistatud delegeeritud õigusaktiga ning kui aretusloomade ja aretusmaterjali kaubanduse puhul ja kolmandatest riikidest aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise puhul vajalikud põlvnemistunnistuste näidisvormid on kehtestatud rakendusaktidega. Seega

³⁶ EÜT L 192, 11.7.1992, lk 63.

³⁷ EÜT L 19, 25.1.1996, lk 39.

³⁸ EÜT L 192, 11.7.1992, lk 66.

³⁹ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 22.

⁴⁰ EÜT L 247, 23.8.1989, lk 34.

⁴¹ EÜT L 145, 8.6.1990, lk 39.

⁴² EÜT L 19, 25.1.1996, lk 41.

⁴³ ELT L 125, 18.5.2005, lk 15.

⁴⁴ ELT L 149, 7.6.2008, lk 3.

⁴⁵ EÜT L 210, 20.8.1996, lk 47.

on vaja tagada, et käesolevat määrust ei hakata kohaldama enne, kui on möödunud vähemalt 18 kuud selle jõustumisest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese ja -ala

1. Käesolevas määruses sätestatakse:
 - a) aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüotega liidus kauplemise ja nende liitu importimise suhtes kehtivad zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad;
 - b) aretusühingute ja aretusettevõtete liikmeks saamise ning neis vaidluste lahendamise eeskirjad;
 - c) aretusühingute ja aretusettevõtete suhtes ning nende aretusloomade aretusprogrammide, sh sperma, munarakkude ja embrüote kasutamise suhtes ametliku kontrolli tegemise üldeeskirjad, et kontrollida punktis a osutatud eeskirjade täitmist, samuti muude ametlike toimingute, haldusabi andmise, koostöö tegemise ja liikmesriikide poolt õigusnormide järgimise tagamise suhtes kehtivad üldeeskirjad;
 - d) üldeeskirjad komisjoni poolt liikmesriikides ja kolmandates riikides kontrolli tegemise kohta;
2. Määrust ei kohaldata aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüotega liidus kauplemise ja nende liitu importimise suhtes, kui need on ette nähtud pädeva asutuse kontrolli all tehtavate tehniliste või teaduslike katsete jaoks.
3. Kuni võetakse vastu käesoleva määrusega ette nähtud delegeeritud või rakendusaktid, võivad liikmesriigid jätkata aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüotega liikmesriikides kauplemise suhtes või liikmesriikidesse importimise suhtes siseriiklike zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade kohaldamist tingimusel, et impordi suhtes kohaldatavad eeskirjad ei ole soodsamad kui eeskirjad, mida kohaldatakse liidus kauplemise suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „loomad” – koduloomad, kes kuuluvad järgmistesse liikidesse;

- i) veised (*Bos taurus* ja *Bubalus bubalis*), sead (*Sus scrofa*), lambad (*Ovis aries*), kitsed (*Capra hircus*);
 - ii) hobuslased (*Equus caballus* ja *Equus asinus*);
 - iii) muud kui punktides i ja ii nimetatud liigid, mille suhtes on artikli 35 lõike 1 ja artikli 45 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte;
- b) „aretusloom” – tõupuhas aretusloom või ristandaretussiga;
- c) „aretusmaterjal” – aretusloomade sperma, munarakud ja embrüod, mis on kogutud või saadud kunstliku paljundamise eesmärgil;
- d) „aretusühing” – tõuaretajate organisatsioon või ühendus, mida tunnustab liikmesriigi pädev asutus kooskõlas artikli 4 lõikega 2 selleks, et täita aretusühingu poolt peetava või tema poolt asutatud tõuraamatusse või -raamatutesse kantud tõupuhaste aretusloomade aretusprogrammi;
- e) „aretusettevõtte” – tõuaretajate organisatsioon või ühendus või eraõiguslik isik, mida tunnustab liikmesriigi pädev asutus kooskõlas artikli 4 lõikega 2 selleks, et täita aretusettevõtte poolt peetava või tema poolt asutatud aretusregistrisse kantud ristandaretussigade aretusprogrammi;
- f) „aretusasutus” – kolmanda riigi tõuaretajate organisatsioon või ühendus, eraõiguslik isik, tootmiskarjakasvatuse organisatsioon või ametiasutus, mis on kolmanda riigi ametiasutuse poolt tunnustatud tõupuhaste aretusloomade, s.o veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuslaste või ristandaretussigade importimiseks liitu tõuaretuse eesmärgil;
- g) „pädev asutus” – liikmesriigi keskasutus, kes on pädev täitma järgmisi ülesandeid, või mis tahes muu asutus, kellele on delegeeritud kõnealune pädevus:
- i) aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamine ja nende aretusloomade aretusprogrammide heakskiitmine;
 - ii) aretusühingute ja aretusettevõtete suhtes ametliku kontrolli korraldamine kooskõlas artiklis 46 ja artikli 52 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud eeskirjadega;
 - iii) teistele liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele nõuete rikkumise avastamise korral abi andmine vastavalt artiklitele 53, 54, 55 ja 56;
 - iv) muude ametlike toimingute korraldamine kooskõlas käesoleva määrusega ette nähtud eeskirjadega;
- h) „tunnustamine” – pädeva asutuse ametlik avaldus selle kohta, et hindamise põhjal vastab aretusühing või aretusettevõtte artikli 4 lõikes 2 sätestatud nõuetele;
- i) „tõupuhas aretusloom” – koduloom, kes kuulub
- i) punkti a alapunktis i nimetatud liiki ja kes põlvneb vanematest ja vanavanematest, kes on kantud sama tõu tõuraamatu põhiosasse ja kes ka ise

on selle tõuraamatu põhiosasse kantud, selles registreeritud või sissekandmiseks kõlblik kooskõlas artikliga 19;

- ii) punkti a alapunktis ii nimetatud liiki ja kes põlvneb vanematest, kes on kantud sama tõu tõuraamatu põhiosasse ja kes ka ise on selle tõuraamatu põhiosasse kantud, selles registreeritud või sissekandmiseks kõlblik kooskõlas artikliga 19;
 - iii) muusse liiki kui käesoleva punkti alapunktides i ja ii nimetatud liigid, millesse kuuluvate aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes kehtivad liidus kauplemise ja nende liitu importimise puhul zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad, mis on sätestatud kas artikli 35 lõike 1 või artikli 45 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides;
- j) „ristandaretussiga” – aretusregistris registreeritud siga, kes on saadud sihipärase ristamise teel:
- i) ristates erinevasse tõugu või liini kuuluvaid tõupuhtaid aretussigu,
 - ii) ristates aretussigu, kes ise on saadud erinevate tõugude või liinide ristamise teel,
 - iii) ristates kas alapunktis i või alapunktis ii osutatud kategooriasse kuuluvaid aretussigu;
- k) „tõuraamat” – mis tahes raamat, andmik või andmekandja, mida peab aretusühing ja millesse kantakse või milles registreeritakse tõuraamatusse kandmiseks aretusprogrammiga hõlmatavad tõupuhtad aretusloomad koos andmetega nende eellaste kohta ja vajaduse korral nende väärtuse kohta;
- l) „heakskiit” – artikli 8 lõike 1 kohane luba mille pädev asutus annab aretusühingule või aretusettevõttele selle aretusprogrammi täitmiseks;
- m) „põhiosa” – tõuraamatu osa, kuhu kantakse või kus registreeritakse tõuraamatusse kandmiseks tõupuhtad aretusloomad;
- (n) „klass” – põhiosa horisontaalne alajaotus, kuhu aretusloomad kantakse vastavalt nende väärtusele;
- o) „väärtus” – aretuslooma mõõdetav pärilik omadus;
- p) „aretusregister” – andmik või andmekandja, mida peab aretusettevõtte ja millesse kantakse aretusprogrammiga hõlmatavad ristandaretussead koos andmetega nende eellaste kohta;
- q) „ametlik kontroll” – mis tahes kujul toimuv kontroll, mida pädev asutus või komisjon teeb, et kontrollida käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmist;
- r) „muud ametlikud toimingud” – kogu muu tegevus, mis ei ole ametlik kontroll ja mida teeb pädev asutus kooskõlas käesoleva määrusega, et tagada käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade kohaldamine;

- s) „põlvnemistunnistus” – ametlikud aretussertifikaadid, ametlikud kinnitused või kontrollitud äridokumentid, milles esitatakse aretuslooma või aretusmaterjali põlvnemis-, identifitseerimis- ja vajaduse korral geneetilise hindamise andmed, ning mis peavad aretusloomade või -materjaliga kaasas olema, kui neid viiakse ühest liikmesriigist teise või imporditakse liitu;
- t) „unikaalne elunumber” – unikaalne 15-kohaline tähtnumbriline kood, mis kannab teavet konkreetse hobuslase kohta ning andmebaasi ja riigi kohta, kus selline teave on kooskõlas hobuslaste universaalse elunumbri⁴⁶ (UELN) kodeerimissüsteemiga esimest korda registreeritud, ning mis sisaldab järgmist:
 - i) kuuekohaline UELNile vastav identifitseerimiskood andmebaasi jaoks, mida haldab passi välja andev asutus, mis andis välja kõnealuse identifitseerimisdokumendi kooskõlas liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega; sellele järgneb
 - ii) hobuslasele määratud individuaalne üheksakohaline identifitseerimisnumber;
- u) „importimine” – aretusloomade ja aretusmaterjali toomine mõnele VI lisas loetletud territooriumidest;
- v) „zootehniline kontroll” – dokumentide ja identsuskontroll, mida kohaldatakse liitu imporditavate aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes, et kontrollida selliste zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmist, mis on sätestatud artiklis 42 ja artikli 45 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides;
- w) „dokumentide kontroll” – ametlike sertifikaatide, ametlike kinnituste ja muude dokumentide, sh äridokumentide kontrollimine, mis peavad kaasas olema:
 - i) artikli 39 kohaselt liitu imporditavate aretusloomade ja aretusmaterjali saadetistega;
 - ii) artikli 45 lõikele 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide alusel liitu imporditavate tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali saadetistega;
- x) „identsuskontroll” – visuaalne ülevaatus kontrollimaks, et saadetise sisu ja märgistus, sealhulgas märgistus loomadel, pitserid ja transpordivahendid vastavad saadetisega kaasasolevates põlvnemistunnistustes, ametlikes kinnitustes ja muudes dokumentides märgitud teabele;
- y) „nõuete rikkumine” – käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmata jätmine.

⁴⁶

<http://www.ueln.net/>

Artikkel 3

Aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemise ja nende liitu importimise suhtes kehtivad zootehnilised ja genealoogilised üldeeskirjad

Aretusloomade ja aretusmaterjaliga liidus kauplemist ja nende importimist liitu ei keelata, piirata ega takistata zooloogilistel või genealoogilistel põhjustel, välja arvatud käesoleva määrusega ette nähtud põhjustel.

Keelatud on diskrimineerimine aretusloomade ja aretusmaterjali, aretusloomade omaniku või aretaja, aretusühingu või aretusettevõtte või aretusasutuse päritoluriigi alusel.

II PEATÜKK

Aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamine liikmesriikides ja aretusprogrammide heakskiitmine

1. JAGU

ARETUSÜHINGUTE JA ARETUSETTEVÕTETE TUNNUSTAMINE

Artikkel 4

Aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamine

1. Aretusühingud ja aretusettevõtted võivad taotleda pädevalt asutuselt tunnustamist kooskõlas lõikega 2.
2. Pädev asutus tunnustab mis tahes aretusühingut või aretusettevõtet, kes on pädevale asutusele esitanud vastava taotluse, tingimusel, et ta vastab järgmistele nõuetele:
 - a) tema peakontor asub sama liikmesriigi territooriumil, kus asub pädev asutus;
 - b) ta tõendab taotluses, et vastab I lisa 1. osas esitatud nõuetele;
 - c) ta määratleb oma taotluses:
 - i) aretusprogrammi eesmärgi, mis peab olema kas
 - tõu säilitamine või
 - tõu või ristandi parandamine;
 - ii) aretusprogrammi ulatuse ja eeskirjad, mis on kehtestatud kooskõlas 2. osas esitatud nõuetega, ning tõupuhaste hobuslaste puhul kooskõlas I lisa 3. osas esitatud nõuetega;
 - iii) geograafiline piirkond, kus on kavas aretusprogrammi täitma hakata.
3. Komisjonil on õigus artikli 71 kohaselt vastu võtta delegeeritud õigusakte seoses aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamise tingimuste muudatustega I lisa 1.

osas või tõupuhaste aretushobuslaste puhul I lisa 3. osas, et võtta arvesse mitmesuguseid aretusühinguid ja aretusettevõtteid, keda muudatused mõjutavad.

Artikkel 5

Aretusühingute tunnustamisega seotud erand artikli 4 lõike 2 punktist b

1. Erandina artikli 4 lõike 2 punktist b võib pädev asutus keelduda tunnustamast aretusühingut, kes vastab I lisa 1. osas esitatud nõuetele, kui tema aretusprogramm kahjustaks selliste tõupuhaste aretusloomade tõu säilimist või geneetilist mitmekesisust, kes on kantud selles liikmesriigis juba tunnustatud aretusühingu poolt asjaomase tõu kohta asutatud tõuraamatusse või seal registreeritud ja sinna kandmiseks sobivad.
2. Lõike 1 kohaldamiseks võtab pädev asutus nõuetekohaselt arvesse järgmisi kriteeriume:
 - a) asjaomase tõu jaoks juba tunnustatud aretusühingute arv liikmesriigis, kus asub taotluse esitanud aretusühing;
 - b) asjaomast tõugu tõupuhaste aretusloomade populatsiooni suurus selles liikmesriigis;
 - c) sama tõuga seotud võimalik geneetiline panus aretusühingutelt, keda on tunnustatud muus liikmesriigis või kolmandas riigis.

Artikkel 6

Aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamisest keeldumine

1. Kui artiklis 4 osutatud pädev asutusel on kavas keelduda tunnustamast aretusühingut või aretusettevõtet, esitab ta asjaomasele aretusühingule või aretusettevõttele kavandatava keeldumise põhjendatud selgituse ja annab samal ajal aretusühingule või aretusettevõttele õiguse esitada kõnealuse kavandatava keeldumise peale kaebus 30 päeva jooksul alates põhjendatud selgituse kättesaamise kuupäevast.
2. Kui pädev asutus jääb keeldumise otsuse juurde kindlaks olenemata lõikes 1 osutatud kaebusest, esitab ta aretusühingule või aretusettevõttele keeldumise otsuse põhjendatud selgituse 30 päeva jooksul alates kaebuse kättesaamise kuupäevast ja teatab komisjonile samal ajal oma otsusest tunnustamisest keeldumise kohta ja selle põhjused.

Artikkel 7

Aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamine

1. Liikmesriigid koostavad ja peavad ajakohastatud loetelu aretusühingute ja aretusettevõtete kohta, keda nende pädev asutus on tunnustanud kooskõlas artikli 4 lõikega 2, ja teeb loetelu üldsusele kättesaadavaks.
2. Lõikega 1 ette nähtud loetelu sisaldab järgmist teavet:
 - a) aretusühingu ja aretusettevõtte nimi, kontaktandmed ja veebisait;

- b) tõug või ristamine, mille jaoks nende aretusprogramm on heaks kiidetud;
 - c) tõupuhta aretushobuslase tõu originaaltõuraamatut pidava aretusühingu nimi ja kontaktandmed.
3. Liikmesriigid märgivad lõikega 1 ette nähtud loetellu teabe selle kohta, kui aretusprogrammi heakskiitmine on artikli 61 lõike 2 punkti f kohaselt peatatud.
 4. Liikmesriigid eemaldavad viivitamata lõikega 1 ette nähtud loetelust aretusühingud ja aretusettevõtted, mille tunnustamine on artikli 61 lõike 2 punkti g kohaselt kehtetuks tunnistatud.
 5. Komisjon võib rakendusaktidega sätestada näidisvormi, mille alusel esitavad liikmesriigid üldsusele teabe lõikega 1 ette nähtud tunnustatud aretusühingute ja aretusettevõtete loetelu kohta.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

ARETUSPROGRAMMIDE HEAKSKIITMINE

Artikkel 8

Aretusühingute ja aretusettevõtete täidetavate aretusprogrammide heakskiitmine

1. Pädev asutus kiidab heaks tema poolt artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustatud aretusühingu või aretusettevõtte aretusprogrammi tingimusel, et aretusühing või aretusettevõtte esitab oma aretusprogrammi heakskiitmiseks avalduse, milles on tõendatud, et täidetakse artikli 4 lõike 2 punktis c ja 2. osas sätestatud nõudeid ning tõupuhaste aretushobuslaste puhul I lisa 3. osas sätestatud nõudeid.
2. Artiklis 4 osutatud pädev asutus võib lubada aretusühingul ja aretusettevõttel tellida tõuraamatute või aretusregistrite tehnilise haldamise teenust ja muude nende aretusprogrammi konkreetsete elementidega seotud teenuseid kolmandalt isikult tingimusel, et
 - a) aretusühing ja aretusettevõtte jäävad vastutavaks pädeva asutuse ees, et tagada artikli 4 lõike 2 punktiga c ette nähtud nõuete järgimine;
 - b) kolmanda isiku ja aretusprogrammis osalevate tõuaretajate majandustegevuse vahel ei ole huvide konflikti.
3. Komisjonil on õigus artikli 71 kohaselt vastu võtta delegeeritud õigusakte seoses muudatustega aretusprogrammide heakskiitmise nõuetes, mis on sätestatud I lisa 2. osas ning tõupuhaste aretushobuslaste puhul I lisa 3. osas, et võtta arvesse mitmesuguseid aretusühingute ja aretusettevõtete aretusprogramme.

Artikkel 9

Selliste aretusprogrammide heakskiitmisest teatamine, mida täidetakse muus liikmesriigis kui liikmesriigis, kus aretusühing või aretusettevõtte on tunnustatud

1. Kui aretusprogrammi ulatus või geograafiline piirkond, kus seda on kavas hakata täitma, osutab sellele, et aretusühingul või aretusettevõttel on kavatsus aretusprogrammi ellu viia muus liikmesriigis viibivate aretusloomadega, siis artikli 8 lõikes 1 osutatud pädev asutus:
 - a) teatab sellest kõnealuse muu liikmesriigi pädevale asutusele vähemalt 90 päeva enne aretusprogrammi alguskuupäeva;
 - b) esitab punktis a osutatud pädevale asutusele koos teatega koopia artikli 8 lõike 1 kohasest aretusprogrammi heakskiitmise taotlusest.
2. Käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud pädev asutus võib 90 päeva jooksul alates nimetatud lõikes osutatud teate kättesaamiskuupäevast keelduda heaks kiitmast artikli 8 lõikes 1 osutatud pädeva asutuse poolt heakskiidetud aretusühingu aretusprogrammi elluviimist tema territooriumil, kui:
 - a) selles liikmesriigis juba viiakse ellu heakskiidetud aretusprogrammi samasse tõugu kuuluvate tõupuhaste aretusloomadega;
 - b) täiendava aretusprogrammi heakskiitmine killustaks tõupuhaste aretusloomade populatsiooni asjaomases liikmesriigis nii, et see kahjustaks asjaomase tõu geneetilise mitmekesisuse säilimist.
3. Kui lõike 1 punktis a osutatud pädev asutus 90 päeva jooksul selle lõikega ette nähtud teatele ei vasta, tähendab see aretusprogrammi heakskiitmist.
4. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus aretusühing või aretusettevõtte on tunnustatud või kus ta on esitanud avalduse artikli 4 kohaseks heakskiitmiseks, teatab käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud teatamise tulemusest aretusühingule või aretusettevõttele ilma põhjendamatu viivitusega.
5. Kui lõike 1 punktis a osutatud pädeval asutusel on kavas heakskiitmisest lõike 2 kohaselt keelduda, teatab ta sellest komisjonile ja esitab põhjendatud selgituse.

III PEATÜKK

Tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete õigused ja kohustused

Artikkel 10

Artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammides osalevate tõuaretajate õigused

1. Kui tõuaretaja peab aretusühingu või aretusettevõtte eeskirjade kohaselt olema selle liige, võib ta:

- a) taotleda aretusühingu või aretusettevõtte liikmeks saamist;
 - b) osaleda artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammis selle ulatuses ja geograafilise tegevuspiirkonna piires.
2. Kui tõuaretaja ei pea aretusühingu või aretusettevõtte eeskirjade kohaselt olema selle liige, võib artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammis osalev tõuaretaja taotleda, et:
- a) tema tõupuhtad aretusloomad lisatakse sellise tõuraamatu põhiosasse, mille aretusühing on asjaomase tõu jaoks asutanud kooskõlas artikli 17 lõikega 1;
 - b) tema tõupuhtad aretusloomad kantakse sellise tõuraamatu lisaosasse, mille aretusühing on asjaomase tõu jaoks asutanud kooskõlas artikli 17 lõikega 3;
 - c) tema ristandaretussead registreeritakse aretusregistris, mille aretusettevõtte on asjaomase ristamise jaoks asutanud kooskõlas artikliga 24;
 - d) ta saab osaleda artikli 27 kohases jõudluskontrolli tegemises ja geneetilises hindamises;
 - e) talle antakse välja põlvnemistunnistus kooskõlas artikli 33 lõigetega 1 ja 2.
3. Tõuaretajatel on õigus valida tõuraamat või aretusregister, kuhu nad tahaksid oma aretusloomad kanda või kus nad tahaksid aretusloomad registreerida kooskõlas artiklitega 19 ja 24.

Artikkel 11

Aretusühingu tehtud otsuse vaidlustanud tõuaretaja õigused

1. Tõuaretajad võivad kohaldada artiklis 13 sätestatud meetmeid, kui nende väite kohaselt on aretusühing põhjendamatult keeldunud:
- a) rahuldamast artikli 10 lõike 1 kohast taotlust;
 - b) rahuldamast taotlust kanda tõupuhas aretusloom artikli 19 kohaselt tõuraamatu põhiosasse;
 - c) rahuldamast taotlust kanda tõupuhas aretusloom artikli 20 lõike 3 kohaselt tõuraamatu lisaosasse;
 - d) heaks kiitmast tõupuhast aretuslooma:
 - i) artikli 21 kohase aretamise jaoks; või
 - ii) artikli 23 lõike 1 kohase kunstliku seemendamise jaoks;
 - e) heaks kiitmast tõupuhast aretuslooma või tema spermat artikli 23 lõike 2 kohase ametliku jõudluskontrolli või geneetilise hindamise jaoks;
 - f) heaks kiitmast artikli 27 kohase jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tulemusi.

2. Tõuaretajad võivad kohaldada artiklis 13 sätestatud meetmeid, kui nende väite kohaselt ei ole aretusühing teinud artikli 27 kohast jõudluskontrolli või geneetilist hindamist.

Artikkel 12

Aretusettevõtete tehtud otsuse vaidlustanud tõuaretaja õigused

1. Tõuaretajad võivad kohaldada artiklis 13 sätestatud meetmeid, kui nende väite kohaselt on aretusettevõtte põhjendamatult keeldunud:
 - a) rahuldamast taotlust registreerida ristandaretussiga artikli 24 kohaselt aretusregistris;
 - b) heaks kiitmast ristandaretussiga artikli 26 lõike 1 kohase kunstliku seemendamise jaoks;
 - c) heaks kiitmast ristandaretussiga või tema spermat artikli 26 lõike 2 kohase jõudluskontrolli jaoks;
 - d) heaks kiitmast artikli 27 kohase jõudluskontrolli tulemusi.
2. Tõuaretajad võivad kohaldada artiklis 13 sätestatud meetmeid, kui nende väite kohaselt ei ole aretusettevõtte teinud artikli 27 kohast jõudluskontrolli või geneetilist hindamist.

Artikkel 13

Aretusühingu või aretusettevõtte tehtud otsuse vaidlustanud tõuaretajatele võimaldatavad meetmed

1. Artiklites 11 ja 12 osutatud juhtudel võib tõuaretaja:
 - a) saada sõltumatu eksperdi arvamuse;
 - b) esitada kaebuse artikli 11 lõikes 1 ja artikli 12 lõikes 1 osutatud keeldumiste pärast või artikli 11 lõikes 2 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tegemisest keeldumise pärast 30 päeva jooksul alates keeldumise kohta teate saamise kuupäevast või alates aretusühingult või aretusettevõttelt tulemuste saamise kuupäevast.
2. Lõike 1 punktis b osutatud kaebuses esitab tõuaretaja, võimaluse korral lõike 1 punktis a osutatud sõltumatu eksperdi arvamuse alusel, faktid ja põhjused, mille tõttu:
 - a) aretusühingu või aretusettevõtte keeldumine ei ole kooskõlas artikliga 19, 21, 23, 27, 28, 30 või 32; või
 - b) jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tulemused ei ole saadud kooskõlas artikliga 27.

Artikkel 14

Vaidluste lahendamine

1. Kui aretusühing või aretusettevõtte keeldub rahuldamast tõuaretaja artikli 13 lõike 1 punkti b kohast kaebust, teatab ta sellest tõuaretajale ja aretusühingut või aretusettevõtet artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustanud pädevale asutusele 30 päeva jooksul alates kaebuse rahuldamata jätmise otsuse kuupäevast.
2. Artikli 8 lõikes 1 või artiklis 9 osutatud pädev asutus võib aretusühingu või aretusettevõtte otsuse tühistada, kui ta järeldab, et see ei ole kooskõlas artikliga 19, 21, 23, 27, 28, 30 või 32;
3. Liikmesriigid tagavad, et on kehtestatud kaebuste esitamise kord ja et otsused kaebuste kohta tehakse mõistliku aja jooksul.

Selleks võib pädev asutus otsustada luua erikomisjoni, millel on õigus aretusühingu või aretusettevõtte otsuseid tühistada, kui kõnealune komisjon leiab, et aretusühingu või aretusettevõtte keeldumine tõuaretaja kaebuse rahuldamisest oli põhjendamatult.

Artikkel 15

Aretusühingute ja aretusettevõtete õigused

1. Aretusühingutel ja aretusettevõtetel on järgmised õigused seoses oma aretusprogrammiga, mis on artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud:
 - a) viia ellu oma aretusprogrammi artikli 4 lõike 2 punkti c kohaselt määratletud ulatuses ja geograafilise tegevuspiirkonna piires;
 - b) sõltumatult määratleda oma aretusprogramm, kusjuures artikli 4 lõike 2 nõuetele vastavust kontrollib pädev asutus.
2. Aretusühingutel või aretusettevõtetel, mis nõuavad liikmesust, on õigus:
 - a) keelduda rahuldamast liikmeks saamise taotlust, kui aretusloomad ei ole hõlmatud artikli 4 lõike 2 punkti c alapunktides ii ja iii osutatud aretusprogrammi ulatusega või geograafilise tegevuspiirkonnaga;
 - b) tühistada tõuaretaja liikmesus, kui ta ei täida I lisa 1. osa punkti 3 alapunkti e kohaselt kehtestatud töökorras talle määratud ülesandeid.

Artikkel 16

Aretusühingute ja aretusettevõtete kohustused

1. Aretusühingud ja aretusettevõtted, mis nõuavad liikmesust, kehtestavad I lisa 1. osa punkti 3 alapunkti e kohases töökorras oma liikmete õigused ja kohustused.
2. Aretusühingud kannavad artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammi raames tõuraamatusse sellised tõupuhtad aretusloomad või aretusettevõtted registreerivad aretusregistris sellised ristandaretussead, keda peetakse põllumajandusettevõttes, mis asub artikli 4 lõike 2 punkti c kohaselt kindlaks määratud geograafilises tegevuspiirkonnas.

3. Aretusühingute ja aretusettevõtete peamine ülesanne on hoida ära ja vajaduse korral lahendada vaidlused, mis võivad tekkida tõuaretajate vahel ja tõuaretajate ja aretusühingute või aretusettevõtete vahel seoses artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammi elluviimisega; vaidlused tuleb lahendada kooskõlas vaidluse tekkimise liikmesriigis vastavalt artikli 14 lõikes 3 kehtestatud eeskirjadele ja I lisa 1. osa punktis 3 kehtestatud eeskirjadele.

IV PEATÜKK

Aretusloomade kandmine tõuraamatusse ja aretusregistrisse ning nende heakskiitmine aretamise, kunstliku seemendamise ja kontrollimise jaoks

1. JAGU

TÕUPUHASTE ARETUSLOOMADE KANDMINE ARETUSÜHINGU PEETAVASSE TÕURAAMATUSSE NING NENDE HEAKSKIITMINE ARETAMISE, KUNSTLIKU SEEMENDAMISE JA KONTROLLIMISE JAOKS

Artikkel 17

Tõuraamatu ülesehitus

1. Tõuraamat koosneb põhiosast, kuhu võib kanda või sissekandmiseks registreerida tõupuhtad aretusloomad, kes vastavad II lisa 1. osa I ja II peatükis kehtestatud nõuetele.
2. Aretusühingud võivad põhiosa jagada klassideks, millesse tõupuhaste aretusloomade kandmine nende väärtuse alusel toimub aretusühingu kehtestatud eri kriteeriumide või korra alusel.

Kõnealuste kriteeriumide või korra kohaselt võib olla vajalik enne põhiosa konkreetsesse klassi kandmist teha tõupuhta aretuslooma jõudluskontrolli või geneetilist hindamist vastavalt artiklile 27 või artikli 28 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele või mis tahes muudele artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammis kehtestatud hindamiskriteeriumidele.

Aretusühingud võivad jagada klassid soo ja vanuse järgi alamklassideks.

3. Aretusühingud võivad lisaks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud põhiosale kehtestada ühe või mitu tõuraamatu lisaosa samasse liiki kuuluvate loomade jaoks, kes ei ole kõlblikud põhiosasse kandmiseks, tingimusel, et loomad vastavad artikli 20 lõike 1 nõuetele ja aretusühingu eeskirjad võimaldavad asjaomaste loomade järglaste põhiosasse kandmist vastavalt eeskirjadele, mis on kehtestatud:
 - a) sigade, lammaste ja kitsede emasloomade puhul II lisa 1. osa III peatüki punktis 3; või
 - b) hobuslaste isas- ja emasloomade puhul II lisa 1. osa III peatüki punktis 4.

4. Komisjonil on õigus kooskõlas artikliga 71 võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses muudatustega II lisa 1. osa III peatüki punktides 3 ja 4 kehtestatud eeskirjades, mille alusel on lubatud lisaosas registreeritud loomade järglased kanda põhiosasse.

Artikkel 18 Tõuraamatu eriosa

1. Pädev asutus võib heaks kiita aretusprogrammi, mille kohaselt nõutakse erandina artikli 17 lõikest 2 teatavate selliste tõupuhaste aretussigade, -lammaste ja -kitsede kandmist tõuraamatu eriosasse:
 - a) kes on aretusühingu poolt kantud asjaomase tõu tõuraamatu põhiosasse, mida peab muu liikmesriik või kolmas riik;
 - b) kellel on eritunnused, mis eristavad neid sama tõu populatsioonist, mis asub liikmesriigis, kus aretusprogramm on heaks kiidetud.
2. Liikmesriigid, kes soovivad lõikega 1 ette nähtud erandit kasutada, teatavad sellest enne komisjonile ja teistele liikmesriikidele ja esitavad põhjendatud selgituse.

Artikkel 19 Tõupuhaste aretusloomade kandmine põhiosasse

1. Aretusühingud kannavad tõuaretaja taotluse alusel põhiosasse või registreerivad seal sissekandmiseks tõupuhtad aretusloomad, kes kuuluvad nende aretusprogrammiga hõlmatavasse tõugu ja kes vastavad II lisa 1. osas kehtestatud nõuetele.
2. Aretusühingud ei tohi keelduda kandmast oma tõuraamatu põhiosasse tõupuhast aretuslooma sel põhjusel, et ta on juba kantud sama või, ristamisprogrammi puhul, muu tõu tõuraamatusse, mis on asutatud muus liikmesriigis artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustatud aretusühingu poolt või kolmandas riigis artikli 36 lõike 1 kohaselt tunnustatud aretusasutuse poolt.
3. Kui põhiosa on jagatud klassideks, peab aretusühing põhiosasse kandmise tingimustele vastava tõupuhta aretuslooma kandma tema väärtusele vastavasse klassi, ilma teda selle alusel diskrimineerimata, et loom on pärit muust liikmesriigist või kolmandast riigist.
4. Komisjonil on õigus artikli 71 kohaselt vastu võtta delegeeritud õigusakte seoses muudatustega II lisa 1. osa I ja II peatükis kehtestatud tingimustes, mille alusel kantakse tõupuhtaid aretusloomi tõuraamatu põhiosasse.

Artikkel 20 Loomade registreerimine lisaosades

1. Aretusühing registreerib tõuaretaja taotluse alusel artikli 17 lõikega 3 ette nähtud asjaomases lisaosas loomad, kes kuuluvad tema aretusprogrammiga hõlmatud liikidesse, aga ei vasta põhiosasse kandmise tingimustele, eeldusel et kõnealused loomad vastavad II lisa 1. osa III peatüki punktides 1 ja 2 kehtestatud tingimustele.

2. Komisjonil on õigus artikli 71 kohaselt vastu võtta delegeeritud õigusakte seoses muudatustega II lisa 1. osa III peatükis kehtestatud tingimustes, mille alusel registreeritakse loomad tõuraamatu lisaosas.

Artikkel 21

Tõupuhaste aretusloomade heakskiitmine aretuse jaoks

1. Aretusühing ei välista zootehnilistel või genealoogilistel põhjustel, välja arvatud artikli 19 kohaldamisest tulenevad põhjused, oma tõuraamatu põhiosasse kantud tõupuhaste aretusloomade kasutamist aretamiseks järgmiste paljundamismeetoditega:
 - a) loomulik seemendus;
 - b) munarakkude ja embrüote kogumine ja kasutamine aretamiseks;
 - c) sellistelt aretusloomadelt sperma kogumine, kes on läbinud vastavalt vajadusele jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise kooskõlas artikliga 27 või artikli 28 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga;
 - d) kunstlik seemendamine punktis c osutatud spermaga;
 - e) punktis b osutatud munarakkudest ja punktis c osutatud spermaga viljastatud embrüote *in vitro* tootmine ja kasutamine aretamiseks.
2. Komisjonil on õigus võtta artikli 71 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte seoses kriteeriumidega, mis kehtivad:
 - a) aretusühingu poolt tõupuhaste aretusloomade aretamiseks heakskiitmise suhtes;
 - b) tõupuhastelt aretusloomadelt aretamise jaoks aretusmaterjali kogumise ja kasutamise suhtes.

Artikkel 22

Identsuskontrolli meetodid

1. Aretusühingud nõuavad, et tõupuhaste aretusveiste ja piimalammaste ja piimakitsede liiki kuuluvate isaste tõupuhaste aretusloomade identifitseerimise aluseks on veregrupi analüüs või muud sobivad meetodid, mis tagavad vähemalt samal tasemel usaldusväärsuse, kui loomi kasutatakse:
 - a) kunstliku seemendamise jaoks sperma kogumiseks;
 - b) munarakkude ja embrüote kogumiseks.
2. Kui liikmesriik või asjaomasesse liiki kuuluvate tõupuhaste aretusloomade aretusühingute üleeuroopaline ühendus seda taotleb, võib komisjon rakendusaktidega kiita heaks meetodeid, mida kasutatakse tõupuhaste aretusveiste ja piimalammaste ja piimakitsede liiki kuuluvate isaste tõupuhaste aretusloomade identifitseerimiseks ning mis tagavad vähemalt samal tasemel usaldusväärsuse kui kõnealuste tõupuhaste aretusloomade veregrupi analüüs, võttes arvesse tehnika arengut ja artiklis 31 osutatud Euroopa referentkeskuste soovitusi.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 23

Sperma heakskiitmine kunstliku seemendamise ja munarakkude *in vitro* viljastamise jaoks ning tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali heakskiitmine kontrolli jaoks

1. Aretusühing ei keela sperma kasutamist tõupuhaste emaste aretusloomade kunstliku seemendamise jaoks või tõupuhastelt emastelt aretusloomadelt kogutud munarakkude *in vitro* viljastamist tingimusel, et sperma on kogutud tõupuhastelt doonoraretusloomadelt, mis kuuluvad:
 - a) veise-, sea-, lamba- või kitseliikidesse, mis on liikmesriigis kunstliku seemendamise jaoks sperma kogumiseks heaks kiidetud või munarakkude *in vitro* viljastamise jaoks heaks kiidetud artikli 27 ja III lisa kohase jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise alusel;
 - b) hobuslaste liikidesse, mis on liikmesriigis kunstliku seemendamise jaoks sperma kogumiseks heaks kiidetud või munarakkude *in vitro* viljastamise jaoks heaks kiidetud artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohase aretusprogrammi alusel.
2. Ühes liikmesriigis tunnustatud aretusühingu poolt tõuraamatu põhiosasse kantud tõupuhtad aretusloomad ja nende aretusmaterjali kiidab aretusühing, kes täidab sama tõu aretusprogrammi teises liikmesriigis, jõudluskontrolli ja vajaduse korral geneetilise hindamise jaoks heaks samade tingimuste ja koguseliste piirangute alusel, mida kohaldatakse niisugusesse tõuraamatusse kantud tõupuhaste aretusloomade ja nende aretusmaterjali suhtes, mille on sama tõu jaoks asutanud tõuaretaja, kes on tunnustatud liikmesriigis, kus tuleb artikli 27 kohaselt teha jõudluskontrolli ja geneetilist hindamist.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks kogub nendes lõigetes osutatud tõupuhastelt aretusloomadelt aretusmaterjali ning käsitleb ja säilitab seda selline seemendusjaam või sperma säilitamise keskus või embrüokogumisrühm või -tootmisrühm, mis on liidu loomatervishoiualaste õigusaktide kohaselt kõnealuste kaupade liidusisese kaubanduse jaoks ametlikult heaks kiidetud.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses tingimustega, mis kehtivad:
 - a) teatavate tõugude tõupuhaste aretushobuslaste kunstliku seemendamise jaoks heakskiitmise suhtes ja munarakkude *in vitro* viljastamise suhtes;
 - b) teatavate tõugude tõupuhaste aretushobuslaste ja aretusmaterjali jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise jaoks heakskiitmise suhtes.

2. JAGU

RISTANDARETUSSIGADE REGISTREERIMINE ARETUSETTEVÕTETE PEETAVATESSE ARETUSREGISTRITESSE NING NENDE HEAKSKIITMINE ARETAMISE, KUNSTLIKU SEEMENDAMISE JA KONTROLLIMISE JAOKS

Artikkel 24

Ristandaretussigade registreerimine aretusregistris

1. Aretusettevõtte registreerib (vajaduse korral oma liikme taotluse alusel) oma aretusregistris sama ristamisskeemi raames saadud ristandaretusse, kes vastab II lisa 2. osas kehtestatud tingimustele.
2. Komisjonil on õigus artikli 71 kohaselt vastu võtta delegeeritud õigusakte seoses muudatustega II lisa 2. osas kehtestatud tingimustes, mille alusel registreeritakse ristandaretussead aretusregistrites.

Artikkel 25

Ristandaretussigade heakskiitmine aretamiseks

1. Aretusettevõtte ei välista zootehnilistel või genealoogilistel põhjustel, välja arvatud artikli 27 kohaldamisest tulenevad põhjused, oma aretusregistris registreeritud ristandaretussigade kasutamist aretamiseks järgmiste paljundamismeetoditega:
 - a) loomulik seemendus;
 - b) aretamise jaoks munarakkude ja embrüote kogumine ja kasutamine;
 - c) artikli 27 kohase või vastavalt artikli 28 lõikele 1 vastu võetud delegeeritud akti kohase jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise läbinud aretusloomadelt sperma kogumine ja selle kasutamine;
 - d) kunstlik seemendamine punktis c osutatud spermaga;
 - e) selliste embrüote *in vitro* tootmine ja aretamiseks kasutamine, mis on toodetud punktis b osutatud munarakkudest ja viljastatud punktis c osutatud spermaga.
2. Komisjonil on õigus võtta artikli 71 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte seoses kriteeriumidega, mis kehtivad:
 - a) aretusettevõtete poolt ristandaretussigade aretamiseks heakskiitmise suhtes;
 - b) ristandaretussigadelt aretamise jaoks sperma, munarakkude või embrüote kogumise ja kasutamise suhtes.

Artikkel 26

Ristandaretussigade heakskiitmine kunstliku seemendamise ja kontrollimise jaoks

1. Aretusettevõtte ei keela sperma kasutamist kunstlikuks seemendamiseks või emastelt ristandaretussigadelt kogutud munarakkude *in vitro* viljastamist tingimusel, et sperma on kogutud ristandaretussigadelt, kelle liin on läbinud artikli 27 ja III lisa kohase jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise.
2. Isased ristandaretussead ja nende sperma, mis on registreeritud aretusregistris, mida peab ühes liikmesriigis tunnustatud aretusettevõtte, kiidetakse jõudluskontrolli ja vajaduse korral geneetilise hindamise jaoks heaks teises liikmesriigis tunnustatud aretusettevõtte poolt, kes täidab sama ristandi aretusprogrammi, samade tingimuste ja koguseliste piirangute alusel, mida kohaldatakse isaste ristandaretussigade ja nende sperma suhtes, mis on registreeritud aretusregistris, mille on sama ristandi jaoks asutanud aretusettevõtte, mida tunnustatakse liikmesriigis, kus tuleb teha artikli 27 kohast jõudluskontrolli ja geneetilist hindamist.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks kogub nendes lõigetes osutatud spermat ning käsitleb ja säilitab seda seemendusjaam või sperma säilitamise keskus, mis on liidu loomatervishoiualaste õigusaktide kohaselt kõnealuste kaupade liidusisese kaubanduse jaoks ametlikult heaks kiidetud.
4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses tingimustega, mis kehtivad ristandaretussigade kunstliku seemendamise ja kontrollimise jaoks heakskiitmise suhtes.

V PEATÜKK

Jõudluskontroll, geneetiline hindamine ja põlvnemistunnistused

Artikkel 27

Jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodid

1. Kui veise-, sea-, lamba- ja kitseliikidesse kuuluvate tõupuhaste aretusloomade tõuraamatus klassifitseerimiseks ja nendesse liikidesse kuuluvate isaste aretusloomade aretamise jaoks heakskiitmiseks on kooskõlas artikli 8 lõikega 1 või artikliga 9 heakskiidetud aretusprogrammi kohaselt vaja teha jõudluskontroll ja geneetiline hindamine, tagavad aretusühingud, et selline jõudluskontroll ja geneetiline hindamine tehakse kooskõlas järgmiste eeskirjadega, mis on kehtestatud III lisa:
 - a) 1. osas tõupuhaste aretusveiste puhul;
 - b) 2. osa I peatükis ja 2. osa II peatüki punktis 1 tõupuhaste aretussigade puhul;
 - c) 3. osas tõupuhaste aretuslammaste ja -kitsede puhul.
2. Kui tõupuhaste aretushobuslaste tõuraamatus klassifitseerimiseks ja isaste aretushobuslaste ja nende sperma aretamise jaoks heakskiitmiseks on kooskõlas artikli 8 lõikega 1 või artikliga 9 heakskiidetud aretusprogrammi kohaselt vaja teha

jõudluskontroll ja geneetiline hindamine, tagavad aretusühingud, et selline jõudluskontroll ja geneetiline hindamine tehakse kooskõlas järgmiste eeskirjadega, mis on kehtestatud I lisa:

- a) 2. osa punkti 1 alapunktis e;
 - b) 3. osa punkti 1 alapunkti a alapunktis i ja alapunkti b alapunktis i ja punkti 2 alapunktis b.
3. Kui ristanaretussigade aretusregistris klassifitseerimiseks ja isaste ristanaretussigade ja nende sperma aretamise jaoks heakskiitmiseks on kooskõlas artikli 8 lõikega 1 või artikliga 9 heakskiidetud aretusprogrammi kohaselt vaja teha geneetiline hindamine, tagavad aretusettevõtted, et selline geneetiline hindamine tehakse kooskõlas III lisa 2. osa II peatüki punktis 2 kehtestatud eeskirjadega.

Artikkel 28

Jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise suhtes kehtivate nõuetega seotud delegeeritud ja rakendusvolitused

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise suhtes kehtivate eeskirjadega ning vajaduse korral seoses III lisa muutmisega, et võtta arvesse:
- a) teaduse arengut;
 - b) tehnika arengut;
 - c) siseturu toimimist; või
 - d) vajadust kaitsta väärtuslikke geneetilisi ressursse.
2. Artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud sõltumatu eksperdi arvamust arvesse võttes võib komisjon rakendusaktidega sätestada ühetaolised eeskirjad jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise kohta ja nende tulemuste tõlgendamise kohta.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 29

Jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise jaoks määratud asutused

1. Kui see on artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammi täitmiseks vajalik, määravad aretusühingud ja aretusettevõtted asutused, kes teevad kooskõlas artikliga 27 aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilist hindamist.
2. Lõikega 1 ette nähtud asutused võivad kas:
- a) tegutseda kui eriüksused aretusühingu või aretusettevõtte järelevalve all; või
 - b) need võib heaks kiita pädev asutus, kes kiitis heaks aretusprogrammi.

3. Aretusühingud ja aretusettevõtted peavad nende poolt lõike 1 kohaselt määratud asutuste kohta ajakohastatud loetelu ja teevad selle üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 30

Kooskõlas artikli 29 lõikega 1 määratud asutuste kohustused

1. Aretusühingute või aretusettevõtete poolt artikli 29 lõike 1 kohaselt määratud asutused esitavad pädeva asutuse taotluse korral:
 - a) kogu teabe tehtud jõudluskontrollide kohta;
 - b) asutuse määranud aretusühingu või aretusettevõtte ja artikli 29 lõike 2 punktis b osutatud pädeva asutuse nimetuse;
 - c) näitajate dokumenteerimismeetodite üksikasjad;
 - d) jõudluskontrolli tulemuste analüüsimiseks kasutatud jõudluse kirjeldamise näidise,
 - e) statistilise analüüsi meetodi, mida kasutati iga hinnatud tunnuse puhul jõudluskontrolli tulemuste analüüsimiseks;
 - f) aretusparameetrid iga hinnatava näitaja puhul.
2. Aretusühingute või aretusettevõtete poolt artikli 29 lõike 1 kohaselt määratud asutused teevad üldsusele kättesaadavaks selliste aretusloomade geneetilise hindamise tulemused, kelle spermat kasutati kunstlikuks seemendamiseks, ja hoiavad need tulemused ajakohasena.

Artikkel 31

Euroopa Liidu referentkeskuste määramine

1. Komisjon määrab rakendusaktidega Euroopa Liidu referentkeskused, kes koostöös aretusühingutega ühtlustavad tõupuhaste aretusveiste jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodid.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Komisjon võib rakendusaktidega määrata Euroopa Liidu referentkeskused, kes ühtlustavad muudesse kui veiseliikidesse kuuluvate tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodid.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 32

Euroopa Liidu referentkeskuste suhtes kehtivad nõuded ja keskuste ülesanded

1. Artikli 31 kohaselt määratud Euroopa Liidu referentkeskus:

- a) vastab IV lisa punktis 1 kehtestatud nõuetele;
 - b) täidab IV lisa punktis 2 kehtestatud ülesandeid;
 - c) teeb koostööd aretusühingutega ja aretusühingute poolt kooskõlas artikli 29 lõikega 1 määratud asutustega, et hõlbustada tõupuhaste aretusloomade artikli 27 kohaste jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodite ühetaolist kohaldamist.
2. Komisjonil on õigus võtta artikli 71 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte seoses muudatustega:
- a) Euroopa Liidu referentkeskuste suhtes kehtivates nõuetes, mis on esitatud IV lisa punktis 1;
 - b) Euroopa Liidu referentkeskuste ülesannetes, mis on esitatud IV lisa punktis 2;
- Lõikega 2 ette nähtud delegeeritud õigusaktides tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta tõupuhtaid aretusloomaliike, mille suhtes kohaldatavad jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodid tuleb ühtlustada, ning geneetilise hindamise valdkonnas toimuvat teaduse ja tehnika arengut.
3. Komisjon võib auditeerida artikli 31 lõike 1 või lõike 2 kohaselt määratud Euroopa Liidu referentkeskuseid, et kontrollida:
- a) kas need vastavad IV lisa punktis 1 kehtestatud nõuetele;
 - b) kas need täidavad IV lisa punktis 2 kehtestatud ülesandeid.
- Kui kõnealuste auditite käigus selgub, et Euroopa Liidu referentkeskus ei täida IV lisa punktis 2 kehtestatud ülesandeid, võib komisjon nõukogu otsuse 2009/470/EÜ artikli 31 kohaselt antavat liidu rahalist toetust vähendada või kooskõlas artikli 72 lõikes 2 sätestatud menetlusega referentkeskuse määramise tühistada.

Artikkel 33

Tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali liidusiseses kaubanduses kasutatavate põlvnemistunnistuste väljaandmine, sisu ja vorm

- 1. Selleks et kanda tõupuhtad aretusloomad ja aretusmaterjal tõuraamatusse või aretusregistrisse, annavad aretusühingud ja aretusettevõtted välja põlvnemistunnistusi,
 - a) sisaldama V lisas nõutud teavet;
 - b) mis vastavad lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktides sätestatud põlvnemistunnistuste näidisvormidele.
- 2. Aretusühingud ja aretusettevõtted, kes teevad artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammi kohast jõudluskontrolli ja geneetilist hindamist, märgivad tõupuhtale aretusloomale või tema aretusmaterjalile välja antud põlvnemistunnistuses:

- a) kõik kättesaadavad jõudluskontrolli tulemused;
 - b) geneetilise hindamise ajakohastatud tulemused;
 - c) kõik heakskiidetud aretusprogrammi kohaselt nõutavad geneetilised eripärad ja defektid, mis mõjutavad looma ja tema vanemaid ja vanavanemaid.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses teabega, mida nõutakse kooskõlas lõike 1 punktiga a, ja vajaduse korral seoses muudatustega V lisa kohases põlvnemistunnistuse sisus.
4. Komisjon kehtestab rakendusaktidega tõupuhaste aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote põlvnemistunnistuste näidisvormid.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 34

Erandid seoses tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali liidusiseses kaubanduses kasutatavate põlvnemistunnistuste väljaandmise, sisu ja vormiga

1. Erandina artikli 33 lõikest 1 võib pädev asutus lubada, et:
- a) põlvnemistunnistuse annab välja seemendusjaam või embrüokogumisrühm või -tootmisrühm, kellel on liidu loomatervishoiualaste õigusaktide kohaselt lubatud kaubelda asjaomase aretusmaterjaliga;
 - b) teave, mis peab olema märgitud põlvnemistunnistuses, esitatakse muudes tõupuhaste aretusveiste, -sigade, -lammaste või -kitsedega ja ristandaretussigadega kaasasolevates dokumentides, tingimusel, et tõuraamatut või aretusregistrit pidav aretusühing või aretusettevõtte kinnitab kooskõlas V lisa 1. osa punktiga 2 kõnealuste muude dokumentide sisu;
 - c) teave, mis peab olema märgitud põlvnemistunnistuses, esitatakse identifitseerimisdokumendis, mille aretusühing on välja andnud kooskõlas hobuslaste identifitseerimist käsitlevate liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega.
2. Kui geneetilise hindamise tulemused on Internetis üldsusele kättesaadavad, võivad aretusühingud või aretusettevõtted erandina artikli 33 lõike 2 punktist viidata põlvnemistunnistuses veebilehele, kust kõnealused tulemused on kättesaadavad.

VI PEATÜKK

Muudesse liikidesse kuuluvate tõupuhaste aretusloomade kaubanduse zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad

Artikkel 35

Delegeeritud ja rakendusvolitused, mis on seotud artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud

tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali kaubanduse suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjadega

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali kaubanduse suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjadega, kui see on vajalik kas siseturu toimimiseks või väärtuslike geneetiliste ressursside kaitsmiseks; kõnealustes õigusaktides käsitletakse järgmist:
 - a) aretusühingute tunnustamine;
 - b) aretusprogrammide heakskiitmine;
 - c) tõupuhaste aretusloomade tõuraamatutesse kandmise suhtes kehtivad tingimused;
 - d) kõnealuste tõupuhaste aretusloomade heakskiitmine aretamise, kunstliku seemendamise ja nendelt aretusmaterjali kogumise ja selle kasutamise jaoks aretusühingute poolt;
 - e) kõnealuste tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodid;
 - f) teave, mis tuleb esitada põlvnemistunnistustes, mis peavad kaasas olema kõnealuste tõupuhaste aretusloomadega.
2. Kui komisjon on vastu võtnud lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktid, kehtestab ta rakendusaktidega käesoleva artikli lõike 1 punktis f osutatud põlvnemisdokumentide näidisvormid artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud tõupuhaste aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote jaoks.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VII PEATÜKK

Import kolmandatest riikidest

Artikkel 36 Aretusasutused

1. Tõuaretaja taotluse alusel kannab aretusühing oma tõuraamatusse või aretusettevõtte registreerib oma aretusregistris liitu imporditud aretusloomad ja liitu imporditud aretusmaterjalist toodetud järglased, tingimusel, et aretusloomad või aretusmaterjali doonorloomad on tõuraamatusse kantud või aretusregistris registreeritud kolmandas riigis, mis:
 - a) vastab artiklis 37 sätestatud aretusasutuste loetellu kandmise kriteeriumidele;

- b) on esitatud aretusasutuste loetelus, millest on teatanud komisjonile kolmas riik, kust aretusloomad või aretusmaterjal pärit on.
2. Komisjon peab, ajakohastab ja avaldab lõike 1 punktis b osutatud kolmandate riikide aretusasutuste loetelusid.

Artikkel 37

Aretusasutuste loetellu kandmise kriteeriumid

1. Komisjon kannab artikli 36 lõikes 2 sätestatud loetellu ainult neid aretusasutusi, mille kohta on kolmanda riigi ametiasutus saatnud tõendavad dokumendid, mis näitavad, et aretusasutused, mille lisamist kolmas riik soovib, vastavad järgmistele tingimustele:
- a) nad viivad ellu aretusprogramme, mis on samaväärsed aretusühingute või aretusettevõtete sama tõu või ristamise aretusprogrammidega järgmiste aspektide osas:
 - i) eeskirjad, mida kohaldatakse aretusloomade ja aretusmaterjali tõuraamatusse kandmise või aretusregistris registreerimise suhtes;
 - ii) eeskirjad, mida kohaldatakse aretusloomade aretamise jaoks heakskiitmise suhtes;
 - iii) eeskirjad, mida kohaldatakse aretusloomade aretusmaterjali kontrollimise ja aretamise jaoks kasutamise suhtes;
 - iv) meetodid, mida kasutatakse jõudluskontrolli tegemiseks ja geneetiliseks hindamiseks;
 - b) nende üle teostab järelevalvet ja neid kontrollib kolmanda riigi ametiasutus, kellel on vajalikud volitused selliste eeskirjade täitmise tagamiseks, mis on samaväärsed käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega järgmiste aspektide osas:
 - i) aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamine;
 - ii) nende aretusprogrammide heakskiitmine;
 - iii) tõupuhaste aretusloomade kandmine tõuraamatusse või ristandaretussigade registreerimine aretusregistrites;
 - iv) nende jõudluskontrolli tegemise ja geneetilise hindamise meetodid.
2. Komisjon kannab artikli 36 lõikes 2 sätestatud loetellu ainult need kolmanda riigi aretusasutused, mille kohta on komisjon kolmanda riigi ametiasutuselt, millele on osutatud lõikes 1, saanud dokumendid, mis näitavad, et aretusasutused, mille lisamist kolmas riik soovib, on kehtestanud töökorra, millega tagatakse, et:
- a) aretusühingu poolt tõuraamatusse kantud tõupuhtad aretusloomad kantakse või on kõnealuse kolmanda riigi aretusasutuse poolt sama tõu jaoks asutatud tõuraamatusse kandmiseks sobivad, ilma et neid sealjuures diskrimineeritaks;

- b) aretusettevõtete poolt aretusregistris registreeritud ristanaretussead registreeritakse kõnealuse kolmanda riigi aretusasutuse poolt sama ristamisskeemi jaoks asutatud aretusregistrites, ilma et neid sealjuures diskrimineeritaks.

Artikkel 38

Samaväärsuse tunnustamine

1. Komisjon võib rakendusaktidega tunnustada, et kolmandas riigis kohaldatavad meetmed on liidu zootehnika-alaste õigusaktidega ette nähtud meetmetega järgmiste aspektide osas samaväärsed:

- a) aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamine ja järelevalve, nagu on ette nähtud artikliga 4 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga;
- b) aretusühingute ja aretusettevõtete aretusprogrammide heakskiitmine, nagu on ette nähtud artikli 8 lõikega 1 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktidega;
- c) aretusloomade kandmine tõuraamatusse ja aretusregistrisse, nagu on ette nähtud artiklitega 19 ja 24 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga;
- d) aretusloomade heakskiitmine aretamise jaoks, nagu on ette nähtud artiklitega 21 ja 25 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga;
- e) aretusmaterjali kasutamine aretamise jaoks, nagu on ette nähtud artikli 23 lõikega 1 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga;
- f) sperma kasutamine kontrollimise jaoks, nagu on ette nähtud artikli 23 lõikega 2 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga;
- g) jõudluskontroll ja geneetiline hindamine, nagu on ette nähtud artikliga 27 või artikli 35 lõike 1 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga;

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu:

- a) asjaomase kolmanda riigi poolt artikli 37 lõike 1 kohaselt esitatud teabe ja andmete põhjaliku uurimise põhjal;
- b) artikli 67 kohaselt tehtud jõudluskontrolli rahuldavate tulemuste põhjal, kui see on asjakohane.

3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktides võib sätestada asjaomasest kolmandast riigist aretusloomade ja aretusmaterjali liitu sisenemise kord, mis võib hõlmata järgmist:

- a) selliste põlvnemistunnistuste või dokumentide laad ja sisu, mis vastavalt V lisas esitatud nõuetele peavad aretusloomadega või aretusmaterjaliga kaasas olema;
 - b) aretusloomade või aretusmaterjali liitu sisenemise suhtes kohaldatavad erinõuded ja liitu sisenemisel tehtav ametlik kontroll;
 - c) vajaduse korral menetlused sellise asjaomase kolmanda riigi aretusasutuste loetelude koostamiseks ja muutmiseks, millest lubatakse aretusloomi ja aretusmaterjali liitu tuua.
4. Komisjon tühistab rakendusaktidega viivitamata lõikes 1 osutatud rakendusaktid, kui nende vastuvõtmise ajal esitatud tagatiste samaväärsuse tunnustamise mis tahes tingimus ei ole enam täidetud.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 39

Aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise zootehnilised tingimused

1. Tõuaretajad võivad liitu importida aretusloomi ja aretusmaterjali, mis on kantud tõuraamatusse või registreeritud aretusregistris, mida peab aretusasutus, mis on kantud artikli 36 lõike 2 kohasesse loetelusse või artikli 7 kohasesse loetelusse, kui samaväärsus on kindlaks tehtud kooskõlas artikli 38 lõikega 1, ning millega on kaasas artikliga 40 ette nähtud põlvnemistunnistus ja mis vastavad järgmistele lisatingimustele:
 - a) aretusloomadega on kaasas tõendid, mis näitavad, et nad tuleb kanda aretusühingu tõuraamatusse või registreerida aretusettevõtte aretusregistris;
 - b) sperma:
 - i) on kogutud aretusloomadelt, kes on läbinud jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise kooskõlas III lisaga, kui selline kontrollimine ja hindamine on nõutav artikli 27 lõike 1 kohaselt; või
 - ii) on imporditud artikli 23 lõikega 2 ette nähtud jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise jaoks vajalikus koguses;
 - c) munarakud ja embrüod on kogutud sellistelt aretusloomadelt või neist toodetud, kes on läbinud jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise kooskõlas III lisaga, kui selline kontrollimine ja hindamine on nõutav artikli 27 lõike 1 kohaselt.
2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjadega, et võtta arvesse konkreetset zootehnilist olukorda kolmandas riigis, kust aretusloom pärit on.

Artikkel 40

Aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise jaoks vajalike põlvnemistunnistuste väljaandmine, sisu ja vorm

1. Selleks et kanda aretusloomad ja aretusmaterjal tõuraamatusse või registreerida need aretusregistris, peab artikli 39 lõikes 1 osutatud põlvnemistunnistus:
 - a) olema välja antud artikli 36 lõike 2 kohaselt loetletud aretusasutuse poolt;
 - b) sisaldama V lisas nõutud teavet;
 - c) olema koostatud vastavalt lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud põlvnemistunnistuste näidisvormile.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega tõupuhaste aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote liitu importimise jaoks vajalike põlvnemistunnistuste näidisvormid.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 41

Erandid, mis on seotud aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise jaoks vajalike põlvnemistunnistuste väljaandmise, sisu ja vormiga

1. Erandina artikli 40 lõike 1 punktist a võib aretusmaterjaliga kaasas olla põlvnemistunnistus, mille on välja andnud artikli 40 lõike 1 punktis a osutatud aretusasutuse nimel seemendusjaam või embrüokogumisrühm või -tootmisrühm, mis on liidu loomatervishoiualaste õigusaktide kohaselt kõnealuse aretusmaterjali liitu importimise jaoks heaks kiidetud.
2. Erandina artikli 40 lõike 1 punktist b võib teave, mis tuleb esitada põlvnemistunnistuses, olla:
 - a) esitatud muudes dokumentides, mis on kaasas aretuslooma või tema aretusmaterjaliga tingimusel, et tõuraamatut või aretusregistrit pidav aretusasutus on kinnitanud kõnealuste dokumentide sisu kooskõlas V lisa 1. osa punktiga 2;
 - b) viidata veebilehele, kus kõnealused tulemused on kättesaadavad tingimusel, et geneetilise hindamise tulemused on tehtud Internetis üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 42

Liitu imporditud aretusloomade ja aretusmaterjali zootehniline kontroll

1. Liikmesriigid teevad kolmandast riigist liitu imporditud aretusloomade ja aretusmaterjali saadetiste suhtes zootehnilist kontrolli piiripunktis, kus tehakse dokumentide, identsus- ja füüsilist kontrolli kooskõlas määruse (EL) nr [...] [COM/2013/0265 final – 2013/0140 (COD)] artikliga 42.

2. Lõike 1 kohaldamiseks esitavad aretusloomade ja aretusmaterjali importijad dokumentide, identsus- ja füüsilist kontrolli tegevale ametnikule lõikes 1 osutatud põlvnemistunnistuse, mis kooskõlas artikli 39 lõikega 1 peab saadetisega kaasas olema.

Artikkel 43

Liitu imporditud tõupuhaste aretusloomade tõuraamatusse kandmise suhtes kehtivad tingimused

1. Aretusühingud kannavad tõuraamatu põhiosasse tõupuhtad aretusloomad, kes on:
 - a) liitu imporditud kooskõlas artikli 39 lõike 1 punktiga a;
 - b) sündinud liikmesriigis sellise kunstliku paljundamise tulemusena, milleks on kasutatud:
 - i) artikli 39 lõike 1 alapunkti b kohaselt imporditud spermat;
 - ii) artikli 39 lõike 1 alapunkti c kohaselt imporditud munarakke või embrüoid;
2. Aretusühingud võivad kanda oma tõuraamatu põhiosasse liitu imporditud tõupuhtaid aretusloomi, kes vastavad artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammiga ette nähtud standarditele, tingimusel, et:
 - a) aretusasutus vastab artiklis 37 sätestatud aretusasutuste loetellu kandmise kriteeriumidele;
 - b) kõnealuste tõupuhaste aretusloomade kandmine tõuraamatu põhiosasse on ette nähtud heakskiidetud aretusprogrammiga;
 - c) tõupuhastel aretusloomadel on kaasas põlvnemistunnistus:
 - i) mille on välja andnud punktis a osutatud aretusasutus;
 - ii) milles on esitatud V lisas nõutud teave.

Artikkel 44

Liitu imporditud ristandaretussigade aretusregistrites registreerimise suhtes kehtivad tingimused

1. Aretusettevõtted registreerivad oma aretusregistris ristandaretussead, kes on:
 - a) liitu imporditud kooskõlas artikli 39 lõike 1 punktiga a;
 - b) sündinud liikmesriigis sellise kunstliku paljundamise tulemusena, milleks on kasutatud:
 - i) artikli 39 lõike 1 alapunkti b kohaselt imporditud spermat;

- ii) artikli 39 lõike 1 alapunkti c kohaselt imporditud munarakke või embrüoid;
2. Aretusettevõtted võivad registreerida oma aretusregistris liitu imporditud ristanaretussead, kes vastavad artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammiga ette nähtud standarditele, tingimusel, et:
- a) kolmandas riigis asutatud aretusasutus vastab artiklis 37 sätestatud kriteeriumidele;
 - b) kõnealuste ristanaretussigade registreerimine aretusregistris on ette nähtud heakskiidetud aretusprogrammiga.

VIII PEATÜKK

Muudesse liikidesse kuuluvate tõupuhaste aretusloomade liitu importimise suhtes kehtivad zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad

Artikkel 45

Delegeeritud ja rakendusvolitused, mis on seotud artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjadega

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte seoses artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise suhtes kehtivate erieeskirjadega, kui see on vajalik kas siseturu toimimiseks või väärtuslike geneetiliste ressursside kaitsmiseks; kõnealustes õigusaktides käsitletakse järgmist:
- a) aretusasutuste loetlemine;
 - b) kõnealuste tõupuhaste aretusloomade aretusühingute poolt asutatud tõuraamatutesse kandmise suhtes kehtivad tingimused;
 - c) kõnealuste tõupuhaste aretusloomade heakskiitmine aretusühingute poolt aretamise ja kunstliku seemenduse jaoks ning nendelt aretusmaterjali kogumise ja selle kasutamise jaoks;
 - d) kõnealuste tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetodid;
 - e) põhiteave, mis tuleb esitada põlvnemistunnistustes, mis peavad kaasas olema kõnealuste tõupuhaste aretusloomade ja aretusmaterjaliga.
2. Kui komisjon võtab vastu lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktid, kehtestab ta rakendusaktidega artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud tõupuhaste aretusloomade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote lõike 1 punktis f osutatud põlvnemisdokumentide näidisvormid.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

IX PEATÜKK

Ametlik kontroll ja muud ametlikud toimingud, haldusabi, koostöö ja liikmesriikide poolt õigusnormide järgimise tagamine

Artikkel 46

Ametliku kontrolli üldised eeskirjad

1. Pädev asutus teeb aretusühingute ja aretusettevõtete suhtes riskidest lähtuvalt ametlikku kontrolli korrapäraselt ja asjakohase sagedusega, võttes arvesse
 - a) kindlaks tehtud nõuete rikkumist, mis on seotud:
 - i) aretusloomadele ja aretusmaterjalile;
 - ii) aretusühingute ja aretusettevõtete kontrolli all toimuva tegevusega;
 - iii) tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete tegevuse toimumiskohaga;
 - b) aretusühingute ja aretusettevõtete varasemat tegevust seoses nende suhtes kohaldatud ametliku kontrolli ja käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmisega;
 - c) käesoleva määrusega ette nähtud zooloogiliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmise kontrollimiseks aretusühingu ja aretusettevõtte enesekontrollide või nende taotluse korral kolmandate isikute tehtud kontrollide usaldusvärsust ja tulemusi;
 - d) mis tahes teavet, mis võib viidata nõuete rikkumisele.
2. Pädev asutus teeb ametlikku kontrolli regulaarselt ja sobiva sagedusega, et teha kindlaks käesoleva määrusega ette nähtud zooloogiliste ja genealoogiliste eeskirjade võimalikke eiramisi, võttes lisaks lõikes 1 osutatud kriteeriumidele arvesse artikliga 53 ette nähtud haldusabi mehhanismide kaudu kõnealuste võimalike eiramiste kohta jagatud teavet ja kogu muud teavet, mis osutab sellistele võimalikele eiramistele.
3. Enne teatavate aretusloomade ja aretusmaterjaliga kauplemist tehtav ametlik kontroll, mille eesmärk on anda välja artikli käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade kohane ametlik sertifikaat või ametlik kinnitus, mis on eeltingimuseks aretusloomade ja aretusmaterjaliga kauplemisele, tehakse kooskõlas:
 - a) käesoleva määrusega ette nähtud zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad;
 - b) delegeeritud õigusaktidega, mille komisjon on vastu võtnud vastavalt artiklitele 35 ja 45.

4. Tõuaretajale, aretusühingule või aretusettevõttele tuleb ametlikust kontrollist ette teatada, välja arvatud juhul kui on olemas tõsised põhjused kontrolli tegemiseks ette teatamata.
5. Ametliku kontrolli tegemisel tuleb nii palju kui võimalik püüda minimeerida tõuaretajatele, aretusühingutele ja aretusettevõtetele langevat koormust.
6. Pädev asutus teeb ametlikku kontrolli ühtviisi hoolikalt, olenemata sellest, kas asjaomased aretusloomad või aretusmaterjal:
 - a) on liidu turul kättesaadavad, olles pärit liikmesriigist, kus tehakse ametlikku kontrolli, või mõnest muust liikmesriigist; või
 - b) sisenevad liitu kolmandast riigist.

Artikkel 47

Ametliku kontrolli läbipaistvus

1. Pädev asutus teeb ametlikku kontrolli võimalikult läbipaistvalt ja muudab üldsusele kättesaadavaks asjakohase ametliku kontrolli tegemise ja korraldamisega seotud teabe.

Pädev asutus avaldab enda tehtud ametliku kontrolli kohta korrapäraselt ja õigeaegselt vähemalt järgmist teavet:

 - a) ametliku kontrolli liik, kontrollide arv ja tulemus;
 - b) avastatud nõuete rikkumiste liik ja juhtumite arv;
 - c) juhtumid, mille puhul pädev asutus võttis artikli 61 kohaseid meetmeid;
 - d) juhtumid, mille puhul rakendati artikliga 62 ettenähtud karistusi.
2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks lõikes 1 osutatud teabe avaldamise vormi ja ajakohastab seda vastavalt vajadusele.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Pädeval asutusel on õigus avaldada või muul viisil üldsusele kättesaadavaks teha teavet aretusühingu ja aretusettevõtte reitingu kohta, mis põhineb reitingukriteeriumidega kooskõla hindamisel ja ametliku kontrolli tulemustel, eeldusel, et täidetud on järgmised tingimused:
 - a) hindamiskriteeriumid on objektiivsed, läbipaistvad ja üldsusele kättesaadavad;
 - b) rakendatakse asjakohast korda, et tagada hindamisprotsessi järjepidevus ja läbipaistvus.

Artikkel 48

Dokumenteeritud kontroll ja kontrollide tõendamise kord

1. Pädev asutus teeb ametlikku kontrolli dokumenteeritud korras, mis sisaldab üksikasjalikke juhiseid ametlikku kontrolli tegevate töötajate jaoks.
2. Pädev asutus kehtestab sisemenetluse, millega tõendada tema poolt tehtava ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute järjepidevust ja tõhusust.
3. Pädev asutus:
 - a) võtab parandusmeetmeid, kui lõikes 2 sätestatud sisemenetluse käigus on kindlaks tehtud puudused seoses ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute järjepidevuse ja tõhususega;
 - b) ajakohastab vastavalt vajadusele lõikes 1 osutatud dokumenteeritud korda.

Artikkel 49

Ametliku kontrolli aruanded

1. Pädev asutus koostab aruanded tema poolt tehtud kõikide ametlike kontrollide kohta ja aruanded peavad sisaldama järgmist teavet:
 - a) ametliku kontrolli eesmärgi kirjeldus;
 - b) kohaldatud kontrollimeetodid;
 - c) ametliku kontrolli tulemused;
 - d) vajaduse korral meetmed, mille rakendamist pädev asutus asjaomaselt tõuaretajalt, aretusühingult ja aretusettevõtelt ametliku kontrolli tulemusel nõuab.
2. Pädev asutus annab ametliku kontrolli läbinud tõuaretajale, aretusühingule või aretusettevõttele lõikega 1 ette nähtud aruande koopia.

Artikkel 50

Ametliku kontrolli meetodid ja võtted

1. Pädev asutus teeb ametlikku kontrolli, kasutades kontrollimeetodeid ja -võtteid, mis hõlmavad vastavalt vajadusele tõendamist, ülevaatusi ja auditeid.
2. Pädev asutus rakendab tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete suhtes ametlikku kontrolli, mis hõlmab vastavalt vajadusele järgmist:
 - a) aretusühingute ja aretusettevõtete poolt kehtestatud kontrollisüsteemide ja nende abil saadud tulemuste uurimine;
 - b) ülevaatus, mille käigus kontrollitakse:

- i) tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete valdusi, kontorirume ja seadmeid;
- ii) aretusloomi ja aretusmaterjali;
- iii) tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete kasutatavaid märgistamis-, esitlemis- ja reklaamimistavasid;
- c) selliste dokumentide ja muude andmike uurimine, mis võivad olla vajalikud käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmise hindamiseks;
- d) vestlused aretusühingute ja aretusettevõtete liikmete ja töötajatega;
- e) mis tahes muud tegevused, mida on vaja nõuete rikkumise kindlakstegemiseks.

Artikkel 51

Tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete kohustused

1. Niivõrd kui see on vajalik ametliku kontrolli tegemiseks või muude ametlike toimingute läbiviimiseks, peavad tõuaretajad, aretusühingud ja aretusettevõtted andma pädevate asutuste ametnikele juurdepääsu nende:
 - a) valdustele, kontoriruumidele ja seadmetele;
 - b) elektroonilistele teabehaldussüsteemidele;
 - c) aretusloomadele ja aretusmaterjalile;
 - d) dokumentidele ja muule asjakohasele teabele.
2. Ametliku kontrolli tegemise ja muude ametlike toimingute läbiviimise ajal abistavad tõuaretajad, tõuaretusühingud ja aretusettevõtted pädevate asutuste ametnikke nende tööülesannete täitmisel.
3. Komisjon sätestab rakendusaktidega eeskirjad, millega kehtestatakse:
 - a) tingimused pädevate asutuste ametnike juurdepääsu kohta lõike 1 punktis b osutatud elektroonilistele teabehaldussüsteemidele;
 - b) ühetaoline kord, mille alusel annavad tõuaretajad, aretusühingud ja aretusettevõtted pädevale asutusele lõikes 2 osutatud abi.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 52

Delegeeritud volitused seoses erieeskirjadega, mis kehtivad ametliku kontrolli kohta ja meetmete kohta, mida pädev asutus peab võtma seoses aretusloomade ja aretusmaterjaliga

1. Komisjon on volitatud võtma vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 71 eeskirjade kohta, mis käsitlevad järgmist:
 - a) aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes ametliku kontrolli tegemist, et kontrollida käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade täitmist;
 - b) meetmeid, mida pädev asutus peab sõltuvalt ametliku kontrolli tulemustest võtma.
2. Lõikes 1 sätestatud delegeeritud õigusaktides tuleb sätestada:
 - a) pädeva asutuse konkreetsed vastutusalad ja ülesanded lisaks neile, mis on ette nähtud artiklitega 46–50;
 - b) juhtumid, mille korral pädev asutus peab seoses teatava nõuete rikkumisega võtma artikli 66 lõike 1 kohaselt vastuvõetud rakendusaktidega ette nähtud meetme või meetmeid või nimetatud artikliga ettenähtud meetmeid täiendavaid meetmeid.

Artikkel 53

Haldusabi ja koostöö üldeeskirjad

1. Kui on tegemist nõuete rikkumisega, mida esineb enam kui ühes liikmesriigis, see levib enam kui ühte liikmesriiki või sellel on tagajärjed enam kui ühes liikmesriigis, osutavad liikmesriikide pädevad asutused üksteisele haldusabi, et tagada käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade nõuetekohane kohaldamine.
2. Lõikega 1 ettenähtud haldusabi hõlmab vastavalt vajadusele liikmesriigi pädeva asutuse osalemist kohapealses ametlikus kontrollis, mida teeb teise liikmesriigi pädev asutus.
3. Käesoleva jaotise sätteid ei piira selliste siseriiklike eeskirjade kohaldamist:
 - a) mida kohaldatakse kohtumenetluse objektiks olevate või kohtumenetlusega seotud dokumentide kättesaadavaks tegemise suhtes;
 - b) mille eesmärk on füüsiliste või juriidiliste isikute ärihuvide kaitse.
4. Kogu artiklite 54, 55 ja 56 kohane teabevahetus pädevate asutuste vahel toimub kirjalikult.

Artikkel 54
Abistamine taotluse korral

1. Kui pädev asutus (edaspidi „taotluse esitanud pädev asutus”) leiab, et tal on oma territooriumil ametliku kontrolli tegemiseks või sellise kontrolli tõhusate järelmeetmete võtmiseks vaja teavet mõne muu liikmesriigi pädevalt asutuselt (edaspidi „taotluse saanud pädev asutus”), esitab ta asjaomasele pädevale asutusele põhjendatud taotluse.

Taotluse saanud pädev asutus teeb asjatu viivitusega järgmist:

- a) kinnitab põhjendatud taotluse kättesaamist ja teatab, kui palju aega ta vajab nõutud teabe esitamiseks;
 - b) teeb ametliku kontrolli või korraldab uurimise, selleks et:
 - i) esitada taotluse esitanud pädevale asutusele kogu vajalik teave ja dokumentide originaalid või nende tõestatud ära kirjad;
 - ii) kontrollib, kas asjaomases riigis täidetakse käesoleva määrusega ette nähtud zootehnilisi ja genealoogilisi eeskirju, korraldades vajaduse korral kohapealse kontrollimise.
2. Taotluse esitanud ja taotluse saanud pädevad asutused võivad kokku leppida, et taotluse esitanud pädeva asutuse määratud ametnik võivad viibida lõike 1 teise lõigu punkti b alapunktis i osutatud ametliku kontrolli juures.

Sellisel juhul peavad taotluse esitanud pädeva asutuse ametnikud:

- a) mis tahes ajal olema valmis esitama kirjaliku volituse, mis kinnitab nende isikut ja ametialaseid volitusi;
- b) omama juurdepääsu samadele ruumidele ja dokumentidele kui taotluse saanud pädeva asutuse kohapealne ametnik, seda aga ainuüksi käimasoleva ametliku kontrolli eesmärgil;
- c) nad ei või omal algatusel kasutada taotluse saanud pädeva asutuse ametnikele antud ametliku kontrolli tegemise volitusi.

Artikkel 55
Abistamine ilma taotluseta

1. Kui pädev asutus saab teada nõuete rikkumisest ja kui sellisel rikkumisel võib olla mõju teises liikmesriigis, edastavad nad sellise teabe omal algatusel ja asjatu viivitusega asjaomase teise liikmesriigi pädevale asutusele.
2. Lõike 1 kohaselt teavitatud pädev asutus
 - a) kinnitab asjata viivitamata kõnealuse teabe kättesaamist;
 - b) teatab kümne päeva jooksul alates teabe kättesaamisest

- i) kuidas ta kavatseb lõikes 1 osutatud nõuete rikkumise juhtumi uurimist läbi viia; või
 - ii) põhjused, miks ta leiab, et uurimine ei ole vajalik.
3. Kui pädev asutus, kellele on esitatud lõike 1 kohane teave, otsustab kooskõlas lõikega 2 uurimise läbi viia, teatab ta teabe esitanud pädevale asutusele viivitamata selle tulemustest ning vajaduse korral mis tahes võetud meetmetest.

Artikkel 56

Abistamine nõuete rikkumise korral

1. Kui pädev asutus teeb ametliku kontrolli käigus kindlaks, et teisest liikmesriigist pärit aretusloomad ja aretusmaterjal ei vasta käesoleva määrusega ette nähtud zootehnilistele ja genealoogilistele eeskirjadele ning et see kujutab endast kõnealuste eeskirjade tõsist rikkumist, võtab ta viivitamata ühendust lähteliikmesriigi ja mis tahes muu asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega, et võimaldada neil läbi viia asjakohast uurimist.
2. Lõike 1 kohaselt teate saanud pädev asutus teeb asjatult viivitamata järgmist:
- a) kinnitab teabe kättesaamist ja teatab, kuidas ta kavatseb lõikes 1 osutatud nõuete rikkumise juhtumi uurimist läbi viia;
 - b) viib uurimise läbi, võtab kõik vajalikud meetmed ja teatab teate saatnud pädevale asutusele uurimise ja tehtud ametliku kontrolli laadi, tehtud otsused ja selliste otsuste põhjused.
3. Kui lõike 1 kohase teabe saatnud pädeval asutusel on põhjust uskuda, et teate saanud pädeva asutuse poolt lõike 2 kohaselt läbi viidud uurimine või võetud meetmed ei ole kindlaks tehtud rikkumise puhul piisavad, paluvad nad teate saanud pädeval asutusel ametlikku kontrolli või võetud meetmeid täiendada.

Sellistel juhtudel:

- a) püüavad mõlema liikmesriigi pädevad asutused jõuda kokkuleppele selles, kuidas oleks õige käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rikkumisele reageerida, sealhulgas artikli 53 lõike 2 ja artikli 54 lõike 2 kohase ühise kohapealse ametliku kontrolli abil;
 - b) nad teavitavad asjata viivitamata komisjoni, kui ei suuda jõuda kokkuleppele asjakohastes meetmetes.
4. Kui muust liikmesriigist pärit aretusloomade ja aretusmaterjali ametliku kontrolli käigus ilmnevad lõikes 1 osutatud eeskirjade korduvad rikkumised, teatab sihtliikmesriigi pädev asutus sellest asjata viivitamata komisjonile ja teiste liikmesriikide pädevatele asutustele.

Artikkel 57

Kolmandatelt riikidelt nõuete rikkumise kohta saadud teave

1. Kui kolmas riik on pädevale asutusele esitanud teabe, milles osutatakse käesoleva määrusega ette nähtud zooloogiliste ja genealoogiliste eeskirjade rikkumisele, edastab viimane sellise teabe asjatult viivitamata
 - a) komisjonile, kui kõnealune teave on või võib olla liidu tasandil oluline;
 - b) teiste asjaomaste liikmesriikide pädevale asutusele.
2. Käesoleva määruse kohaselt tehtud ametliku kontrolli ja uurimise käigus saadud teavet võib lõikes 1 osutatud kolmandale riigile edastada tingimusel, et
 - a) kõik teavet esitanud pädevad asutused on andnud selleks oma nõusoleku;
 - b) kolmas riik on kohustunud osutama vajalikku abi selleks, et saada tõendeid tavade kohta, millega rikutakse või tõenäoliselt rikutakse liidu õigusnorme;
 - c) järgitakse isikuandmete kolmandatele riikidele edastamise suhtes kohaldatavaid liidu ja siseriiklikke õigusnorme.

Artikkel 58

Komisjoni koordineeritud abi ja järelmeetmed

1. Komisjon koordineerib viivitamata pädeva asutuse poolt käesoleva peatüki kohaselt võetud meetmeid, kui
 - a) komisjonile kättesaadavast teabest ilmneb, et nõudeid rikutakse või tõenäoliselt rikutakse nii, et
 - i) sellel võib mõju olla mitmes liikmesriigis; või
 - ii) see võib toimuda mitmes liikmesriigis;
 - b) asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused ei suuda jõuda kokkuleppele nõuete rikkumise suhtes kohaldatavate asjakohaste meetmete osas.
2. Lõikes 1 osutatud juhtudel võib komisjon
 - a) koostöös asjaomase liikmesriigiga saata ülevaatusmeeskonna tegema kohapealset ametlikku kontrolli;
 - b) nõuda, et lähteliikmesriigi ja vajaduse korral muude asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused tõhustaksid ametlikku kontrolli ning annaksid komisjonile aru nende poolt võetud meetmetest;
 - c) esitada artikli 72 lõikes 1 osutatud komiteele teavet selliste juhtumite kohta ja ettepaneku meetmete kohta, mille abil heastada lõike 1 punktis a osutatud rikkumine.

Artikkel 59

Ametliku kontrolli rahastamise üldpõhimõte

1. Liikmesriigid kindlustavad piisavate rahaliste vahendite olemasolu, et tagada pädevale asutusele ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute jaoks vajalikud töötajad ja muud vahendid.
2. Liikmesriigid võivad koguda tasusid, mis kataksid nende poolt tehtud ametliku kontrolli kulud.

Artikkel 60

Pädevate asutuste üldised kohustused nõuete täitmise tagamisel

1. Käesoleva peatüki kohaselt toimides seavad pädevad asutused esikohale meetmed, mis võetakse selleks, et kõrvaldada nõuete rikkumised või minimeerida nende mõju aretusloomade ja aretusmaterjali kaubandusele.
2. Rikkumiskahtluse korral korraldavad pädevad asutused uurimise, et kahtlust kinnitada või see kõrvaldada.
3. Kui seda on uurimise eesmärgi täitmiseks vaja, kohaldatakse lõikes 2 osutatud uurimise käigus aretusloomade ja aretusmaterjali, tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete suhtes rangemat ametlikku kontrolli nii kaua, kui see on asjakohane.

Artikkel 61

Uurimine ja meetmed kinnitust leidnud rikkumise korral

1. Kui rikkumine leiab kinnitust, teevad pädevad asutused järgmist:
 - a) korraldavad täiendava uurimise, et määrata kindlaks rikkumise ulatus ning tõuaretajate, aretusühingute ja aretusettevõtete vastutus;
 - b) võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et tõuaretajad, aretusühingud ja aretusettevõtted heastavad rikkumise ja hoiduvad sellest edaspidi.

Võetava meetme üle otsustamisel võtavad pädevad asutused arvesse rikkumise laadi ja tõuaretaja, aretusühingu ja aretusettevõtte võimalikke varasemaid rikkumisi.

2. Lõike 1 kohaselt toimides teevad pädevad asutused vajaduse korral järgmist:
 - a) lükkavad edasi tõupuhaste aretusloomade kandmise tõuraamatusse või ristandaretussigade registreerimise aretusregistrites;
 - b) annavad korralduse käesoleva määruse kohaselt aretamiseks ette nähtud loomade ja aretusmaterjali staatuse muutmiseks või tõuaretajatele korrigeeriva teabe esitamiseks;
 - c) piiravad käesoleva määruse artikli 2 tähenduses aretusloomade ja aretusmaterjalina käsitatavate loomade ja aretusmaterjaliga kauplemist, liitu importimist või kolmandatesse riikidesse eksportimist või keelavad selle ning

keelavad kõnealuste loomade või aretusmaterjali tagasiviimise lähteliikmesriiki või annavad tagasiviimiseks korralduse;

- d) annavad tõuaretajale, aretusühingule või aretusettevõttele korralduse suurendada enesekontrollide sagedust;
 - e) annavad korralduse sagedasema või süstemaatilisema ametliku kontrolli kohaldamiseks asjaomaste tõuaretajate, aretusühingute või aretusettevõtete teatavate tegevuste suhtes;
 - f) annavad korralduse peatada vajalikuks ajaks asjaomase tõuaretaja, aretusühingu või aretusettevõtte kogu tegevus või osa tegevusest, samuti vajaduse korral tegevus nende poolt hallataval veebisaidil või tellitud veebisaidil, ning peatavad heakskiidu, mis on antud aretusühingu või aretusettevõtte aretusprogrammile, kui kõnealune aretusühing või aretusettevõtte korduvalt, pidevalt või üldiselt ei täida kooskõlas artikli 8 lõikega 1 või artikliga 9 heaks kiidetud aretusprogrammi nõudeid;
 - g) annavad korralduse tühistada artikli 4 lõike 2 kohane aretusühingu või aretusettevõtete tunnustamine, kui kõnealuse aretusühingu või aretusettevõtte haldustegevus osutab sellele, et ta korduvalt, pidevalt või üldiselt ei täida artikli 4 lõike 2 punktis c sätestatud nõudeid;
 - h) võtavad mis tahes muid meetmeid, mida pädevad asutused peavad vajalikuks, et tagada käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade järgimine.
3. Pädev asutus annab asjaomasele tõuaretajale, aretusühingule või aretusettevõttele või tema esindajale:
- a) kirjaliku teatise oma otsuse kohta seoses lõigete 1 ja 2 kohaselt võetava meetmega koos põhjendusega ning
 - b) teavet kõnealuste otsuste kohta kaebuse esitamise õiguse ning kohaldatava korra ja tähtaegade kohta.
4. Kõik käesoleva artikli kohaldamisel tekkivad kulud kannavad vastutavad tõuaretajad, aretusühingud või aretusettevõtted.

Artikkel 62 Sanktsioonid

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teatavad komisjonile nendest sätetest hiljemalt artikli 74 teises lõigus sätestatud kuupäevaks ning teatavad viivitamatult nende kõigist järgnevatest muudatustest.

X PEATÜKK

Komisjoni tehtavad kontrollid

1. JAGU

KOMISJONI POOLT LIIKMESRIIKIDES TEHTAV KONTROLL

Artikkel 63

Komisjoni poolt liikmesriikides tehtav kontroll

1. Komisjoni eksperdid viivad kõigis liikmesriikides läbi kontrolli eesmärgiga
 - a) kontrollida käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade üldist kohaldamist;
 - b) kontrollida artiklis 46 osutatud riiklike kontrollisüsteemide ja neid rakendava pädeva asutuse toimimist;
 - c) uurida ja koguda teavet
 - i) ametliku kontrolli ja nõuete täitmise tagamiseks võetud meetmete kohta;
 - ii) käesoleva määrusega ette nähtud zooloogiliste ja genealoogiliste eeskirjade kohaldamisel või nõuete täitmise tagamisel esinevate oluliste või korduvate probleemide kohta;
 - iii) esilekerkivate probleemide või uute arengute kohta liikmesriikides.
2. Lõikega 1 ette nähtud komisjoni kontroll korraldatakse koostöös liikmesriikide pädevate asutustega ja see võib hõlmata kohapealseid kontrolle koostöös ametlikku kontrolli tegeva asutuse töötajatega.
3. Komisjoni eksperte võivad abistada liikmesriikide eksperdid.

Komisjoni eksperte saatvatele riikide ekspertidele antakse samad juurdepääsuõigused mis komisjoni ekspertidele.

Artikkel 64

Komisjoni poolt liikmesriikides tehtava kontrolli aruanne

1. Komisjon
 - a) koostab ja saadab liikmesriikidele, kus komisjon artikli 63 lõike 1 kohast kontrolli tegi, märkuste esitamiseks esialgse aruande koopia komisjoni tehtud kontrolli tulemuste kohta;
 - b) koostab lõpparuande iga komisjoni tehtud kontrolli tulemuste kohta, võttes arvesse punktiga a ette nähtud liikmesriikide märkusi;

- c) teeb lõpparuande ja punktides a ja b osutatud liikmesriikide märkused üldsusele kättesaadavaks.
2. Vajaduse korral võib komisjon lõike 1 punktis b ette nähtud lõpparuandes soovitada liikmesriikidel võtta parandus- või ennetusmeetmeid selliste ühekordsete või süsteemsete puuduste kõrvaldamiseks, mis on komisjoni, artikli 63 lõike 1 kohase kontrolli käigus kindlaks tehtud.

Artikkel 65

Liikmesriikide kohustused seoses komisjoni kontrolliga

1. Selleks et aidata komisjonil artikli 63 lõike 1 kohast kontrolli teha, teevad liikmesriigid järgmist:
- a) osutavad vajalikku abi ja esitavad kõik dokumendid ning pakuvad muud tehnilist tuge, mida komisjoni eksperdid taotlevad, et neil oleks võimalik tõhusalt ja tulemuslikult komisjoni kontrolle teha;
 - b) tagavad komisjoni ekspertidele juurdepääsu kõigile valdustele või valduste osadele ja teabele, sealhulgas arvutisüsteemidele, mida komisjoni kontrolli tegemiseks vaja on.
2. Liikmesriigid võtavad sõltuvalt artikli 64 lõike 1 punktiga b ette nähtud lõpparuandes esitatud soovitustest vajalikud järelmeetmed, et tagada käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade järgimine.

Artikkel 66

Oluline puudus liikmesriigi kontrollisüsteemis

1. Kui komisjonil on tõendeid olulise puuduse kohta liikmesriigi kontrollisüsteemis, mis võib kaasa tuua käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade laialdase rikkumise, võtab komisjon rakendusaktidega vastu ühe või mitu järgmistest meetmetest, mida kohaldatakse kuni kontrollisüsteemi puuduse kõrvaldamiseni:
- a) ametliku kontrolli süsteemi puudusega seotud aretusloomade ja aretusmaterjaliga kauplemise keelamine;
 - b) lisaks II peatükis kehtestatud tingimustele selliste eritingimuste kehtestamine, mis käsitlevad aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamist, aretusprogrammide heakskiitmist või aretusloomade ja aretusmaterjaliga kauplemist;
 - c) muud asjakohased ajutised meetmed.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Lõikega 1 ette nähtud meetmeid võetakse üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriik ei ole olukorda komisjoni taotluse korral ja komisjoni kehtestatud tähtaja jooksul parandanud.

2. JAGU

KOMISJONI POOLT KOLMANDATES RIIKIDES TEHTAV KONTROLL

Artikkel 67

Komisjoni poolt kolmandates riikides tehtav kontroll

1. Komisjoni eksperdid võivad korraldada kontrolli kolmandates riikides eesmärgiga
 - a) kontrollida, kas kolmanda riigi õigusaktidega ette nähtud zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad, mida kohaldatakse aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes, annavad samaväärsed tagatised kui liidus on ette nähtud käesoleva määrusega;
 - b) kontrollida, kas kolmandas riigis kohaldatav kontrollisüsteem tagab, et liitu eksporditavad aretusloomade ja aretusmaterjali saadetised vastavad käesoleva määruse VII peatüki asjakohastele nõuetele;
 - c) koguda teavet, mis võimaldab selgitada selliste zootehniliste ja genealoogiliste nõuete korduvate täitmatajätmist põhjusi aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimisel, mille täitmist on alusetult kinnitatud.
2. Lõikega 1 ette nähtud komisjoni kontrolli puhul peetakse eriti silmas järgmist:
 - a) aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes kolmandas riigis kohaldatavad zootehnika- ja genealoogiaalased õigusaktid;
 - b) kolmanda riigi pädeva asutuse töökorraldus, tema volitused ja sõltumatus, tema suhtes kohaldatav järelevalve ja tema võimupiirid punktis a osutatud õigusaktide tõhusaks jõustamiseks;
 - c) ametlikku kontrolli tegevate töötajate koolitus;
 - d) kolmanda riigi pädeva asutuse kasutada olevad vahendid;
 - e) dokumenteeritud ja prioriteedipõhiste kontrollimenetluste ja kontrollisüsteemide olemasolu ja toimivus;
 - f) kolmandatest riikidest pärit aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes tehtava ametliku kontrolli ulatus ja toimivus;
 - g) kinnitused, mis kolmas riik saab anda käesoleva määrusega ette nähtud zootehnilistes ja genealoogilistes eeskirjades sätestatud nõuete järgimise või nendega samaväärsuse kohta.

Artikkel 68

Komisjoni poolt kolmandates riikides tehtava kontrolli sagedus ja korraldus

1. Kolmandates riikides tehtava komisjoni kontrolli sageduse määramisel lähtutakse järgmisest:
 - a) käesoleva määrusega ette nähtud zootehnilised ja genealoogilised eeskirjad;
 - b) kolmandast riigist liitu sisenevate aretusloomade ja aretusmaterjali hulk ja laad;
 - c) juba tehtud komisjoni kontrollide tulemused;
 - d) kolmandast riigist liitu sisenevate aretusloomade ja aretusmaterjali ametliku kontrolli ja liikmesriikide pädevate asutuste poolt tehtud mis tahes muu ametliku kontrolli tulemused;
2. Lõikega 1 ette nähtud komisjoni kontrolli tõhususe ja tulemuslikkuse suurendamiseks võib komisjon enne kontrollimist paluda kolmandalt riigilt
 - a) esitada artikli 37 lõike 1 punktis b osutatud teave;
 - b) vajaduse korral asjaomases kolmandas riigist tehtud ametliku kontrolli kirjalikke protokolle.
3. Komisjon võib määrata liikmesriikide eksperte abistama komisjoni eksperte lõikes 1 sätestatud kontrolli tegemisel.

Artikkel 69

Komisjoni aruanded komisjoni ekspertide poolt kolmandates riikides tehtud kontrolli kohta

1. Kui komisjoni kontroll on tehtud kooskõlas artikli 67 lõikega 1, siis komisjon:
 - a) koostab ja saadab kolmandale riigile, kus kõnealust kontrolli tehti, esialgse aruande koopia komisjoni tehtud kontrolli tulemuste kohta;
 - b) koostab lõpparuande iga komisjoni ekspertide poolt kolmandas riigis tehtud kontrolli tulemuste kohta, võttes arvesse märkusi, mille on esitanud liikmesriik, kus kontroll toimus;
 - c) teeb lõpparuande ja asjaomase kolmanda riigi märkused üldsusele kättesaadavaks.
2. Vajaduse korral võib komisjon lõikega 1 ette nähtud lõpparuandes soovitada kolmandal riigil võtta parandus- või ennetusmeetmeid selliste ühekordsete või süsteemsete puuduste kõrvaldamiseks, mis komisjoni eksperdid on artikli 67 lõike 1 kohase kontrolli käigus kindlaks teinud.

Artikkel 70

Aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise suhtes eritingimuste kehtestamine

1. Kui on tõendeid, et võib toimuda käesoleva määrusega ette nähtud zootehniliste ja genealoogiliste eeskirjade laialdane rikkumine, võtab komisjon rakendusaktidega vastu sellise rikkumise lõpetamiseks vajalikud erimeetmed.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Lõikes 1 osutatud erimeetmetes identifitseeritakse aretusloomad ja aretusmaterjal kombineeritud nomenklatuuri koodidega ning need meetmed võivad hõlmata järgmist:
 - a) lõikes 1 osutatud rikkumisega seotud kolmandast riigist pärit või lähetatud aretusloomade ja aretusmaterjali liitu importimise keeld, kui selleks on zootehnilised põhjused;
 - b) nõue, et lõikes 1 osutatud rikkumisega seotud kolmandast riigist pärit või lähetatud lõikes 1 osutatud aretusloomade ja aretusmaterjali suhtes kehtib järgmine:
 - i) neile tehakse enne lähetamist või liitu sisenemisel erikontrolli;
 - ii) nendega on kaasas ametlik tõend või mis tahes muud tõendid, mis kinnitavad, et aretusloomad või aretusmaterjal vastavad käesoleva määruse VII peatükis või artikli 45 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele;
 - c) nõue, et punkti b alapunktis ii osutatud tõendid tuleb esitada kindlas vormis;
 - d) muud meetmed, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud rikkumise heastamiseks.
3. Lõikes 2 osutatud erimeetmete vastuvõtmisel võetakse arvesse järgmist:
 - a) artikli 67 lõike 2 kohaselt kogutud teave;
 - b) mis tahes muu teave, mille on esitanud lõikes 1 osutatud rikkumisega seotud kolmandad riigid;
 - c) vajaduse korral artikli 67 lõikega 1 ette nähtud komisjoni kontrolli tulemuste analüüs.
4. Komisjon jälgib olukorda kooskõlas artikli 72 lõikes 2 sätestatud menetlusega ning muudab vastu võetud meetmeid või tunnistab need kehtetuks sõltuvalt olukorra arengust.

XI PEATÜKK

Delegeerimine ja kohaldamine

Artikkel 71

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Delegeeritud aktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Volitused võtta vastu artikli 4 lõikes 3, artikli 8 lõikes 3, artikli 17 lõikes 4, artikli 19 lõikes 4, artikli 20 lõikes 2, artikli 21 lõikes 2, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõikes 2, artikli 28 lõikes 1, artikli 32 lõikes 2, artikli 33 lõikes 3, artikli 35 lõikes 1, artikli 39 lõikes 2, artikli 45 lõikes 1 ja artikli 52 lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kindlaksmääramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumisest.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 3, artikli 8 lõikes 3, artikli 17 lõikes 4, artikli 19 lõikes 4, artikli 20 lõikes 2, artikli 21 lõikes 2, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõikes 2, artikli 28 lõikes 1, artikli 32 lõikes 2, artikli 33 lõikes 3, artikli 35 lõikes 1, artikli 39 lõikes 2, artikli 45 lõikes 1 ja artikli 52 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tühistamise otsus lõpetab kõnealuses otsuses sätestatud volituste delegeerimise. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses kindlaksmääratud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta mis tahes delegeeritud akti kehtivust, mis on juba jõus.
4. Niipea kui komisjon võtab vastu delegeeritud akti, teatab ta sellest samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Delegeeritud õigusakt, mis on vastu võetud kooskõlas artikli 4 lõikega 3, artikli 8 lõikega 3, artikli 17 lõikega 4, artikli 19 lõikega 4, artikli 20 lõikega 2, artikli 21 lõikega 2, artikli 23 lõikega 4, artikli 24 lõikega 2, artikli 28 lõikega 1, artikli 32 lõikega 2, artikli 33 lõikega 3, artikli 35 lõikega 1, artikli 39 lõikega 2, artikli 45 lõikega 1 ja artikli 52 lõikega 1, jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega kahe kuu võrra pikendada.

Artikkel 72

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab nõukogu otsusega 77/505/EMÜ loodud alaline zootehnikakomitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemuseta juhul, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul otsustab nii komitee eesistuja või nõutakse seda komitee liikmete lihthälteenamusega.

3. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes nimetatud määruse artikliga 5.

XII PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 73

Õigusaktide kehtetuks tunnistamine

1. Nõukogu direktiivid 87/328/EMÜ, 88/661/EMÜ, 89/361/EMÜ, 90/118/EMÜ, 90/119/EMÜ, 90/427/EMÜ, 91/174/EMÜ, 94/28/EÜ ja 2009/157/EÜ ja nõukogu otsus 96/463/EÜ tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele ja kehtetuks tunnistatud otsusele 96/463/EÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt VII lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 74

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [01/kk/aaaa] [*date to be inserted: please insert the first day of the eighteen month following the date referred to in the first paragraph.*]

Määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ILISA

ARETUSÜHINGUD JA ARETUSETTEVÕTTED, KES ASUTAVAD VÕI PEAVAD TÕURAAMATUID VÕI ARETUSREGISTREID

1. osa

Aretusühingute ja aretusettevõtete tunnustamise üldnõuded kooskõlas artikli 4 lõikega 2

Selleks et aretusühingut, kes asutab tõuraamatu või peab seda, või aretusettevõtet, kes asutab aretusregistri või peab seda, saaks artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustada, peab ta:

1. olema juriidiline isik vastavalt selle liikmesriigi kehtivatele õigusaktidele, kus tunnustamist taotletakse;
2. olema õiguslikult ja finantsiliselt pädevast asutusest sõltumatu;
3. esitama pädevale asutusele tõendavad dokumendid selle kohta, et:
 - a) tal on piisavalt kvalifitseeritud töötajaid ja piisavad rajatised ja seadmed, et täita tõhusalt oma aretusprogrammi, mis tuleb heaks kiita kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ja vajaduse korral artikliga 9;
 - b) ta saab teha või teeb vajalikku kontrolli selliste aretusloomade põlvnemise registreerimiseks, kes kuuluvad tema aretusprogrammi, mis tuleb heaks kiita kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ja vajaduse korral artikliga 9;
 - c) ta saab hankida või tal on piisava hulk aretusloomi ja et geograafilises tegevuspiirkonnas, kus täidetakse tõu või ristandi parandamiseks või tõu säilitamiseks aretusprogrammi, mis tuleb heaks kiita kooskõlas artikli 8 lõikega 1 või vajaduse korral lõikega 9, on piisav arv tõuaretajaid;
 - d) ta saab hankida ja kasutada aretusloomade eluskarja jõudluse andmeid, et täita oma aretusprogrammi, mis tuleb heaks kiita kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ja vajaduse korral artikliga 9;
 - e) juhul kui aretusühing või aretusettevõtte nõuab tõuaretajalt liikmeks olemist, on ta vastu võtnud töökorra, mille kohaselt tagatakse, et:
 - i) tema liikmeid või liikmesust taotlemaid tõuaretajaid, kes peavad oma aretusloomi heaks kiidetud aretusprogrammis kindlaks määratud geograafilises piirkonnas asuvates põllumajandusettevõtetes, koheldaks võrdselt;
 - ii) osutatakse teatavaid teenuseid liikmetele, kes viivad oma aretusloomi heaks kiidetud aretusprogrammis kindlaks määratud geograafilisest piirkonnast väljaspool asuvatesse põllumajandusettevõtetesse;
 - f) ta on vastu võtnud töökorra, mille kohaselt lahendada tõuaretajatega vaidlusi, mis tekivad seoses aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamisega, väärtuse alusel klassidesse kandmisega, aretusloomade aretamiseks heakskiitmisega ja aretusmaterjali kogumise ja selle kasutamisega.

2. osa

Aretusühingute ja aretusettevõtete aretusprogrammide heakskiitmise üldnõuded kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ja artikliga 9

1. Oma aretusprogrammi heakskiitmiseks esitab aretusühing või aretusettevõtte kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ja artikliga 9 pädevale asutusele teabe:
 - a) tõu nimetuse ja tõu üksikasjalike omaduste või ristandaretussigade puhul tõuraamatusse või aretusregistrisse kantud ristamise kohta, et ei tekiks segadust sarnaste aretusloomadega, kes on kantud muudesse tõuraamatutesse või aretusregistritesse või on seal registreeritud;
 - b) individuaalsete aretusloomade identifitseerimissüsteemi kohta, millega tagatakse, et aretusloom kantakse tõuraamatusse või aretusregistrisse ainult siis, kui ta on asjaomastesse liikidesse kuuluvate loomade identifitseerimist ja registreerimist käsitlevate liidu loomatervishoiualaste õigusaktide kohaselt vähemalt identifitseeritud;
 - c) selliste tõupuhaste aretusloomade põlvnemise registreerimissüsteemi kohta, kes on kantud tõuraamatusse või seal registreeritud ja sissekandmiseks kõlblikud või, ristandaretussigade puhul, registreeritud aretusregistris;
 - d) aretusprogrammi eesmärkide ja aretusloomade valimisel kohaldatavate üksikasjalike hindamiskriteeriumite kohta, sealhulgas kriteeriumid, mis juhul kui asutatakse uue tõu tõuraamat, peavad hõlmama teavet uue tõu loomist õigustavate asjaolude kohta.
 - e) süsteemi kohta, mille kohaselt luuakse, registreeritakse, edastatakse ja kasutatakse jõudluskontrolli tulemusi, kui see on nõutav artikli 27 kohaselt, et korraldada geneetiline hindamine eesmärgiga hinnata aretusloomade aretusväärtusi tõu parandamiseks, valimiseks või säilitamiseks või ristandi parandamiseks;
 - f) tõuraamatu põhiosa klassidesse jaotamise eeskirjade kohta, kui on kehtestatud eri kriteeriumid või menetlused tõuraamatusse kantud tõupuhaste aretusloomade klassifitseerimiseks nende väärtuse põhjal;
 - g) vajaduse korral süsteemide kohta, mille kohaselt kantakse tõuraamatusse liine, mis on juba kantud muusse tõuraamatusse.
2. Aretusühingud ja aretusettevõtted teatavad pädevale asutusele, oma liikmetele ja artikli 10 lõikes 2 osutatud tõuaretajatele lõikes 1 osutatud teabesse tehtud mis tahes muudatustest läbipaistvalt ja õigeaegselt.

3. osa

Erinõuded aretusühingutele, kes asutavad või peavad tõupuhaste aretushobuslaste tõuraamatuid

1. Lisaks 2. osa punktis 1 sätestatud nõuetele kehtivad tõupuhaste aretushobuslaste suhtes järgmised erinõuded:

- a) aretusühing võib pädevale asutusele teatada, et tema poolt asutatud tõuraamat on originaaltõuraamat tõu kohta, mis kuulub tema aretusprogrammi, tingimusel, et aretusühing:
 - i) on varem kehtestanud 2. osa punktis 1 osutatud eeskirjad ja on need teinud üldsusele kättesaadavaks;
 - ii) tõendab, et artikli 4 lõikes 1 osutatud taotlemise ajal ei ole muud teadaolevat samas või muus liikmesriigis või kolmandas riigis tunnustatud aretusühingut, kes on asutanud tõuraamatu sama tõu jaoks, ja ta on kehtestanud 2. osa punktis 1 sätestatud eeskirjad ja teinud need üldsusele kättesaadavaks;
 - iii) teeb tihedat koostööd punktis b osutatud aretusühingutega, eelkõige selleks, et täita 2. osa punktis 2 sätestatud üldnõudeid;
 - iv) kohaldab oma äritegevuses vajaduse korral diskrimineerimisvastaseid eeskirju, mis on seotud sama tõu kohta artikli 37 lõike 2 kohaselt loetlemata aretusasutuste poolt asutatud tõuraamatutega.
- b) Aretusühing võib pädevale asutusele teatada, et tema poolt asutatud tõuraamat on tema aretusprogrammi kuuluva tõu paralleeltõuraamat, tingimusel, et aretusühing:
 - i) on lisanud oma aretusprogrammi eeskirjad, mille on kehtestanud punktis a osutatud aretusühing, kes peab sama tõu originaaltõuraamatut;
 - ii) on teinud üldsusele kättesaadavaks teabe punktis i osutatud eeskirjade kasutamise ja nende allika kohta;
 - iii) on kehtestanud korra, mille kohaselt tuleb nõuetekohase aja jooksul kohandada eeskirju, mis kehtivad tema artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammi kohta, vastavalt muudatustele, mille kõnealustes eeskirjades on teinud originaaltõuraamatut pidav punktis a osutatud aretusühing.

2. Tõupuhaste aretushobuslaste suhtes kehtivad järgmised erandid:

- a) erandina 1. osa punkti 3 alapunkti e punktist i ja juhul kui VI lisas osutatud liidu territooriumil on ühe tõu kohta mitu aretusühingut, kes peavad selle tõu kohta tõuraamatuid ja nende artikli 8 lõike 1 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammid hõlmavad kogu kõnealust territooriumi, kehtib 1. osa punkti 3 alapunkti e punktis i osutatud ja kõnealuste aretusühingute poolt kehtestatud eeskirjade suhtes järgmine:
 - i) nendega võidakse ette näha, et kui eesmärk on saada põlvnemistunnistus, peavad asjaomasesse tõugu kuuluvad tõupuhtad aretushobuslased olema selle tõu tõuraamatusse kandmiseks sündinud teatavas liidu territooriumi osas;
 - ii) nendega tuleb tagada, et punktis i sätestatud erandit ei kohaldata selle tõu tõuraamatusse paljundamiseks tehtavate kannete suhtes;

- b) erandina käesoleva osa punkti 1 alapunktist a ja juhul kui 2. osa punkti 1 alapunktis d osutatud eeskirjad on kehtestanud ainult rahvusvaheline, üleilmse tegevusulatusel organisatsioon ja liikmesriigis ei ole aretusühingut või kolmandas riigis aretusamet, kes peab asjaomase töu originaaltõuraamatut, tunnustab liikmesriigi pädev amet aretusühinguid, kes peavad selle töu paralleeltõuraamatuid, tingimusel, et 2. osa punkti 1 alapunktis d osutatud ja kõnealuse rahvusvahelise organisatsiooni kehtestatud eeskirjad
- i) on kõnealuse aretusühingu poolt artikli 4 lõikes 2 osutatud pädevale ametusele kontrollimise eesmärgil kättesaadavaks tehtud;
 - ii) on lisatud artikli 8 lõike 1 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammi, mida täidab kõnealune aretusühing;
- c) erandina käesoleva osa punkti 1 alapunktist b võib aretusühing, kes peab paralleeltõuraamatut, kehtestada väärtusel põhinevad täiendavad klassid, tingimusel, et originaaltõuraamatu põhiosas klassidesse kantud tõupuhtad aretushobused saab kanda paralleeltõuraamatu põhiosa vastavatesse klassidesse.

II LISA

TÕURAAMATUTESSE KANDMINE JA ARETUSREGISTRITES REGISTREERIMINE KOOSKÕLAS IV PEATÜKIGA

1. osa

Tõupuhaste aretusloomade kandmine tõuraamatutesse

I peatükk Põhiosa

1. Aretusühing kannab oma tõuraamatu põhiosasse või registreerib selle põhiosasse kandmiseks tõuaretaja taotluse alusel ja vastavalt artikli 19 lõikele 1 tõupuhtad aretusloomad, kes vastavad järgmistele tingimustele:
 - a) nad vastavad põlvnemiskriteeriumidele, mis on sätestatud:
 - i) tõupuhaste aretusveiste (*Bos taurus* ja *Bubalus bubalis*), aretussigade (*Sus scrofa*), aretuslammaste (*Ovis aries*) ja aretuskitsede (*Capra hircus*) puhul artikli 2 punkti i alapunktis i;
 - ii) tõupuhaste aretushobuslaste (*Equus caballus* ja *Equus asinus*) puhul artikli 2 punkti i alapunktis ii;
 - ii) muude kui artikli 2 punkti i alapunktis iii osutatud tõupuhaste aretusloomaliikide puhul artikli 35 lõike 1 ja artikli 45 lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides;
 - b) nende eellastabel on kehtestatud tõuraamatus esitatud eeskirjade kohaselt kooskõlas aretusprogrammiga, mis on heaks kiidetud vastavalt artikli 8 lõikele 1 või artiklile 9;
 - c) nad on pärast sündi identifitseeritud kooskõlas asjaomase tõu suhtes kohaldatavate liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega ja artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammis esitatud eeskirjadega; tõupuhaste aretushobuslaste korral tuleb eeskirjades nõuda identifitseerimist vahetult peale sündimist ja vähemalt paaritamistunnistust;
 - d) nendega on vajaduse korral kaasas artikli 33 lõike 1 kohaselt välja antud põlvnemistunnistus.
2. Erandina punkti 1 alapunkti a alapunktist ii, võib aretusühing, mis täidab tõupuhaste aretushobuslaste ristamisprogrammi, kanda oma tõuraamatu põhiosasse tõupuhta aretushobuslaste, kes on kantud muu tõu tõuraamatu põhiosasse tingimusel, et sellele muule tõule ja kõnealuste tõupuhaste aretusloomade sissekandmise tingimustele on osutatud artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heaks kiidetud aretusprogrammis.
3. Aretusühing, kes kannab oma tõuraamatusse tõupuhta aretushobuslaste, kes on juba kantud muu liikmesriigi aretusühingu asutatud tõuraamatusse, teeb kande kõnealuse

tõupuhta aretuslooma kohta tema unikaalset elunumbrit ja sama nime kasutades (välja arvatud juhul, kui kahe asjaomase aretusühingu vahel on kokku lepitud erandites), lisades sünniriigi koodi, mis vastab asjaomase tõu suhtes kehtivatele rahvusvahelistele kokkulepetele.

II peatükk

Erandid tõupuhaste aretusloomade uute tõuraamatute puhul

1. Kui aretusühingut tunnustatakse kooskõlas artikli 4 lõikega 2 selleks, et asutada sellise tõu tõuraamat, mille jaoks ei ole liikmesriigis veel tõuraamatut asutatud, võib pädev asutus erandina I peatüki punkti 1 alapunktist a lubada kanda otse kõnealuse uue tõuraamatu põhiosasse tõupuhtaid aretusloomi või eri tõugu kuuluvate tõupuhaste aretusloomade järglasi tingimusel, et:
 - a) kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ja artikliga 9 heakskiidetud aretusprogrammis on kindlaks määratud uue tõuraamatu asutamisele kuuluv ajavahemik, mis on sobiv asjaomase tõu põlvkondade vahetumisele kuuluvat aega silmas pidades;
 - b) osutatakse olemasolevatele tõuraamatutele, kuhu tõupuhtad aretusloomad või nende vanemad kanti pärast sünni esimest korda, ja esitatakse kõnealuse tõuraamatu esmase registreerimise number;
 - c) aretusloomad kantakse põhiosasse ja vajaduse korral asjakohastes klassidesse kooskõlas eeskirjadega, mis on esitatud artikli 8 lõike 1 ja artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammis.
2. Punkti 1 alapunktis a nimetatud asutamisele kuuluva ajavahemiku lõpus teeb pädev asutus artikliga 50 ette nähtud ametliku kontrolli.

III peatükk

Lisaosad

1. Tõuraamatut pidav aretusühing võib otsustada, et I peatüki punktis 1 sätestatud tingimustele mittevastava veise, sea, lamba, kitse või hobuslase võib kanda kõnealuse tõuraamatu lisaosasse, mis on asutatud kooskõlas artikli 20 lõikega 1, tingimusel et kõnealune loom vastab järgmistele tingimustele:
 - a) ta on identifitseeritud kooskõlas asjaomase liigi suhtes kohaldatavate liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega ja aretusühingu poolt kõnealuse tõuraamatu suhtes kehtestatud eeskirjadega;
 - b) aretusühing on teinud otsuse, et ta vastab asjaomase tõu tunnustele, millele on osutatud I lisa 2. osa punkti 1 alapunktis a;
 - c) tal on aretusühingu poolt kõnealuse tõuraamatu suhtes kehtestatud eeskirjade kohane miinimumjõudlus näitajate osas, mida kontrollitakse kooskõlas III lisaga sellesse liiku kuuluvate põhiosasse kantud aretusloomade puhul.

2. Aretusühing võib punkti 1 alapunktis b osutatud tõutunnustele vastavuse või punkti 1 alapunktis c osutatud jõudluse kontrollimiseks kohaldada erinevaid nõudeid sõltuvalt sellest, kas loom
 - a) kuulub asjaomasesse tõugu, kuigi tema päritolu ei ole teada; või
 - b) saadi tõuaretusühingu poolt heakskiidetud ristamisprogrammi raames.
3. Kui on täidetud I peatükis sätestatud tingimused, ei keela aretusühingud kanda nende poolt asutatud tõuraamatu põhiosasse veiste, sigade, lammaste ega kitsede emasloomi, keda peetakse tõupuhtaks vastavalt järgmistele tingimustele:
 - a) tema ema ja emapoolne vanaema on kantud sama tõu tõuraamatu lisaosasse kooskõlas punktiga 1;
 - b) tema isa ja mõlemad vanaisad on kantud sama tõu tõuraamatu põhiosasse.
4. Aretusühingud, kes on asutanud tõupuhaste aretushobuslate tõuraamatu, sätestavad artikli 8 lõike 1 ja artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammis tingimused, mille kohaselt kantakse tõuraamatu lisa osasse kantud emaseid ja isaseid aretusloomi tõuraamatu põhiosasse.

Tõupuhaste emaste aretushobuslaste puhul ei tohi kõnealused tingimused olla rangemad kui käesoleva peatüki punkti 3 alapunktides a ja b sätestatud tingimused.

2. osa

Ristandaretussigade registreerimine aretusregistris

1. Artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustatud aretusettevõtte registreerib tõuaretaja taotluse alusel oma aretusregistris sama ristamisskeemi raames saadud ristandaretussea, kes:
 - a) on pärast sündi identifitseeritud kooskõlas asjaomase liigi suhtes kohaldatavate liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega ja kõnealuse aretusregistri eeskirjadega;
 - b) põlvneb selle aretusregistri eeskirjade kohaselt kindlaks tehtud vanematest, kuhu loom on kavas registreerida;
 - c) kellega on vajaduse korral kaasas artikli 33 lõike 1 kohaselt välja antud põlvnemistunnistus.
2. Aretusettevõtte ei keeldu registreerimast oma aretusregistris ristandaretussiga, kelle on punkti 1 kohaselt registreerinud artikli 4 lõike 2 kohaselt samas või muus liikmesriigis tunnustatud aretusettevõtte sama ristamisskeemi jaoks asutatud aretusregistris.

III LISA

JÕUDLUSKONTROLL JA GENEETILINE HINDAMINE KOOSKÕLAS V PEATÜKIGA

1. osa Veised

I peatükk Jõudluskontroll

Aretusühingud teevad jõudluskontrolli, et määrata kindlaks tõupuhaste aretusveiste geneetiline väärtus, ja kasutavad selleks ühte käesolevas peatükis sätestatud meetodit või meetodite kombinatsiooni.

Jõudluskontrolli tehakse kooskõlas eeskirjade ja standarditega, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referentkeskus koostöös rahvusvahelise loomajõudluskontrolli komiteega (International Committee for Animal Recording – ICAR).

1. jagu Lihajõudlusnäitajad

1. Aretusloomade ja tema järglaste (edaspidi „kontroll-loomad”) individuaalse jõudluse kontrollimiseks kontrolljaamas tuleb esitada järgmine teave:
 - a) kontrollimeetod ja kontrollitud kontroll-loomade arv;
 - b) kontrolliprotokolli tuleb märkida järgmised andmed:
 - i) kontroll-loomade kontrolljaama vastuvõtmise tingimused;
 - ii) kontroll-loomadega tehtud varasemate kontrollide tulemused, sealhulgas vajaduse korral kontroll-loomade jõudlus põllumajandusettevõttes;
 - iii) kontroll-loomade omaniku andmed;
 - iv) kontrolljaama saabuvate kontroll-loomade ülemine vanusepiir ja jaamas juba peetavate kontroll-loomade vanuserühmad;
 - v) kontrolljaamas kohanemise ja kontrollimise kestus;
 - vi) kontrolli ajal antava sööda liik ja söötmissüsteem;
 - c) kontrolli ajal tuleb dokumenteerida vähemalt eluskaalu juurdekasv ja lihastiku areng (liha juurdekasv) ning võimaluse korral ka teised parameetrid, nagu sööda ärakasutamise määr ja rümba andmed.

2. Välikontroll (põllumajandusettevõttes)

Kontrolli ja kontrollitulemuste kinnitamise meetodid määravad kindlaks artikli 29 lõikega 1 ette nähtud määratud asutused.

Kontrolli ajal tuleb dokumenteerida vähemalt eluskaal ja vanus ning võimaluse korral ka muud andmed, nagu liha juurdekasv.

3. Kontroll põllumajandusettevõtetest ning müügi- ja tapapunktidest kogutud vaatlusandmete alusel

Võimaluse korral dokumenteerib aretusühing elus- ja tapakaalu, müügihinna, rümbaklassi vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikliga 42 ette nähtud liidu rümbaklassifikaatorile, veiseliha kvaliteedi ja muud näitajad.

2. jagu

Piimajõudlusnäitajad

Aretusühingud dokumenteerivad piimajõudluse andmed kooskõlas eeskirjade ja standarditega, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referenttskeskus koostöös ICARiga.

3. jagu

Muud kui tootlikkust iseloomustavad näitajad

1. Kui aretusühingud lisavad geneetilisse hindamisse ka loomade viljakuse, sigimisvõime ja eluea andmed, võtavad nad aluseks tiinestuvuse esimese seemenduse järel või mõne muu viljastamise näitaja, poegimiste arvu ja tootliku eluea pikkuse ja prakeerimise vanuse.
2. Geneetilisse hindamisse lisatakse sellised näitajad nagu looma iseloom, välised tunnused ja haigustele vastupanu võime ainult juhul, kui andmed on saadud registreerimissüsteemist, mille on heaks kiitnud artikli 29 lõike 1 kohane määratud asutus.

II peatükk

Geneetiline hindamine

1. Aretusloomade geneetilist hindamist teeb artikli 29 lõike 1 kohane määratud asutus artikli 8 lõike 1 ja artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammis kehtestatud aretuseesmärgist olenevate järgmiste jõudlusnäitajate alusel:
 - a) piimaloomade puhul piimajõudlusnäitajad;
 - b) lihaloomade puhul lihajõudlusnäitajad;
 - c) kaheotstarbeliste loomade puhul piima- ja lihajõudlusnäitajad.
2. Looma geneetiline hindamine hõlmab ka I peatüki 3. jaos osutatud muid kui tootlikkust iseloomustavaid näitajaid juhul, kui asjaomase tõu puhul registreerivad

aretusühingud tavaliselt nimetatud näitajaid kooskõlas artikli 8 lõike 1 ja artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammiga.

Looma aretusväärtus arvutatakse looma enda või tema sugulasloomade jõudluskontrolli põhjal ja selle usaldusväärsust võib täiendada genoomiuuringutega või see võib põhineda muul artikli 31 lõikes 1 osutatud Euroopa Liidu referentkeskuse valideeritud meetodil.

3. Geneetilisel hindamisel rakendatavad statistikameetodid peavad vastama eeskirjadele ja standarditele, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga, ning tagama looma geneetilise hinnangu, mis on sõltumatu põhiliste keskkonnategurite ja andmestruktuuri mõjutustest.

Geneetilise hindamise usaldatavust tuleb mõõta sellistele eeskirjadele ja standarditele vastavuse koefitsiendina, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga. Hindamistulemuste avaldamisel tuleb märkida hindamise usaldatavus ja kuupäev.

4. Avaldada tuleb loomade geneetilised eripärad ja defektid, mille on määratlenud aretusühing.
5. Kunstlikuks seemenduseks ette nähtud pullide, välja arvatud väljasuremisohus tõugu kuuluvate pullide geneetilisel hindamisel tuleb kontrollida punktis 6 või 7 kirjeldatud kohustuslikke näitajaid. Kõnealused aretusväärtused avaldab aretusühing.

Samuti avaldab aretusühing muud võimalikud kunstlikuks seemenduseks ette nähtud pullide aretusväärtused.

6. Piimajõudluse kontroll kunstlikuks seemenduseks ette nähtud pullide geneetilisel hindamisel peab hõlmama järgmisi näitajaid:

- a) piima toodang ja piimarasva- ja valgusisaldus;
- b) muud olemasolevad ja asjakohased tootlikkuse ja muud kui tootlikkusega seotud näitajad.

Piimatõugudesse kuuluvate kunstlikuks seemenduseks ette nähtud pullide geneetilise hindamise usaldatavus peab vastavalt eeskirjadele ja standarditele, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga, peamiste tootmisnäitajate hindamiseks ning järglaste ja külsugulaste kohta kogu olemasolevat teavet arvesse võttes olema piimatoodangu ja piimarasva ja valgusisalduse osas vähemalt 0,5.

Genoomaretusväärtusega noorpulle kelle kohta ei ole järglaste jõudluskontrolli andmeid, peetakse kunstliku seemendamise jaoks sobivaks, kui nende genoomaretusväärtus on valideeritud kooskõlas eeskirjade ja standarditega, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga.

7. Kunstlikuks seemenduseks ette nähtud pullide lihajõudlusnäitajate kontrollimiseks tehtaval geneetilisel hindamisel kasutatakse üht järgmistest kontrollimeetoditest:

- a) individuaalne jõudluskontroll jaamas;
- b) järglaste või külsugulaste kontroll kontroll-jaamas või eriüksustes;
- c) järglaste või külsugulaste kontroll põllumajandusettevõttes nii, et järglased jagatakse pullide võrdlemise võimaldamiseks arvekarjade vahel laiali;
- d) järglaste või külsugulaste kontroll põllumajandusettevõtetest, oksjonitelt või tapamajadest pullide võrdlemiseks kogutud andmete põhjal;
- e) genoomaretusväärtuse hindamine või mis tahes muu meetod, sealhulgas nende meetodite kombinatsioonid, mis on valideeritud kooskõlas eeskirjade ja standarditega, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga.

Kui konkreetse pulli puhul registreeritakse tema rümba kaalu ja vajadusel ka liha kvaliteedi, kasvukiiruse ning sigimisvõime näitajad, tuleb geneetilisel hindamisel neid ning kõiki muid asjakohaseid näitajaid arvesse võtta.

Lihatõugudesse kuuluvate kunstlikuks seemenduseks ette nähtud pullide geneetilise hindamise usaldatavus peab vastavalt eeskirjadele ja standarditele, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga, peamiste tootmisnäitajate hindamise puhul olema eluskaalu juurdekasvu ja lihastiku arengu (liha juurdekasv) osas vähemalt 0,5.

Kui arvutatakse genoomaretusväärtused, tuleb need valideerida asjaomaste näitajate osas kooskõlas eeskirjade ja standarditega, mille on kehtestanud artikli 31 lõikega 1 ette nähtud asjaomane Euroopa Liidu referentkeskus koostöös ICARiga.

Kõnealuste väärtuste taasvalideerimist tuleb teha korrapäraselt ja igal juhul siis, kui genoomaretusväärtuses, tavapärase aretusväärtuses või referentspopulatsioonis toimub olulisi muutusi.

2. osa Sead

I peatükk Jõudluskontroll

1. Jõudluskontroll kontrolljaamas

Aretusloomade ja tema järglaste (edaspidi „kontroll-loomad”) jõudluse kontrollimiseks kontrolljaamas tuleb esitada järgmine teave:

- a) aretusühingu, aretusettevõtte või kontrolljaama eest vastutava pädeva asutuse nimi;
- b) kontrollimeetod ja kontrollitud kontroll-loomade arv;
- c) kontrolliprotokoll, kuhu tuleb märkida järgmised andmed:

- i) kontroll-loomade kontrolljaama vastuvõtmise tingimused;
 - ii) kontrolljaama saabuvate kontroll-loomade ülemine vanusepiir ja jaamas juba peetavate kontroll-loomade vanuserühmad;
 - iii) kontrolljaamas kontrollimise kestus;
 - iv) kontrolli ajal antava sööda liik ja söötmissüsteem;
 - v) kontroll-loomade omaniku andmed loomade individuaalse jõudluse kontrollimise puhuks;
- d) registreeritud näitajad, sealhulgas elusmass, söödaväärindus, lihakeha näitajad või muud asjakohased andmed;
- e) geneetilise väärtuse hindamise meetod, mis peab olema teaduslikult heaks kiidetud kooskõlas kehtestatud zootehniliste põhimõtetega; geneetiline potentsiaal tuleb esitada aretusväärtusena või võrreldes iga näitajat eakaaslasega.

2. Jõudluskontroll põllumajandusettevõttes

Kui jõudluskontroll tehakse põllumajandusettevõttes, tagab aretusühing või aretusettevõte, et kontrolli lõpus saab kehtivaid zootehnilisi põhimõtteid järgides arvutada geneetilise potentsiaali kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikliga 42 ette nähtud liidu rümbaklassifikaatorile.

II peatükk Geneetiline hindamine

1. Järglaste või külgsugulaste kontrollimine

- a) Aretuslooma geneetilise väärtuse arvutamisel tuleb hinnata piisava arvu järglaste või külgsugulaste omadusi, võrreldes neid tootmisomadustega:
- i) tuleb esitada kontrollimeetodi üksikasjalik kirjeldus või osutada selle allikale,
 - ii) järglasi või külgsugulasi ei tohi käsitleda valikuliselt,
 - iii) tuleb tunnustada järglaste või külgsugulaste kolme liiki kontrollkasvatamist:
 - järglaste või külgsugulaste keskne kontrollkasvatamine kontrolljaamas;
 - järglaste või külgsugulaste kavandatud kontrollkasvatamine põllumajandusettevõttes tingimusel, et järglased või külgsugulased on jaotatud karjadesse nii, et aretusloomade pädev võrdlus on võimalik;

- identifitseeritud järglaste või külgsugulaste rümpadelt kogutavad andmed;
- b) järglaste või külgsugulaste valik peab olema erapooletu. Aretusloomade geneetilise potentsiaali hindamisel tuleb kasutada kõiki asjakohaseid andmeid. Aretusväärtuse kindlaksmääramisel tuleb asjakohaste menetlustega kõrvaldada kõik muu kui geneetilise väärtuse mõju.
- c) tuleb esitada dokumenteeritud näitajad, nt eluskaalu juurdekasv, söödaväärindus, rümba kvaliteet, paljunemisomadused, viljakus, viljastusvõime, järglaste või külgsugulaste elujõulisus või muud asjakohased andmed;
- d) geneetilise väärtuse hindamise meetod peab olema kooskõlas kehtivate zootehniliste põhimõtetega teaduslikult heaks kiidetud.

2. Samaealiste ristandaretussigade kontrollimine

Kui ristandaretussigade või aretusmaterjaliga kaasasoleval põlvnemistunnistusel on märgitud jõudluse andmed või geneetiline potentsiaal, kohaldatakse järglaste või külgsugulaste suhtes kohaldatavaid, punkti 1 alapunktides a, b, c ja d määratletud tingimusi pärast vajalike kohanduste tegemist ka samaealiste ristandliinidest saadud ristandaretussigade suhtes.

3. osa Lambad ja kitsed

I peatükk Jõudluskontroll

1. Jõudluskontroll kontrolljaamas

- a) Geneetilise väärtuse hindamise meetod peab olema teaduslikult heaks kiidetud kooskõlas kehtivate zootehniliste põhimõtetega. Kontrollitud aretuslooma geneetiline väärtus tuleb esitada aretusväärtusena või võrreldes iga näitajat eakaaslasega.
- b) Tuleb kindlaks määrata järgmised üksikasjad:
 - i) kontrolljaama vastuvõtmise tingimused;
 - ii) noorte aretusloomade vanuse või massi ülemmäär kontrolli alguses ja loomade arv;
 - iii) kontrolljaamas kontrollimise kestus või lõppmass;
 - iv) kontrolli ajal antava sööda liik ja söötmissüsteem.

2. Jõudluskontroll põllumajandusettevõttes

Kui jõudluskontroll tehakse põllumajandusettevõttes, tagab aretusühing, et kontrolli lõpus saab kehtivaid zootehnilisi põhimõtteid järgides arvutada geneetilise potentsiaali kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikliga 42 ette nähtud liidu rümbaklassifikaatoriga.

3. Piimajõudluse kontroll ja emasloomade geneetilise väärtuse hindamine piimatoodangu põhjal järgmiste nõuete kohaselt:

- a) tuleb märkida näitajad, mis on dokumenteeritud vastavalt ICARi sätestatud normidele, näiteks piimajõudlus, piima koostis või muud asjakohased andmed;
- b) emasloomade geneetilise väärtuse kindlaksmääramisel kasutatavad andmed piima kohta peavad:
 - i) olema seotud ajavahemikuga, mis vastab ICARi poolt piimaloomade jõudluse näitajate dokumenteerimise suhtes sätestatud normile;
 - ii) olema kohandatud olulisi keskkonnamõjutusi arvestades.

II peatükk Geneetiline hindamine

Aretuslooma geneetilise väärtuse arvutamiseks tuleb hinnata piisava arvu järglaste ja vajaduse korral külgsugulaste omadusi:

- a) seoses lihatoodangu näitajatega järgmiselt:
 - i) tuleb esitada kontrollimeetodi üksikasjalik kirjeldus või osutada selle allikale,
 - ii) järglasi või külgsugulasi käsitletakse võrdsetel alustel,
 - iii) tuleb tunnustada järglaste või külgsugulaste kolme liiki kontrollkasvatamist:
 - järglaste või külgsugulaste keskne kontrollkasvatamine kontrolljaamas;
 - järglaste või külgsugulaste kavandatud kontrollkasvatamine põllumajandusettevõttes tingimusel, et järglased või külgsugulased on jaotatud karjadesse nii, et aretusloomade pädev võrdlus on võimalik;
 - identifitseeritud järglaste või külgsugulaste rümpadelt kogutavad andmed;
- b) seoses piimatoodangu näitajatega järgmiselt:
 - i) tuleb kindlaks määrata kontrolli korraldusviis;
 - ii) emasloomi ei tohi käsitleda valikuliselt;

- iii) geneetilise väärtuse arvutamisel arvestatakse piimajõudlust ja piima koostist;
- c) järglaste või külsugulaste valik peab olema erapooletu. Aretusloomade aretusväärtuse hindamisel tuleb kasutada kõiki asjakohaseid andmeid. Aretusväärtuse kindlaksmääramisel tuleb asjakohaste menetlustega kõrvaldada kõik muu kui geneetilise väärtuse mõju;
- d) tuleb esitada registreeritud näitajad, näiteks elusmassi juurdekasv, söödaväärindus, rümba kvaliteet nõukogu määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud liidu rümbaklassifikaatorit arvesse võttes, piimatoodang, piima koostis, villa kvaliteet, paljunemisomadused, viljakus, järglaste arv, järglaste ja/või külsugulaste elujõulisus või muud asjakohased andmed;
- e) geneetilise väärtuse hindamise meetod peab olema teaduslikult heaks kiidetud kooskõlas kehtivate zootehniliste põhimõtetega.

IV LISA

EUROOPA LIIDU REFERENTKESKUSED

1. Artikli 31 lõike 1 kohaselt määratud Euroopa Liidu referentkeskusel:
 - a) peab olema sobiva kvalifikatsiooniga personal, kes on saanud piisavalt koolitust tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise alal;
 - b) peab olema asjakohane halduse infrastruktuur;
 - c) peab olema personal, keda on õpetatud järgima teatavate küsimuste, tulemuste või teabe konfidentsiaalsuse põhimõtet;
 - d) peab olema personal, kellel on piisavad teadmised uurimistegevusest siseriiklikul, liidu ja rahvusvahelisel tasandil;
 - e) peavad olema punktis 2 osutatud ülesannete ja funktsioonide täitmiseks vajalikud seadmed ja vahendid.
2. Artikli 31 lõike 1 kohaselt määratud Euroopa Liidu referentkeskuse ülesanded on järgmised:
 - a) liikmesriikide teavitamine tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise meetoditest:
 - i) võttes selleks korrapäraselt vastu ja vaadates läbi aretusühingute tehtud jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tulemused ning nende aluseks olevad andmed;
 - ii) võrreldes tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise eri meetodeid;
 - b) liikmesriikide või komisjoni taotluse korral abi andmine:
 - i) eesmärgiga ühtlustada tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise eri meetodid, eelkõige selleks, et soovitada arvutamismeetodeid;
 - ii) selleks, et luua ühine alus tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise tulemuste võrdlemiseks eri liikmesriikides, eelkõige:
 - liikmesriikides tehtava tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise kontrollimenetluste väljatöötamine, et parandada tulemuste võrreldavust ja aretusprogrammide tõhusust;
 - eluskarja rahvusvaheline hindamine liikmesriikides tehtava tõupuhaste aretusloomade jõudluskontrolli ja geneetilise hindamise kombineeritud tulemuste alusel;

- rahvusvaheliste hindamiste üksiktulemuste levitamine;
 - ümberarvestusvalemite ja kogu asjakohase aretustööd käsitleva teabe avaldamine;
- iii) selleks, et edastada tõupuhaste aretusloomade aretusväärtuse kohta andmeid ja pakkuda koolitusi, et toetada artikli 29 lõike 1 kohaselt määratud asutusi, kes osalevad rahvusvahelistes geneetilise hindamise tulemuste võrdlustes;
- iv) selleks, et hõlbustada seoses tõupuhaste aretusloomade geneetilise hindamisega liikmesriikides tekkivate probleemide lahendamist;
- v) selleks, et pakkuda komisjoni taotluse korral alalisele zootehnikakomiteele tehnilist abi.

V LISA

TEAVE, MIS TULEB ESITADA PÕLVNEMISTUNNISTUSES KOOSKÖLAS PEATÜKKIDEGA VI JA VII

1. osa Üldnõuded

1. Kui aretuslooma geneetilise hindamise tulemused on Internetis avalikult kättesaadavad, piisab, kui 2. ja 3. osas osutatud põlvnemistunnistuses viidatakse veebilehele, kus need väljas on;
2. Kui teave, mis tuleb kooskõlas käesoleva lisa 2. osa I ja II peatükiga või 3. osa I ja II peatükiga esitada põlvnemistunnistuses, on esitatud muudes aretuslooma või tema aretusmaterjaliga kaasasolevates dokumentides, siis aretusühing või aretusettevõte:
 - a) kinnitab sellise dokumendi sisu avaldusega, et asjaomane dokument sisaldab teavet, mille esitamist nõutakse artikli 33 lõikele 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktiga;
 - b) lisab avaldusele asjakohaste lisade täieliku loendi.
3. Põlvnemistunnistuse pealkirjas:
 - a) osutatakse elusaretusloomade, nende sperma, munarakkude või embrüote puhul taksonoomilisele rühmale;
 - b) osutatakse sellele, kas saadeti on ette nähtud liidusiseseks kaubanduseks või liitu importimiseks.

2. osa Tõupuhaste aretusloomade, nende sperma, munarakkude ja embrüote põlvnemistunnistused

I peatükk Tõupuhaste aretusloomade põlvnemistunnistused

1. Tõupuhaste aretusloomade põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:
 - a) tunnistust välja andva aretusühingu nimi või, liitu importimise korral, aretusasutuse nimi;
 - b) tõuraamatu nimetus;
 - c) tõug;
 - d) sugu;
 - e) sissekande number tõuraamatus (s.t tõuraamatu nr);
 - f) tõupuhta aretuslooma identifitseerimissüsteem;

- g) tõupuhta aretuslooma identifitseerimisnumber, mis on antud kas kooskõlas liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega, mis käsitlevad põlvnemistunnistusega hõlmatud liikidesse kuuluvate loomade identifitseerimist, või, liitu importimise korral, kooskõlas siseriiklike õigusaktidega;
- h) tõupuhta aretuslooma sünnikuupäev;
- i) tõuaretaja nimi, aadress ja e-posti aadress;
- j) omaniku nimi ja aadress;
- k) sugupuu:

Isa	Ema isa	Ema ema
Tõuraamatu nr	Tõuraamatu nr	Tõuraamatu nr
Ema	Ema isa	Ema ema
Tõuraamatu nr	Tõuraamatu nr	Tõuraamatu nr

- l) kõik olemasolevad jõudluskontrolli tulemused ja geneetilise hindamise ajakohastatud tulemused, sealhulgas tõupuhta aretuslooma enda, tema vanemate ja vanavanemate geneetilised iseärasused ja geneetilised puuded vastavalt kõnealuse aretuslooma kategooria ja aretuslooma artikli 8 lõike 1 või artikli 9 kohaselt heakskiidetud aretusprogrammi nõuetele.
- m) tiinete emasloomade puhul nende paaritamise või seemendamise kuupäev ja looma viljastanud isaslooma identifitseerimisandmed;
- n) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt volitatud isiku allkiri või, liitu importimise korral, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

2. Erandina käesoleva peatüki punktist 1 võib tõupuhaste aretushobuslaste kaubanduse jaoks välja antud põlvnemistunnistus olla identifitseerimisdokumendiks kooskõlas liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega tingimusel, et:

- a) see sisaldab lisaks liidu loomatervishoiu- ja rahvatervisealaste õigusaktidega nõutavale teabele vähemalt alates punkti 1 alapunktide a–k ja alapunkti n kohast teavet;
- b) selle on välja andnud aretusühing, kellele pädev asutus on delegeerinud ülesande anda välja identifitseerimisdokument.
- c) tõupuhaste aretushobuslaste identifitseerimisandmed ja teave identifitseerimisdokumendi väljaandmise kohta on pädevatele veterinaarasutustele liidu loomatervishoiualaste õigusaktide kohaselt loodud keskse andmebaasi kaudu kättesaadav.

II peatükk

Tõupuhaste aretusloomade sperma põlvnemistunnistused

Sperma põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) kõik käesoleva lisa I peatükis osutatud andmed spermadoonorist aretuslooma kohta, lisaks kõnealuse looma veregrupp või katsetulemused, mis võimaldavad samasuguse teadusliku kindlusega tema identiteeti ja põlvnemist tõendada kooskõlas artikli 22 lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega;
- b) sperma identifitseerimist võimaldavad andmed, sperma kogumise kuupäev ja seemendusjaama või sperma säilitamise keskuse ning vastuvõtja nimetus ja aadress;
- c) tõupuhaste aretusloomade ametliku kontrollimise jaoks võetud sperma puhul selle aretusühingu või kooskõlas artikli 29 lõikega 1 määratud asutuse nimi ja aadress, kes vastutab jõudluskontrolli tegemise eest vastavalt artiklile 27;
- d) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt või, liitu importimise puhul, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

III peatükk

Tõupuhaste aretusloomade munarakkude põlvnemistunnistused

Tõupuhaste aretusloomade munarakkude põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) kõik I peatükis nimetatud andmed munarakudoonorist emaslooma kohta, lisaks looma veregrupp või katsetulemused, mis võimaldavad samasuguse teadusliku kindlusega tema identiteeti ja põlvnemist tõendada;
- b) munarakkude identifitseerimist võimaldavad andmed, nende kogumise kuupäev ja embrüokogumisrühma ja -tootmisrühma ning vastuvõtja nimetus ja aadress;
- c) kui kõrres on rohkem kui üks munarakk, märgitakse selgelt ära munarakkude arv, mis kõik peavad olema kogutud samadelt tõupuhastelt aretusloomadelt;
- d) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt või, liitu importimise korral, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

IV peatükk

Tõupuhaste aretusloomade embrüote põlvnemistunnistused

Embrüote põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) kõik I peatükis nimetatud andmed munarakudoonorist emaslooma ja viljastanud isaslooma kohta, lisaks mõlema looma veregrupp või katsetulemused, mis võimaldavad samasuguse teadusliku kindlusega nende identiteeti ja põlvnemist tõendada;

- b) embrüo identifitseerimist võimaldavad andmed, selle kogumise või tootmise kuupäev ja embrüokogumisrühma ja -tootmisrühma ning vastuvõtja nimetus ja aadress;
- c) kui kõrres on rohkem kui üks embrüo, märgitakse selgelt ära embrüote arv, mis kõik peavad pärinema samadelt vanematelt;
- d) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt või, liitu importimise puhul, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

3. osa

Ristandaretussigade ja nende sperma, munarakkude ja embrüote põlvnemistunnistused

I peatükk

Ristandaretussigade põlvnemistunnistused

Ristandaretussigade põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) tunnistuse välja andnud aretusettevõtte või, liitu importimise korral, aretusasutuse nimi;
- b) aretusregistri nimetus;
- c) geneetiline tüüp või liin;
- d) sugu;
- e) number aretusregistris;
- f) looma identifitseerimissüsteem;
- g) ristandaretussea identifitseerimisnumber, mis on antud kas kooskõlas liidu loomatervishoiualaste õigusaktidega, mis käsitlevad sigade identifitseerimist, või, liitu importimise korral, kooskõlas siseriiklike õigusaktidega;
- h) looma sünnikuupäev;
- i) tõuaretaja nimi ja aadress
- j) omaniku nimi ja aadress;
- k) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusettevõtte poolt või, liitu importimise puhul, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

II peatükk

Ristandaretussigade sperma põlvnemistunnistused

Ristandaretussigade sperma põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) kogu I peatükis osutatud teave spermadoonoriks olnud ristandaretussea kohta;

- b) sperma identifitseerimist võimaldav teave, sperma võtmise kuupäev ning seemendusjaama ja vastuvõtja nimi ja aadress;
- c) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt volitatud isiku allkiri või, liitu importimise korral, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

III peatükk

Ristandaretussigade munarakkude põlvnemistunnistused

Ristandaretussigade munarakkude põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) kogu I peatükis osutatud teave munarakudoonoriks olnud ristandaretussea kohta;
- b) munarakkude identifitseerimist võimaldavad andmed, nende kogumise kuupäev ja embrüokogumisrühma või -tootmisrühma ning vastuvõtja nimetus ja aadress;
- c) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt volitatud isiku allkiri või, liitu importimise korral, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

IV peatükk

Ristandaretussigade embrüote põlvnemistunnistused

Ristandaretussigade embrüote põlvnemistunnistustele märgitakse järgmised andmed:

- a) kogu I peatükis osutatud teave munarakudoonorist emaslooma ja viljastanud isaslooma kohta;
- b) embrüo või munaraku kogumise kuupäev ja embrüokogumisrühma ja -tootmisrühma ning vastuvõtja nimetus ja aadress; kunstliku seemendamise või munarakkude viljastamise jaoks kasutatud sperma identifitseerimisandmed;
- c) kui körres on rohkem kui üks embrüo, märgitakse selgelt ära embrüote arv, mis kõik peavad pärinema samadelt vanematelt;
- d) tunnistuse allkirjastanud isiku nimi ja ametinimetus, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning tunnistuse välja andnud aretusühingu poolt volitatud isiku allkiri või, liitu importimise korral, aretusasutuse poolt volitatud isiku allkiri.

VI LISA

ARTIKLI 2 PUNKTIS ü NIMETATUD TERRITOORIUMID

1. Belgia Kuningriigi territoorium
2. Bulgaaria Vabariigi territoorium
3. Tšehhi Vabariigi territoorium
4. Taani Kuningriigi territoorium, välja arvatud Fääri saared ja Gröönimaa
5. Saksamaa Liitvabariigi territoorium
6. Eesti Vabariigi territoorium
7. Iirimaa territoorium
8. Kreeka Vabariigi territoorium
9. Hispaania Kuningriigi territoorium, välja arvatud Ceuta ja Melilla
10. Prantsuse Vabariigi territoorium
11. Horvaatia Vabariigi territoorium
12. Itaalia Vabariigi territoorium
13. Küprose Vabariigi territoorium
14. Läti Vabariigi territoorium
15. Leedu Vabariigi territoorium
16. Luksemburgi Suurhertsogiriigi territoorium
17. Ungari territoorium
18. Malta Vabariigi territoorium
19. Madalmaade Kuningriigi territoorium Euroopas
20. Austria Vabariigi territoorium
21. Poola Vabariigi territoorium
22. Portugali Vabariigi territoorium
23. Rumeenia territoorium
24. Sloveenia Vabariigi territoorium
25. Slovaki Vabariigi territoorium

26. Soome Vabariigi territoorium
27. Rootsi Kuningriigi territoorium
28. Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi territoorium

VII LISA

VASTAVUSTABEL

Õigusakt	Sätted	Käesoleva määruse vastavad sätted
Nõukogu direktiiv 2009/157/EÜ (endine 77/504/EMÜ) (veised)	Artikkel 1	Artikkel 2
	Artikli 2 punktid a, b ja e	Artikli 3 esimene lõik
	Artikli 2 punkt c	Artikli 8 lõige 1
	Artikli 2 punkt d	Artikli 4 lõige 2
	Artikkel 3	Artikli 19 lõige 1
	Artikli 4 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
	Artikli 4 lõige 2	Artikli 7 lõige 5
	Artikkel 5	Artikli 33 lõige 1 ja II lisa 1. osa I peatüki punkti 1 alapunkt d
	Artikkel 6	Artikli 28 lõige 1, artikli 4 lõige 3, artikli 8 lõige 3, artikli 17 lõige 4, artikli 19 lõige 4, artikli 20 lõige 2 ja artikli 24 lõige 2
	Artikli 7 lõige 1	Artikli 72 lõige 1
	Artikli 7 lõige 2	Artikli 72 lõige 2
	Artikkel 8	puudub
	Artikkel 9	puudub
	Artikkel 10	puudub
	Artikkel 11	puudub
Nõukogu direktiiv 87/328/EMÜ (aretamiseks heakskiitmine)	Artikkel 1	Artikkel 21
	Artikli 2 lõige 1	Artikli 23 lõiked 1 ja 2
	Artikli 2 lõige 2	Artikli 12, 13 ja artikli 28 lõige 2
	Artikli 2 lõige 3	-
	Artikkel 3	Artikkel 22
	Artikkel 4	Artikli 23 lõige 3
	Artikkel 5	Artikli 31 lõige 1
	Artikkel 6	puudub
	Artikkel 7	puudub
Nõukogu otsus 96/463/EÜ (Interbull)	Artikli 1 lõige 2	Artikli 32 lõige 1
	Artikkel 2	puudub
	II lisa	IV lisa
Nõukogu direktiiv 88/661/EMÜ (sead)	Artikkel 1	Artikkel 2
	Artikli 2 lõige 1	Artikli 3 esimene lõik, artikli 4 lõige 2 ja artikli 8 lõige 1
	Artikli 2 lõige 2	Artikli 1 lõige 3

Õigusakt	Sätted	Käesoleva määruse vastavad sätted
	Artikkel 3	Artikli 21 lõige 2
	Artikli 4 lõige 1	Artikli 19 lõige 1
	Artikli 4 lõige 2	Artikli 18 lõige 1
	Artikli 4a esimene lõik	Artikli 7 lõige 1
	Artikli 4a teine lõik	Artikli 7 lõige 5
	Artikkel 5	Artikli 33 lõige 1 ja II lisa 1. osa I peatüki punkti 1 alapunkt d
	Artikli 6 lõige 1	Artikli 28 lõige 1, artikli 8 lõige 3, artikli 17 lõige 4, artikli 19 lõige 4, artikli 4 lõige 3 ja artikli 33 lõige 3
	Artikli 6 lõige 2	puudub
	Artikli 7 lõige 1	Artikkel 3, artikli 8 lõige 1 ja artikli 4 lõige 2
	Artikli 7 lõige 2	Artikli 1 lõige 3
	Artikkel 7a	Artikli 7 lõige 1
	Artikkel 8	Artikli 25 lõige 2
	Artikkel 9	Artikli 33 lõige 1 ja II lisa 2. osa punkti 1 alapunkt c
	Artikli 10 lõige 1	Artikli 28 lõige 1, artikli 8 lõige 3, artikli 17 lõige 4, artikli 19 lõige 4, artikli 4 lõige 3 ja artikli 33 lõige 3
	Artikli 10 lõige 2	puudub
	Artikli 11 lõige 1	Artikli 72 lõige 1
	Artikli 11 lõige 2	Artikli 72 lõige 2
	Artikli 11 lõige 3	Artikli 72 lõige 2
	Artikkel 12	Artikli 1 lõige 3
	Artikkel 13	puudub
	Artikkel 14	puudub
Nõukogu direktiiv 90/118/EMÜ (aretamiseks heakskiitmine – tõupuhtad)	Artikkel 1	Artikli 21 lõige 1
	Artikli 2 lõige 1	Artikli 23 lõiked 1 ja 2
	Artikli 2 lõige 2	Artiklid 12 ja 13 ning artikli 28 lõige 2
	Artikli 2 lõige 3	Artikkel 14 ja artikli 28 lõige 2
	Artikkel 3	Artikli 23 lõige 3
	Artikkel 4	Artikli 72 lõige 1
	Artikkel 5	puudub
	Artikkel 6	puudub
Nõukogu direktiiv	Artikkel 1	Artikli 25 lõige 1, artikli 26 lõiked 1 ja 2

Õigusakt	Sätted	Käesoleva määruse vastavad sätted
90/119/EMÜ (aretamiseks heakskiitmine – ristandaretussead)	Artikkel 2	Artikli 23 lõige 3
	Artikkel 3	puudub
	Artikkel 4	puudub
Nõukogu direktiiv 89/361/EMÜ (lambad ja kitsed)	Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
	Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 3
	Artikkel 2	Artikkel 2
	Artikli 3 lõige 1	Artikli 3 esimene lõik ja artikli 4 lõige 2
	Artikli 3 lõige 2	Artikli 1 lõige 3
	Artikkel 4	Artikli 4 lõige 3, artikli 19 lõige 4, artikli 28 lõige 1 ja artikli 21 lõige 2
	Artikkel 5	Artikli 7 lõige 1
	Artikkel 6	Artikli 33 lõige 1 ja II lisa 1. osa I peatüki punkti 1 alapunkt d
	Artikkel 7	Artikli 1 lõige 3
	Artikkel 8	Artikli 72 lõige 1
	Artikkel 9	puudub
	Artikkel 10	puudub
Nõukogu direktiiv 90/427/EMÜ (hobuslased)	Artikkel 1	Artikli 1 lõige 1
	Artikkel 2	Artikkel 2
	Artikli 3 esimene lõik	Artikli 3 esimene lõik
	Artikli 3 teine lõik	Artikli 1 lõige 3
	Artikli 4 lõike 1 punkt a	I lisa 1. osa ja 3. osa punkt 1 alapunkt a
	Artikli 4 lõike 1 punkt b	II lisa 1. osa I peatüki punkti 1 alapunkt c
	Artikli 4 lõige 2	Artikli 4 lõige 3, artikli 19 lõige 4, artikkel 33, artikli 34 lõike 1 punkt c, artikkel 14 ja II lisa 1. osa I peatüki punkti 1 alapunkt c
	Artikkel 5	Artikli 7 lõige 1
	Artikkel 6	II lisa 1. osa I peatüki punkt 3
	Artikkel 7	Artikli 28 lõige 1 ja artikli 21 lõige 2
	Artikli 8 lõige 1	II lisa 1. osa I peatüki punkti 1 alapunkt c
	Artikli 8 lõige 2	Artikli 33 lõige 1
	Artikkel 9	Artikli 1 lõige 3
	Artikkel 10	Artikli 72 lõige 1
	Artikkel 11	puudub
	Artikkel 12	puudub
	Lisa	puudub

Õigusakt	Sätted	Käesoleva määruse vastavad sätted
Nõukogu direktiiv 91/174/EMÜ (kõik)	Artikkel 1	Artikkel 2
	Artikkel 2	Artikkel 3, artikli 35 lõige 1 ja artikli 45 lõige 1
	Artikkel 3	puudub
	Artikkel 4	puudub
	Artikkel 5	puudub
	Artikkel 6	puudub
	Artikkel 7	puudub
	Artikkel 8	puudub
Nõukogu direktiiv 94/28/EÜ Import	Artikkel 1	Artikkel 1
	Artikkel 2	Artikkel 2
	Artikkel 3	Artikkel 37
	Artikkel 4	Artikli 39 lõike 1 punkt a ja artikli 40 lõige 1
	Artikkel 5	Artikli 39 lõige 1 punkt b ja artikli 40 lõige 1
	Artikkel 6	Artikli 39 lõike 1 punkt c, artikli 40 lõige 1
	Artikkel 7	Artikli 39 lõike 1 punkt c, artikli 40 lõige 1
	Artikkel 8	Artikli 39 lõige 2
	Artikli 9 lõiked 1 ja 2	Artikkel 42
	Artikli 9 lõige 3	puudub
	Artikkel 10	Artiklid 67 ja 70
	Artikkel 11	puudub
	Artikkel 12	Artikli 72 lõige 1
	Artikkel 13	puudub
	Artikkel 14	puudub
	Artikkel 15	puudub